

**ÖZEL EĞİTİME İHTİYACI OLAN BİREYLER İÇİN
(0-36 AY)
ERKEN ÇOCUKLUK ÖZEL EĞİTİM
ETKİNLİK KARTLARI**

UYUMSAL BECERİLER GELİŞİM ALANI





1 Banyoyu ve banyo suyunu uygun sıcaklığa getiriniz.



2 Bebeğinizi güvenli bir biçimde küvete yaklaştırınız.



3 Bebeğinizi yıkamaya başlayın. Bu sırada yüzüne doğrudan su dökmemeye dikkat ediniz.

0-3
AY

KAZANIM: KBB 2.1. Ilık suyla temas ettiğinde gözlerini açık tutarak banyo yapmaktan keyif aldığını belli eder.

ÖN KOŞULLAR: Bebeğinizin alttaki kazanımı yerine getirdiğinden emin olunuz.

- Bu beceri, bu alt alandaki ilk beceri olduğundan herhangi bir ön koşulu bulunmamaktadır.

DEĞERLENDİRME

Bebek bu beceriyi yapabiliyor mu?

Bebeğiniz ılık suyla temas ettiğinde gözlerini açık tutarak banyo yapmaktan keyif aldığını belli ediyor mu?

Bebek dört denemenin üçünde ılık suyla temas ettiğinde, gözlerini açık tutarak banyo yapmaktan keyif aldığını belli ediyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Bebeğinizin banyo malzemeleri (ılık su, bebek küveti, sünger, şampuan vb.).

UYGULAMA

Bebeğinizi banyo saatinde dikkatlice gözlemleyiniz. Banyoyu ve banyo suyunu uygun sıcaklığa getiriniz. Bebeğinizi güvenli bir biçimde küvete yaklaştırınız. Bebeğinizi yıkamaya başlayınız. Bu sırada yüzüne doğrudan su dökmemeye dikkat ediniz. Bebeğiniz, banyo esnasında ılık suyla temas ettiğinde gözlerini açarak banyo yapmaktan keyif aldığını belli ediyor mu? Bebeğinize banyo yaptırdığınızda bebeğiniz ilk aşamada tedirgin olabilir ve ağlayabilir. Bu durumda onunla rahatlatıcı bir ses tonu ile konuşunuz ve/veya ona rahatlatıcı bir şarkı/ninni söyleyiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi bebeğin beslenme, uyku gibi ihtiyaçlarının karşıladığından emin olunuz.
- Uygulama öncesi banyo ve banyo suyunun uygun sıcaklıkta olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulama sonrası bebeğinizi hemen kurulamaya ve giydirmeye özen gösteriniz.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

-

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Bebeğiniz ile tüm banyo zamanlarını onu gözlemlemek için fırsat kabul edebilirsiniz.
- Banyo zamanında bebeğinize sevdiği bir şarkıyı/ninniyi söyleyebilir, sesinizi duyarak rahatlamasına yardımcı olabilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Bebek bu beceriyi yapabiliyor mu?

Bebeğiniz ılık suyla temas ettiğinde gözlerini açık tutarak banyo yapmaktan keyif aldığını belli ediyor mu?

Bebek dört denemenin üçünde ılık suyla temas ettiğinde gözlerini açık tutarak banyo yapmaktan keyif aldığını belli ediyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Bebeğinizi kucağınıza (besleme pozisyonunda) alınız.



4 Bebeğinizi besleyiniz.

2 Bebeğiniz kucağınızda iken, meme ucu ya da biberonu, dudağına çok yakın bir biçimde, hafifçe yanağına değdiriniz.



3 Bebeğinizin bağını/ağzını meme ucu ya da biberona doğru çevirmesini bekleyiniz.



0-3
AY

KAZANIM: YİB 1.1. Yanağına dokunulduğunda ağızını dokunulan tarafa doğru çevirerek meme ucunu ya da biberonu arar.

ÖN KOŞULLAR: Bebeğinizin alttaki kazanımı yerine getirdiğinden emin olunuz.

- Bu beceri, bu alt alandaki ilk beceri olduğundan herhangi bir ön koşulu bulunmamaktadır.

DEĞERLENDİRME

Bebek bu beceriyi yapabiliyor mu?

Bebeğiniz yanağına dokunulduğunda ağızını, dokunulan tarafa doğru çevirerek meme ucu ya da biberonu arıyor mu?

Bebek dört denemenin üçünde yanağına dokunulduğunda ağızını, dokunulan tarafa doğru çevirerek meme ucunu ya da biberonu ararsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Bebeğiniz biberon ile besleniyorsa uygun ısı ve oranda hazırlanmış mama.
- Anne sütü.

UYGULAMA

Beslenme saatinde bebeğinizin kendini güvende hissettiği bir ortamda onu (besleme pozisyonunda) kucağınıza alınız. Bebeğiniz kucağınızda iken, meme ucu ya da biberonu, dudağına çok yakın bir biçimde, hafifçe yanağına değdiriniz. Bebeğinizin başını/ağızını meme ucu ya da biberona doğru çevirmesini bekleyiniz. Ardından besleyiniz. Bebeğiniz meme ucu ya da biberona yöneldikçe meme ucu ya da biberonu ağızından hafifçe daha uzağa (Dudağının kenarından başlayınız ve yavaş yavaş yanağına doğru geçiniz.) değdiriniz. Bu şekilde bebeğinizin meme ucu ya da biberona yönelmesini sağlayabilirsiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi bebeğinizin kendini güvende hissettiğinden emin olunuz.
- Uygulama öncesi bebeğiniz için hazırladığınız mamanın onun beslenmesine uygun olduğundan ve uygun ısıda hazırlandığından emin olunuz.
- Uygulama öncesi bebeğinizin beslenme saatinin geldiğinden, karnının acıktığından emin olunuz.
- Uygulama sırasında bebeğinizi beslediğiniz ortamın çok sıcak ya da çok soğuk olmadığından emin olunuz.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Bebeğiniz ile uygulamayı farklı öğünlerde ve evinizin farklı odalarında gerçekleştirerek çeşitlendirebilirsiniz.
- Bebeğinizi yalnız anne sütü ile besliyorsanız hem meme ucu hem de içinde anne sütü olan biberonla besleyerek uygulamanızı çeşitlendirebilirsiniz.
- Bebeğinizi hem anne sütü hem mama ile besliyorsanız hem içinde mama olan biberon hem de meme ucu ile uygulamanızı çeşitlendirebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Bebek bu beceriyi yapabiliyor mu?

Bebeğiniz yanağına dokunulduğunda, ağızını dokunulan tarafa doğru çevirerek meme ucu ya da biberonu arıyor mu?

Bebek dört denemenin üçünde yanağına dokunulduğunda ağızını, dokunulan tarafa doğru çevirerek meme ucunu ya da biberonu arıyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Beslenme saatinde bebeğinizi kucağınıza alarak bebeğinizin meme ucu ya da biberonu gordugunde beslenmek için ağzını açmasını bekleyiniz.

2 Bebeğiniz meme ucu ya da biberonu gordugunde ağzını açmıyorsa biberon ya da meme ucunu hafifçe ağzına değdirerek ya da çenesine hafifçe dokunarak ağzını açmasını sağlayıp hemen beslemeye devam ediniz.



**0-3
AY**

KAZANIM: YİB 1.2. Meme ucunu ya da biberonu gördüğünde ağzını açıp beslenmeyi bekler.

ÖN KOŞULLAR: Bebeğinizin alttaki kazanımı yerine getirdiğinden emin olunuz.

- YİB 1.1. Yanağına dokunulduğunda ağzını dokunulan tarafa doğru çevirerek meme ucunu ya da biberonu arar.

DEĞERLENDİRME

Bebek bu beceriyi yapıyor mu?

Bebeğiniz meme ucunu ya da biberonu gördüğünde ağzını açıp beslenmeyi bekliyor mu?

Bebek dört denemenin üçünde meme ucunu ya da biberonu gördüğünde ağzını açıp beslenmeyi beklerse bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Bebeğiniz biberon ile besleniyorsa uygun ısı ve oranda hazırlanmış mama.
- Anne sütü.

UYGULAMA

Beslenme saatinde bebeğinizin kendini güvende hissettiği bir ortamda onu kucağınıza alınız. Bebeğiniz kucağınızda iken emzirme ya da biberonla besleme pozisyonuna geçiniz. Bebeğinizin meme ucu ya da biberonu görmesini sağlayınız. Bebeğinizin meme ucu ya da biberonu gördüğünde beslenmek için ağzını açmasını bekleyiniz ve ardından onu hemen besleyiniz. Bu sırada bebeğinizle yumuşak bir ses tonu ile konuşabilirsiniz. Bebeğiniz meme ucu ya da biberonu gördüğünde ağzını açmıyorsa biberon ya da meme ucunu hafifçe ağzına değdirerek ya da çenesine hafifçe dokunarak ağzını açmasını sağlayıp hemen beslemeye devam ediniz. Zamanla çenesine dokunmadan ağzını açmasını ya da biberon/meme ucunu ağzına değdirmeden ağzını açmaya başlamasını bekleyiniz. Bebeğiniz biberon ya da meme ucunu gördüğünde ağzını açmaya başladıkça onu hemen besleyin ve yumuşak bir ses tonu ile konuşunuz. (örneğin "Evet, ağzını çok güzel açtın.", "Şimdi karnımızı doyuralım." vb.)

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi bebeğinizin karnının acıktığından, beslenme zamanının geldiğinden emin olunuz.
- Uygulama öncesi bebeğiniz ile onun kendini rahat ve güvende hissettiği bir ortama geçiniz.
- Uygulama sırasında bebeğiniz ile yumuşak bir ses tonu ile konuşunuz.
- Emme refleksi bebekler için oldukça önemlidir. Bebeğinizin emme ile ilgili bir sıkıntı yaşadığını gözlemliyorsanız hekiminize danışınız.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Görme yetersizliği olan bebek için biberonu havaya kaldırıp bebeğinize yaklaştırırken anahtar, zil gibi bir nesne sesi ile eşleştirebilirsiniz. Bu sayede bebeğiniz beslenmesi için ona biberon ya da süt vereceğinizin ipucunu yakalayabilir.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Bebeğiniz alıyorsa hem anne sütü hem de biberon (içinde anne sütü ya da mama olan) ile beslemeye çalışınız. Bu sayede bebeğiniz hem meme ucu hem biberon gördüğünde ağzını açıp beslenmeyi bekleyebilecektir.

SON DEĞERLENDİRME

Bebek bu beceriyi yapıyor mu?

Bebeğiniz meme ucunu ya da biberonu gördüğünde ağzını açıp beslenmeyi bekliyor mu?

Bebek üç seferde üst üste meme ucunu ya da biberon gördüğünde ağzını açıp beslenmeyi beklerse bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.



1 Bebeğiniz kucağınızda iken emzirme ya da biberonla besleme pozisyonuna geçiniz. Bebeğinizin yüzüne doğru meme ucu ya da biberonu yaklaştırarak bebeğinizin meme ucu ya da biberonu görmesini sağlayınız.



2 Bebeğiniz biberonu/meme ucunu görünce, kendine özgü biçimde beslenme isteğini belli etmesi üzerine onu besleyiniz.

4-6
AY

KAZANIM: YİB 1.3. Anne memesini ya da biberonu görünce hareketleriyle beslenme isteğini belli eder.

ÖN KOŞULLAR: Bebeğinizin alttaki kazanımı yerine getirdiğinden emin olunuz.

- YİB 1.2. Meme ucunu ya da biberonu gördüğünde ağzını açıp beslenmeyi bekler.

DEĞERLENDİRME

Bebek bu beceriyi yapıyor mu?

Bebeğiniz anne memesini ya da biberonu görünce hareketleriyle beslenme isteğini belli ediyor mu?

Bebek dört denemenin üçünde, meme ucunu ya da biberonu gördüğünde hareketleriyle beslenme isteğini belli ederse bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Bebeğiniz biberon ile besleniyorsa uygun ısı ve oranda hazırlanmış mama.
- Anne sütü.

UYGULAMA

Beslenme saatinde bebeğinizin kendini güvende hissettiği bir ortamda onu kucağınıza alınız. Bebeğiniz kucağınızda iken emzirme ya da biberonla besleme pozisyonuna geçiniz. Bebeğinizin yüzüne doğru meme ucu ya da biberonu yaklaştırarak bebeğinizin meme ucu ya da biberonu görmesini sağlayınız. Bebeğiniz meme ucu ya da biberonu görünce kendine özgü biçimde (hareketlenerek, ağzını açıp bekleyerek, ellerini/kollarını sallayarak, dilini çıkararak vb.) beslenme isteğini belli etmesi üzerine onu besleyiniz. Bebeğiniz meme ucu ya da biberonu gördüğünde hareketlenmiyor ve beslenme istediğini belli etmiyorsa önce acıktığından emin olunuz. Ardından meme ucu ya da biberonu gördüğünde coşkulu bir ses ile "A! Burada ne var?", "Haydi karnımızı doyuralım.", "Şimdi beslenme zamanı." gibi ifadeler ile ona durumu anlatınız. Bebeğiniz ile tüm beslenme zamanlarında bunu tekrar ederek ve zamanla bebeğinizin beslenme zamanında biberon ya da meme ucu gördüğünde, hareketleriyle beslenmeyi beklediğini göstermesini sağlayınız.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi bebeğinizin karnının acıktığından, beslenme zamanının geldiğinden emin olunuz.
- Uygulama öncesi bebeğiniz ile onun kendini rahat ve güvende hissettiği bir ortama geçiniz.
- Uygulama sırasında bebeğiniz ile yumuşak bir ses tonu ile konuşunuz.
- Uygulama sonrası bebeğinizi sizinle güzel beslendiği, beslenme isteğini hareketleriyle belli ettiği için sevdiği bir oyunu oynayarak ya da sevdiği biçimde sarılarak, gıdıklayarak ödüllendiriniz.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Görme yetersizliği olan bebek için biberonu havaya kaldırarak bebeğinize yaklaştırırken anahtar, zil gibi ses çıkaran nesnelere biberonu eline değdirip ardından bebeğinizi besleyebilirsiniz. Bu sayede bebeğiniz, beslenmesi için ona biberon ya da süt vereceğini anlayabilir.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Bebeğinizi alıyorsa hem anne sütü hem de biberon (içinde anne sütü ya da mama olan) ile beslemeye çalışınız. Bu sayede bebeğiniz hem meme ucu hem biberonu gördüğünde hareketlenerek beslenme isteğini belli edebilir.

SON DEĞERLENDİRME

Bebek bu beceriyi yapıyor mu?

Bebeğiniz anne memesini ya da biberonu görünce hareketleriyle beslenme isteğini belli ediyor mu?

Bebek üç seferde üst üste anne memesini ya da biberonu görünce hareketleriyle beslenme isteğini belli ederse bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Bebeğiniz beslenme pozisyonunda iken meme ucunu, biberonu ya da kaşığı onun görebileceği biçimde yavaşça ağzına doğru yaklaştırınız.



2 Bebeğinizin ağzını açması için meme ucunu, biberonu ya da kaşığı hafifçe ağzının kenarına değdirebilir ya da ağzını açması için hafifçe çenesine dokunabilirsiniz.

3 Bebeğinizin ağzını açmasını ve yiyecekleri ağzına almasını izleyiniz.



4-6
AY

KAZANIM: YİB 1.4. Meme, biberon, kaşık yaklaşınca ağızını açarak yiyeceği ağızına alır.

ÖN KOŞULLAR: Bebeğinizin alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- YİB 1.2. Meme ucunu ya da biberonu gördüğünde ağızını açıp beslenmeyi bekler.
- YİB 1.3. Anne memesini ya da biberonu görünce hareketleriyle beslenme isteğini belli eder.

DEĞERLENDİRME

Bebek bu beceriyi yapıyor mu?

Bebeğiniz meme, biberon, kaşık yaklaşınca ağızını açarak yiyeceği ağızına alıyor mu?

Bebek dört denemenin üçünde meme, biberon ya da kaşık yaklaşınca ağızını açarak yiyeceği ağızına alırsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Bebeğiniz biberon ile besleniyorsa uygun sıcaklık ve oranda hazırlanmış mama.
- Anne sütü.
- Mama kaşığı.

UYGULAMA

Bebeğinizi beslenme saati geldiğinde besleme pozisyonunda kucağınıza alınız. Eğer destekli oturmaya başladıysa ve o şekilde besleniyorsa destekli bir mama sandalyesine de oturabilirsiniz. Bebeğiniz beslenme pozisyonunda iken meme ucunu, biberonu ya da kaşığı onun görebileceği biçimde yavaşça ağızına doğru yaklaştırınız. Bebeğinizin ağızını açması ve yiyecekleri ağızına almasını izleyiniz. Bebeğiniz meme ucunu, biberonu ya da kaşığı gördüğünde ağızını açmıyorsa öncelikle karnının aç olduğundan emin olunuz. Daha sonra bebeğinizin ağızını açması için meme ucunu, biberonu ya da kaşığı hafifçe ağızının kenarına değdirebilir ya da ağızını açması için hafifçe çenesine dokunabilirsiniz. Ardından bebeğiniz ağızını açtığı anda meme ucu, biberon ya da kaşık ile yiyeceği ağızına almasını sağlayınız. Bebeğiniz zamanla meme ucu, biberon ya da kaşık yaklaştırdığınızda ağızını açmaya başladıkça ağızının kenarına değdirme ya da çenesine dokunma desteğinizi bırakınız.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi bebeğinizin karnının acıktığından, beslenme zamanının geldiğinden emin olunuz.
- Uygulama öncesi bebeğiniz ile onun kendini rahat ve güvende hissettiği bir ortama geçiniz.
- Uygulama sırasında bebeğiniz ile yumuşak bir ses tonu ile konuşunuz.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Görme yetersizliği olan bebek için meme ucunu, biberonu ya da kaşığı yaklaştırdıktan sonra hafifçe ağızının kenarına değdirebilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Bebeğinizin oyun zamanında, oyuncak ayı/bebek vb. oyuncaklar ile "beslenme oyunu" oluşturabilirsiniz. Oyun sırasında oyuncakla biberonu veya kaşığı yaklaştırarak hedef beceriyi uygulamasını sağlayabilirsiniz.
- Bebeğinizin farklı yiyecek ve uyarılara tepki vermesi için denemelerinizi hem meme ucu, hem biberon hem de kaşıkla gerçekleştirebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Bebek bu beceriyi yapıyor mu?

Bebeğiniz meme, biberon, kaşık yaklaşınca ağızını açarak yiyeceği ağızına alıyor mu?

Bebek üç seferde üst üste meme ucu, biberon ve kaşık yaklaşınca ağızını açarak yiyeceği ağızına alıyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Bebeğinizi destekli oturtunuz ya da kucağınızda besliyorsanız uygun pozisyonda kucağınıza alınız.



2 Bebeğinizin mama kaşığına biraz yiyecek alıp ağzına doğru yoneltiniz.



3 Bebeğinizin kaşığı gordüğünde ağzını açıp mamayı yemesini bekleyiniz.

7-9
AY

KAZANIM: YİB 1.5. Kaşıkla verilen, püre hâline getirilmiş yiyecekleri yutar.

ÖN KOŞULLAR: Bebeğinizin alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- YİB 1.3. Anne memesini ya da biberonu görünce hareketleriyle beslenme isteğini belli eder.
- YİB 1.4. Meme, biberon, kaşık yaklaşınca ağzını açarak yiyeceği ağzına alır.

DEĞERLENDİRME

Bebek bu beceriyi yapabiliyor mu?

Bebeğiniz kaşıkla verilen, püre hâline getirilmiş yiyecekleri yutuyor mu?

Bebek dört denemenin üçünde kaşıkla verilen, püre hâline getirilmiş yiyecekleri yutarsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Bebeğinize uygun hazırlanmış mama.
- Bebek kaşığı.
- Mama sandalyesi ya da oturmayı destekleyici yastıklar.

UYGULAMA

Bebeğinizi beslenme saati geldiğinde kendini güvende hissedebileceği biçimde destekli oturtunuz ya da kucağınızda besliyorsanız uygun pozisyonda kucağınıza alınız. Bebeğinizin mama kaşığına biraz yiyecek alıp ağzına doğru yöneltiniz. Bebeğinizin, kaşığı gördüğünde ağzını açıp mamayı yemesini bekleyiniz. Bebeğiniz kaşığın ucundaki mamayı ağzına almakta zorlanırsa kaşıktaki mama miktarını azaltınız. Bebeğinizin kaşığın ucundaki mamayı ağzına götürüp yemesini bekleyiniz. Bunu mama bitene dek tekrarlayınız. Bebeğiniz daha rahat yemeye başladıkça bebeğe uygun olarak kaşıktaki yiyeceği biraz artırırsınız.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi bebeğinizin karnının acıktığından, beslenme zamanının geldiğinden emin olunuz.
- Uygulama öncesi bebeğiniz ile onun kendini rahat ve güvende hissettiği bir ortama geçiniz.
- Uygulama sırasında bebeğiniz ile yumuşak bir ses tonu ile konuşunuz.
- Bebeğiniz için kullandığınız kaşığın ağzına büyük gelmemesine, sert bir materyalden yapılıp ağzını acıtmamasına özen gösteriniz.
- Bebeğinize hazırladığınız yiyeceğin çok soğuk ya da çok sıcak olmamasına, uygun sıcaklıkta olmasına özen gösteriniz.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Görme yetersizliği olan bebek için meme ucunu, biberonu ya da kaşığı yaklaştırdıktan sonra hafifçe ağzının kenarına değdirebilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Bebeğinizin verilen yiyeceği yemesini sağlamak için ilk aşamada sevdiği yiyecekleri tercih edebilirsiniz.
- Bebeğinize püre hâlindeki yiyecekleri verirken sevdiği şarkıları söyleyerek ve küçük parmak oyunları oynayarak beslenme saatini daha eğlenceli hâle getirebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Bebek bu beceriyi yapabiliyor mu?

Bebeğiniz kaşıkla verilen, püre hâline getirilmiş yiyecekleri yutuyor mu?

Bebek dört denemenin üçünde kaşıkla verilen, püre hâline getirilmiş yiyecekleri yutarsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Bebeğinizi rahat beslenebileceği bir pozisyona getiriniz.



2 Bebeğinize önce sevdiği yiyecekten bir küçük kaşık kadar veriniz. Daha sonra yiyeceği ağzına alıp yemesini bekleyiniz.

3 Ardından sevmediği yiyeceği vererek yiyeceği reddetmesini, ağzına almamak için kafasını çevirmesini ya da ağzına aldıysa yemek istemeyip ağzından çıkarmasını bekleyebilirsiniz.



7-9
AY

KAZANIM: YİB 1.6. Yemek istemediği yiyecekleri davranışlarıyla belli eder.

ÖN KOŞULLAR: Bebeğinizin alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- YİB 1.4. Meme, biberon, kaşık yaklaşınca ağızını açarak yiyeceği ağızına alır.
- YİB 1.5. Kaşıkla verilen, püre hâline getirilmiş yiyecekleri yutar.

DEĞERLENDİRME

Bebek bu beceriyi yapabiliyor mu?

Bebeğiniz yemek istemediği yiyecekleri davranışlarıyla belli ediyor mu?

Bebek dört denemenin üçünde yemek istemediği yiyecekleri davranışlarıyla belli ederse bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Bebeğinize uygun hazırlanmış, sevdiği ve sevmediği mama.
- Bebek kaşığı.
- Mama sandalyesi ya da oturmayı destekleyici yastıklar.

UYGULAMA

Beslenme saatinde bebeğinizi gözlemleyiniz. Bebeğinizi rahat beslenebileceği bir pozisyona getiriniz (Destekli oturuyorsa destekli bir mama sandalyesi, yerde oturuyorsa sağına, soluna ve arkasına destek için yastık kullanınız.). Bebeğiniz için genellikle yemekten hoşlandığı bir mamayı/yiyeceği ve yemekten hoşlanmadığı bir mamayı/yiyeceği hazır bulundurunuz. Örneğin sevdiği bir meyvenin püresi ile sevmediği bir meyvenin püresi olabilir (muz/armut vb.). Bebeğinize kaşık ile önce sevdiği yiyecekten küçük bir miktar veriniz ve yiyeceği ağızına alıp yemesini bekleyiniz. Ardından sevmediği yiyeceği veriniz ve yiyeceği reddetmesini, ağızına almamak için kafasını çevirmesini ya da ağızına aldıysa yemek istemeyip ağızından çıkarmasını bekleyiniz. Bebeğiniz yemek istemediği mamayı davranışlarıyla belli ettiğinde ona sevdiği mamadan verebilirsiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi bebeğinizin rahat hissettiği bir ortama geçerek rahat edebileceği bir besleme pozisyonu seçiniz.
- Uygulama öncesi bebeğinizin beslenme vaktinin geldiğinden ve karnının aç olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında bebeğiniz ile yumuşak bir ses tonu ile konuşunuz.
- Uygulama sırasında bebeğiniz için kullandığınız kaşığın ağızına büyük gelmemesine, sert bir materyalden yapılıp ağızını acıtmasına özen gösteriniz.
- Uygulama sırasında bebeğinize hazırladığınız yiyeceğin çok soğuk ya da çok sıcak olmamasına, uygun sıcaklıkta olmasına özen gösteriniz.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Görme yetersizliği olan bebek için sevdiği ve sevmediği yiyecekleri koklamasını sağlayabilirsiniz. Kaşık ile yiyeceği ağızına uzatırken onun ne olduğunu söyleyebilirsiniz. Örneğin “Şimdi avokado yiyorsun.,” “Şimdi yoğurt yiyorsun.”

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Bebeğinize verdiğiniz sevdiği ve sevmediği yiyecekleri farklı öğünlerde çeşitlendirebilirsiniz.
- Bebeğinize yiyecekleri verirken sevdiği şarkıları söyleyerek, onlar hakkında basitçe konuşarak ve küçük parmak oyunları oynayarak beslenme saatini daha eğlenceli hâle getirebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Bebek bu beceriyi yapabiliyor mu?

Bebeğiniz yemek istemediği yiyecekleri davranışlarıyla belli ediyor mu?

Bebek dört denemenin üçünde yemek istemediği yiyecekleri davranışlarıyla belli ediyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Bebeğinizi rahat beslenebileceği bir pozisyona getirerek yiyeceğinin yanına uygun bir içecek ya da su koyunuz.



2 Bebeğinize içeceğini/suyunu azar azar veriniz.

3 Bebeğinizin, ona verdiğiniz içeceği içmesini bekleyiniz.



7-9
AY

KAZANIM: YİB 1.7. İçecekleri yutar.

ÖN KOŞULLAR: Bebeğinizin alttaki kazanımı yerine getirdiğinden emin olunuz.

- YİB 1.5. Kaşıkla verilen, püre hâline getirilmiş yiyecekleri yutar.

DEĞERLENDİRME

Bebek bu beceriyi yapabiliyor mu?

Bebeğiniz içecekleri yutabiliyor mu?

Bebek dört denemenin üçünde verdiğiniz sıvı içeceği yutarsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Mama sandalyesi, oturma yastığı.
- Uygun sıcaklıkta, bebeğinize uygun bir içecek ya da su.
- Bebeğinizin ağızına uygun bir bardak (alıştırma bardağı vb.).

UYGULAMA

Beslenme saatinde bebeğinizi gözlemleyiniz. Bebeğinizi rahat beslenebileceği bir pozisyona getiriniz (Destekli oturuyorsa destekli bir mama sandalyesi, yerde oturuyorsa sağına, soluna ve arkasına destek için yastık kullanınız.). Beslenme saatinde, bebeğinizin yiyeceğinin yanına uygun bir içecek ya da su koyunuz. Bunu beslenme saati dışında yalnızca su veya içeceklerle de gerçekleştirebilirsiniz. Bebeğinizin, kendisine verdiğiniz içeceği içmesini bekleyiniz. Bebeğiniz sıvıyı ağızına alıp içmekte zorlanıyorsa öncelikle bebeğinizin oturma pozisyonunun uygun olup olmadığından emin olunuz. Başka bir deyişle, bebeğiniz destekle oturuyorsa desteklerin kaymadığından ve bebeğinizin yamuk oturmadığından emin olunuz. Ardından bebeğinize içeceği azar azar vererek ve gerekirse çenesine hafifçe değerek ağızına içeceği almasını ve içmesini sağlayınız. Bebeğiniz, içeceği kendi kendine içilmeye başladıkça ona yardım etmeyi bırakabilirsiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi bebeğinizin rahat hissettiği bir ortama geçerek rahat edebileceği bir besleme pozisyonu seçiniz.
- Uygulama öncesi bebeğinize vereceğiniz içeceğin çok sıcak ya da soğuk olmamasına dikkat ediniz.
- Uygulama sırasında bebeğiniz ile yumuşak bir ses tonu ile konuşunuz.
- Uygulama sırasında bebeğiniz için kullandığınız suluğun veya biberonun bebeğinize uygun olup olmadığından emin olunuz.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARILAMALAR

- Görme yetersizliği olan bebek için varsa biberon ya da suluğu hafifçe ağızına değdirip bu sırada "İçecek, su, meyve suyu geliyor." şeklinde betimlemeler yapabilirsiniz. Bebeğinizle içecek hakkında konuşabilirsiniz. "Bu meyve suyu sarı ve tatlı." gibi özelliklerini ona açıklayabilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Bebeğinizin verilen içeceği içmesini sağlamak için ilk aşamada sevdiği içecekleri tercih edebilirsiniz.
- Bebeğinize verdiğiniz içecekler hakkında konuşabilir, kısa öyküler üretebilirsiniz. Örneğin "Şimdi meyve suyu içelim.," "Bu meyve suyu kırmızı renkte ve Ali kırmızı rengi çok sever."
- Bebeğinize içecekleri verirken sevdiği şarkıları söyleyerek ve küçük parmak oyunları oynayarak beslenme saatini daha eğlenceli hâle getirebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Bebek bu beceriyi yapabiliyor mu?

Bebeğiniz içecekleri yutabiliyor mu?

Bebek dört denemenin üçünde verdiğiniz sıvı içeceği yutarsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Bebeğinizi, rahat besleneceği bir pozisyona getiriniz. Önceden hazırladığınız, elle yemeye uygun yiyecekleri, bebeğinizin önüne tek tek koyunuz.



2 Bebeğiniz, yiyecekleri eline alıp ağzına götürmekte zorlanırsa bebeğinizin arkasına geçerek ellerinin üzerinden tutunuz ve yiyeceği alıp ağzına götürmesi için ona rehber olunuz.

3 Bebeğiniz, yiyeceği kendi başına tutarak ağzına götürmeye başladığıça, arkasına geçerek yaptığınız yardımları sonlandırınız.



7-9
AY

KAZANIM: YİB 1.8. Küçük lokmaları elleriyle yer.

ÖN KOŞULLAR: Bebeğinizin alttaki kazanımı yerine getirdiğinden emin olunuz.

- YİB 1.5. Kaşıkla verilen, püre hâline getirilmiş yiyecekleri yutar.

DEĞERLENDİRME

Bebek bu beceriyi yapıyor mu?

Bebeğiniz küçük lokmaları elleriyle yiyebilir mi?

Bebek dört denemenin üçünde verdiğiniz küçük lokmaları elleriyle yiyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Mama sandalyesi.
- Oturma yastığı.
- Bebeğiniz için uygun yiyecek parçaları.

UYGULAMA

Beslenme saatinde bebeğinizi gözlemleyiniz. Bebeğinizi rahat beslenebileceği bir pozisyona getiriniz (Destekli oturuyorsa destekli bir mama sandalyesi, yerde oturuyorsa sağına, soluna ve arkasına destek için yastık kullanınız.). Bebeğiniz için uygun yiyecek parçalarını önceden hazırlayarak onun önüne tek tek koyunuz. Bu yiyecek parçaları, bebeğinizin eline rahatça alıp ağzına götürebileceği ve yutabileceği yiyeceklerden oluşmalıdır. Örneğin bir muz parçası, kaygan yapısı nedeniyle bebeğinizin eliyle tutup yemesini zorlaştırabilir. Bu nedenle ilk denemede daha rahat tutup ağzına götürebileceği armut parçası, ekmek parçası gibi yiyecekler seçmeye özen gösteriniz. Bebeğiniz yiyeceği eline alıp ağzına götürmekte zorlanırsa arkasına geçip ellerinin üzerinden tutarak yiyeceği alıp ağzına götürmesi için ona destek olunuz. Bebeğiniz yiyeceği tutup ağzına götürmeye başladıkça arkasına geçip sunduğunuz yardımı sonlandırınız. Bunun için ilk aşamada elleri üzerinden tutup yardım sunarken sonraki aşamalarda bileklerine ve dirseklerine hafifçe dokunarak destek olunuz. Son olarak bebeğinizin yiyeceği tamamen kendisinin alıp ağzına götürmesini bekleyebilirsiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi bebeğinizin rahat hissettiği bir ortama geçerek rahat edebileceği bir besleme pozisyonu seçiniz.
- Uygulama öncesi bebeğinize hazırladığınız yiyecek parçalarının onun için uygun büyüklükte olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında bebeğiniz ile yumuşak bir ses tonu ile konuşunuz.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARILAMALAR

- Görme yetersizliği olan bebek için ilk aşamada yiyeceği lokmaları eline verip ağzına götürmesini sağlayabilirsiniz. Bebeğiniz az gören ise vereceğiniz yiyeceği zıt tonda bir tabak ya da zemine koyarak görüp almasını sağlayabilirsiniz. Örneğin bir elma parçası verirken koyu renk bir tabak üzerine koymak, bir karpuz parçası verirken beyaz bir tabak üzerine koymak vb.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Bebeğiniz ile bu hedefi çalışırken ilk aşamada en sevdiği yiyecekleri tercih edebilirsiniz.
- Bebeğiniz ile bu hedefi çalışırken farklı renkte, dokuda ve farklı sıcaklıkta yiyecek parçaları kullanarak bunlar hakkında konuşabilirsiniz. Örneğin bir küçük elma parçası ile bir lokma ekmek, küçük bir peynir parçası gibi farklı renk, doku ve tatlarda yiyecekler seçip "Bu soğuk.", "Bu sıcak.", "Bu ıslak." gibi özellikleri hakkında konuşabilirsiniz.
- Bebeğinize yiyecekleri verirken sevdiği şarkıları söyleyerek ve küçük parmak oyunları oynayarak beslenme saatini daha eğlenceli hâle getirebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Bebek bu beceriyi yapıyor mu?

Bebeğiniz küçük lokmaları elleriyle yiyebilir mi?

Bebek dört denemenin üçünde verdiğiniz küçük lokmaları elleriyle yiyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Bebeğiniz için önceden hafif pütürlü, püre hâlinde bir mama hazırlayarak bebeğinizi rahat besleneceği bir pozisyona getiriniz.



2 Bebeğinize kaşık ile mamadan az miktarda veriniz.

3 Bebeğinizin pürenin pütürlerini ağızda çiğnemesini ve yemesini bekleyiniz.



7-9
AY

KAZANIM: YİB 1.9. Hafif pütürlü, püre hâlindeki yiyecekleri ağızda ezerek yutar.

ÖN KOŞULLAR: Bebeğinizin alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- YİB 1.5. Kaşıkla verilen, püre hâline getirilmiş yiyecekleri yutar.
- YİB 1.8. Küçük lokmaları elleriyle yer.

DEĞERLENDİRME

Bebek bu beceriyi yapabiliyor mu?

Bebeğiniz hafif pütürlü, püre hâlindeki yiyecekleri ağızda ezerek yutabiliyor mu?

Bebek dört denemenin üçünde verdiğiniz hafif pütürlü, püre hâlindeki yiyecekleri ağızda ezerek yutarsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Mama sandalyesi.
- Oturma yastığı.
- Bebeğiniz için uygun hafif pütürlü mama.

UYGULAMA

Beslenme saatinde bebeğinizi gözlemleyiniz. Bebeğinizi rahat beslenebileceği bir pozisyona getiriniz (Destekli oturuyorsa destekli bir mama sandalyesi, yerde oturuyorsa sağına, soluna ve arkasına destek için yastık kullanınız.). Bebeğiniz için uygun, hafif pütürlü, püre hâlinde mamayı hazır bulundurunuz. Bebeğinize kaşık ile mamadan az miktarda veriniz. Bebeğinizin pürenin pütürlerini ağızda çiğnemesini ve yemesini bekleyiniz. Hazırladığınız mamadaki pütürlerin çok sert ya da büyük olmamasına özen gösteriniz. Bebeğiniz püre hâlindeki yiyeceğin pütürlerini, ağızda ezip yemekte zorlanıyorsa ilk aşamada çok küçük miktarda ve yumuşak püreler tercih ediniz. Bebeğiniz yutmaya başladıkça hazırladığınız yiyecekteki pütürlerin miktarını artırabilirsiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi bebeğinizin rahat hissettiği bir ortama geçerek rahat edebileceği bir besleme pozisyonu seçiniz.
- Uygulama öncesi bebeğinize hazırladığınız hafif pütürlü yiyeceğin, bebeğinize uygun büyüklük ve yumuşaklıkta tanecikler/pütürler içerdiğinden emin olunuz.
- Uygulama sırasında bebeğiniz ile yumuşak bir ses tonu ile konuşunuz.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Fiziksel yetersizliği olan bebek için bu beceriyi gerçekleştirirken yiyecekleri ağızda ezip yemekte zorlanıyorsa öncelikle oldukça yumuşak ve sıvıya yakın yiyecekler ile başlayıp yavaş yavaş yiyeceklerdeki tanecikleri artırabilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Bebeğiniz ile bu hedefi çalışırken ilk aşamada en sevdiği yiyecekleri tercih edebilirsiniz.
- Bebeğiniz ile bu hedefi çalışırken farklı renk ve tatlarda püreler hazırlayarak bunlar hakkında konuşabilirsiniz. Örneğin "Bu mama sarı renkli, bak tadı da tatlı." gibi özellikleri hakkında konuşabilirsiniz.
- Bebeğinize yiyecekleri verirken sevdiği şarkıları söyleyerek ve küçük parmak oyunları oynayarak beslenme saatini daha eğlenceli hâle getirebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Bebek bu beceriyi yapabiliyor mu?

Bebeğiniz hafif pütürlü, püre hâlindeki yiyecekleri ağızda ezerek yutabiliyor mu?

Bebek dört denemenin üçünde verdiğiniz hafif pütürlü, püre hâlindeki yiyecekleri ağızda ezerek yutarsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Bebeğinizi rahat besleneceği bir pozisyona getirerek ağzında rahatça parçalayıp yutabileceği bir bisküvi ya da krakeri eline veriniz.

2 Bebeğinizin, verdiğiniz yiyeceği ağzına götürüp çiğneyerek yemesini bekleyiniz.



7-9
AY

KAZANIM: YİB 1.10. Yumuşak bisküvi ve kraker gibi yiyecekleri ısırarak çiğner.

ÖN KOŞULLAR: Bebeğinizin alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- YİB 1.8. Küçük lokmaları elleriyle yer.
- YİB 1.9. Hafif pütürlü, püre hâlindeki yiyecekleri ağızda ezerek yutar.

DEĞERLENDİRME

Bebek bu beceriyi yapabiliyor mu?

Bebeğiniz yumuşak ve bisküvi, kraker gibi yiyecekleri ısırarak çiğneyebiliyor mu?

Bebek dört denemenin üçünde verdiği yumuşak bisküvi, kraker gibi yiyecekleri ısırarak çiğneyebiliyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Mama sandalyesi.
- Oturma yastığı.
- Bebeğiniz için kraker, bisküvi vb.

UYGULAMA

Beslenme saatinde bebeğinizi gözlemleyin. Bebeğinizi rahat beslenebileceği bir pozisyona getiriniz (Destekli oturuyorsa destekli bir mama sandalyesi, yerde oturuyorsa sağına, soluna ve arkasına destek için yastık kullanınız.). Bebeğinize, ağızda rahatça parçalayıp yutabileceği bir bisküvi ya da kraker veriniz. Bebeğinizin, verdiği yiyeceği ağızına götürüp çiğneyerek yemesini bekleyiniz. Eğer bebeğiniz ağızına götürdüğü yiyeceği öğütüp yemekte zorlanırsa ilk aşamada daha küçük ve yumuşak bir yiyecek tercih ediniz. Bebeğiniz daha rahat çiğneyip yemeğe başladıkça, yiyecekleri çeşitlendirerek daha büyük ya da daha sert yiyecekler verebilirsiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi bebeğinizin rahat hissettiği bir ortama geçerek rahat edebileceği bir besleme pozisyonu seçiniz.
- Uygulama öncesi bebeğinize verdiği yiyeceğin, ağızda ezilebileceği, yutabileceği sertlik ve büyüklükte olmasına dikkat ediniz.
- Bebeğinize verdiği yiyeceğin, yaş dönemi için güvenli bir besin olduğuna emin olunuz.
- Uygulama sırasında, bebeğinizin yiyeceği ağızına götürüp yerken büyük parçalar koparmaması, yiyeceğin soluk borusuna takılmaması için onu sürekli gözlemleyiniz.
- Uygulama sırasında bebeğiniz ile yumuşak bir ses tonu ile konuşunuz.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Fiziksel yetersizliği olan bebek için bu beceriyi gerçekleştirirken yiyecekleri ağızda çiğneyip yemekte zorlanıyorsa öncelikle yumuşak yiyecekler ile başlayıp yavaş yavaş yiyeceklerin sertlik ve büyüklüğünü artırabilirsiniz.
- Görme yetersizliği olan bebek için verdiği yiyecek hakkında konuşarak ne yediğini ona betimleyebilirsiniz. Örneğin "Şimdi çubuk kraker yedin, çubuk kraker ince ve uzun, kırt kırt ısıralım." vb.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Bebeğiniz ile bu hedefi çalışırken ilk aşamada en sevdiği yiyecekleri tercih edebilirsiniz.
- Bebeğinize yiyecekleri verirken sevdiği şarkıları söyleyerek, verdiği krakerleri sayarak ve küçük parmak oyunları oynayarak beslenme saatini daha eğlence hâle getirebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Bebek bu beceriyi yapabiliyor mu?

Bebeğiniz yumuşak bisküvi, kraker gibi yiyecekleri ısırarak çiğneyebiliyor mu?

Bebek dört denemenin üçünde verdiği yumuşak bisküvi, kraker gibi yiyecekleri ısırarak çiğneyebiliyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Bebeğinizi, ona vereceğiniz sıvıyı rahatça içebileceği bir pozisyonda oturtunuz. Bebeğinize vereceğiniz bardağı tamamen doldurmayınız.



2 Bardağı bebeğinizin ağzına götürerek kendisinin içmesini bekleyiniz.

3 Bebeğiniz sıvıyı içmekte zorlanırsa başının arkasından elinizle destekleyerek uygun biçimde başını hareket ettirmesine ve sıvıyı ağzına alıp içmesine destek olunuz.



7-9
AY

KAZANIM: YİB 1.11. Yetişkin tarafından tutulan bardaktan sıvı içer.

ÖN KOŞULLAR: Bebeğinizin alttaki kazanımı yerine getirdiğinden emin olunuz.

- YİB 1.7. İçecekleri yutar.

DEĞERLENDİRME

Bebek bu beceriyi yapabiliyor mu?

Bebeğiniz yetişkin tarafından tutulan bardaktan sıvı içebiliyor mu?

Bebek dört denemenin üçünde yetişkin tarafından tutulan bardaktan sıvı içerse bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Bebeğinize uygun bir bardak.
- Bebeğinize uygun bir sıvı (su, meyve suyu, süt vb.).

UYGULAMA

Beslenme saatinde ya da susadığı zaman bebeğinizi gözlemleyiniz. Bebeğinizi sıvıyı rahat içebileceği bir pozisyona getiriniz (Destekli oturuyorsa destekli bir mama sandalyesi, yerde oturuyorsa sağına, soluna ve arkasına destek için yastık kullanınız.). Bebeğinize uygun bir bardağa içeceği sıvıyı (su, süt vb.) tamamen dolu olmayacak şekilde doldurunuz. Bardağı bebeğinizin ağzına götürünüz. Bebeğinizin tuttuğunuz bardaktan sıvıyı içmesini izleyiniz. Bebeğiniz sıvıyı içmekte zorlanırsa başının arkasından elinizle destekleyerek uygun biçimde başını hareket ettirmesine ve sıvıyı ağzına alıp içmesine destek olunuz. Bebeğiniz zamanla sizin tuttuğunuz bardaktan sıvıyı içmeye başladıkça elinizle sağladığınız desteği sonlandırınız.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi bebeğinizin rahat hissettiği bir ortama geçerek rahat edebileceği bir besleme pozisyonu seçiniz.
- Uygulama öncesi bebeğinize verdiğiniz içeceğin ona uygun olmasına, çok sıcak ya da soğuk olmamasına dikkat ediniz.
- Uygulama öncesi bebeğinize sıvı çiririrken kullanacağınız bardağın ağız kısmının çok ince, kırılabilir cam gibi bir malzemeden yapılmamış olmasına dikkat ediniz.
- Uygulama sırasında bebeğiniz içeceği içerken içeceğin soluk borusuna takılmaması için onu sürekli gözlemleyiniz.
- Uygulama sırasında bebeğiniz ile yumuşak bir ses tonu ile konuşunuz.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Görme yetersizliği olan bebek için sunduğunuz içecek hakkında konuşup, ne içtiğini ona betimleyebilirsiniz. Örneğin “Şimdi ayran içtin, ayran beyazdır, lıkr lıkr içelim.”

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Bebeğinizin gün içinde susadığı her ânı öğretim denemesi için fırsat kabul edebilirsiniz.
- Bebeğiniz ile bu beceriyi çalışırken farklı içecekler (meyve suyu, süt, ayran, su vb.) ve farklı bardaklar (farklı renkte plastik çocuk bardakları vb.) kullanarak onun beceriyi daha hızlı genellemesine yardımcı olabilirsiniz. Aynı zamanda her seferinde bardağı tutan yetişkini de çeşitlendirebilirsiniz (baba, anne, büyükanne, büyük kardeş vb.).
- Bebeğiniz ile bu hedefi çalışırken ilk aşamada en sevdiği içecekleri tercih edebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Bebek bu beceriyi yapabiliyor mu?

Bebeğiniz yetişkin tarafından tutulan bardaktan sıvı içebiliyor mu?

Bebek dört denemenin üçünde yetişkin tarafından tutulan bardaktan sıvı içerse bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Bebeğiniz için yemekten hoşlandığı ve hoşlanmadığı mamalar hazırlayınız.



2 Bebeğinize önce sevdiği yiyecekte bir küçük kaşık vererek yiyeceği ağzına alıp yemesini bekleyiniz.



3 Bebeğinizin sevdiği yiyecek geldiğinde heyecanlanmasını, ellerini çırpmasını, ağzını açmasını vb. hareketler yapmasını bekleyebilirsiniz.



4 Ardından sevmediği yiyeceği vererek yiyeceği reddetmesini, ağzına almamak için kafasını çevirmesini ya da ağzına aldıysa yutmak istemeyip ağzından çıkarmasını bekleyiniz.

7-9
AY

KAZANIM: YİB 1.12. Farklı yiyeceklerden hoşlanıp hoşlanmadığını hareketleriyle gösterir.

ÖN KOŞULLAR: Bebeğinizin alttaki kazanımı yerine getirdiğinden emin olunuz.

- YİB 1.6. Yemek istemediği yiyecekleri davranışlarıyla belli eder.

DEĞERLENDİRME

Bebek bu beceriyi yapabiliyor mu?

Bebeğiniz farklı yiyeceklerden hoşlanıp hoşlanmadığını hareketleriyle gösteriyor mu?

Bebek dört denemenin üçünde farklı yiyeceklerden hoşlanıp hoşlanmadığını hareketleriyle gösterirse bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Bebeğinize uygun hazırlanmış (sevdiği ve sevmediği) mama.
- Bebek kaşığı.
- Mama sandalyesi ya da oturmayı destekleyici yastıklar.

UYGULAMA

Beslenme saatinde bebeğinizi gözlemleyiniz. Bebeğinizi rahat beslenebileceği bir pozisyona getiriniz (Destekli oturuyorsa destekli bir mama sandalyesi, yerde oturuyorsa sağına, soluna ve arkasına destek için yastık kullanınız.). Bebeğiniz için genellikle yemekten hoşlandığı ve hoşlanmadığı birkaç yiyeceği hazır bulundurunuz. Örneğin sevdiği bir meyvenin püresi ile sevmediği bir meyvenin püresi ya da sevdiği bir çorba ile sevmediği bir kâse yoğurt olabilir. Bebeğinize yiyeceği verirken onunla eğlenceli bir ses tonu ile konuşunuz. Örneğin "Hop! Şimdi çorba geliyor." Bebeğinize önce sevdiği yiyecekten bir küçük kaşık vererek yiyeceği ağzına alıp yutmasını bekleyiniz. Bebeğinizin sevdiği yiyecek geldiğinde heyecanlanmasını, ellerini çırpmasını, ağzını açmasını vb. hareketler yapmasını bekleyebilirsiniz. Ardından sevmediği yiyeceği vererek yiyeceği reddetmesini, ağzına almamak için kafasını çevirmesini ya da ağzına aldıysa yutmak istemeyip ağzından çıkarmasını bekleyiniz. Bebeğiniz yemek istemediği mamayı davranışlarıyla belli ettiğinde ona sevdiği mamadan verebilirsiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi bebeğinizin rahat hissettiği bir ortama geçerek rahat edebileceği bir besleme pozisyonu seçiniz.
- Uygulama öncesi bebeğinizin beslenme vaktinin geldiğinden ve karnının aç olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında bebeğiniz ile yumuşak bir ses tonu ile konuşunuz.
- Uygulama sırasında bebeğiniz için kullandığınız kaşığın ağzına büyük gelmemesine, sert bir materyalden yapıp ağzını acıtmasına özen gösteriniz.
- Uygulama sırasında bebeğinize hazırladığınız yiyeceğin uygun sıcaklıkta olmasına özen gösteriniz.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Görme yetersizliği olan bebek için sevdiği ve sevmediği yiyecekleri koklamasını sağlayabilirsiniz. Kaşık ile yiyeceği ağzına uzatırken yiyeceğin ne olduğunu söyleyebilirsiniz. Örneğin "Şimdi çorba içiyorsun, hmm çok lezzetli."

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Bebeğinize verdiğiniz sevdiği ve sevmediği yiyecekleri farklı öğünlerde çeşitlendirebilirsiniz.
- Bebeğinize yiyecekleri verirken sevdiği şarkıları söyleyerek, onlar hakkında basitçe konuşarak ve küçük parmak oyunları oynayarak beslenme saatini daha eğlenceli hâle getirebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Bebek bu beceriyi yapabiliyor mu?

Bebeğiniz farklı yiyeceklerden hoşlanıp hoşlanmadığını hareketleriyle gösteriyor mu?

Bebek dört denemenin üçünde farklı yiyeceklerden hoşlanıp hoşlanmadığını hareketleriyle gösterirse bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Bebeğinizi mama sandalyesine ya da yere oturarak onunla göz hizasında olacak Şekilde karşısına oturup önüne boş bir tabak koyunuz.



2 Bir tabağın iÇine kŐk lokmalar hâlinde ekmek parÇaları, bisküvi gibi yiyebileceği bir besin koyunuz.

3 Bebeğinizin, yiyeceği tuttuktan sonra ağzına götürmesi iÇin bekleyiniz.



10-12
AY

KAZANIM: YİB 1.13. Küçük lokmalar hâlinde parçalanmış bisküvi ya da ekmek parçaları gibi yarı katı ve katı yiyecekleri kendisi alıp yer.

ÖN KOŞULLAR: Bebeğinizin alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- YİB 1.8. Küçük lokmaları elleriyle yer.
- YİB 1.10. Yumuşak bisküvi ve kraker gibi yiyecekleri ısırarak çiğner.

DEĞERLENDİRME

Bebek bu beceriyi yapabiliyor mu?

Bebeğiniz küçük lokmalar hâlinde parçalanmış bisküvi ya da ekmek parçaları gibi yarı katı ve katı yiyecekleri kendisi alıp yiyebiliyor mu?

Bebek dört denemenin üçünde küçük lokmalar hâlinde parçalanmış bisküvi ya da ekmek parçaları gibi yarı katı ve katı yiyecekleri kendisi alıp yiyebiliyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Mama sandalyesi.
- Tabak.
- Bebeğinize uygun yiyecekler (küçük lokmalar hâlinde ekmek parçası, bisküvi parçası vb.).

UYGULAMA

Beslenme saatinde bebeğinizi gözlemleyiniz. Bebeğinizi mama sandalyesine ya da yere oturarak onunla göz hizasında olacak şekilde karşısına oturunuz. Bebeğinizin önüne boş bir tabak koyunuz. Tabağın içine ise küçük lokmalar hâlinde ekmek parçaları, bisküvi gibi yiyebileceği bir besini koyunuz. Bebeğinizin tabak ya da tepside yiyeceği almasını ve ağzına götürüp yemesini bekleyiniz. Bebeğiniz yiyeceği almazsa yiyeceği almasını sağlamak için işaret edip elinden tutarak almasını sağlayınız. Bebeğiniz yiyeceği tattuktan sonra ağzına götürmesi için bekleyiniz. Eğer ağzına götürmekte de zorlanırsa arkasına geçip elinin üzerine elinizi koyarak yiyeceği ağzına götürmesini sağlayınız. Bebeğiniz yiyeceği alıp ağzına götürmeye başladıkça yardımınızı yavaş yavaş sonlandırınız.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi bebeğinizin rahat hissettiği bir ortama geçerek rahat edebileceği bir besleme pozisyonu seçiniz.
- Uygulama öncesi bebeğinize verdiğiniz yiyeceğin çok sıcak ya da soğuk olmamasına dikkat ediniz.
- Uygulama öncesi bebeğinize verdiğiniz yiyeceğin çok sert ve yutması/çiğnemesi zor bir besin olmadığından emin olunuz.
- Uygulama sırasında bebeğinizi, verdiğiniz yiyeceği yerken soluk borusuna takılmaması için onu sürekli gözlemleyiniz.
- Uygulama sırasında bebeğiniz ile yumuşak bir ses tonu ile konuşunuz.
- Uygulama sonrası bebeğinize çok güzel yediğini söyleyerek sevdiği bir şarkı ya da etkinlik ile ödüllendiriniz.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Fiziksel yetersizliği olan bebek için bu beceriyi gerçekleştirirken yiyecekleri tutup ağzına götürmekte zorlanıyorsa arkasına geçip ellerinin üzerinden tutarak becerinin tümünü yardımla gerçekleştirmesini sağlayabilirsiniz. Yardımla bile gerçekleştirmiş olsa her seferinde "Aferin, çok güzel yedin." diyerek onu bağımsız yemeye motive edebilirsiniz.
- Görme yetersizliği olan bebek için sunduğunuz yiyecek hakkında konuşup ne yediğini ona betimleyebilirsiniz (örneğin "Şimdi ekmek yedin, ekmek çok güzel." vb.).
- Az gören bebek için vereceğiniz yiyecek ile zıt renkte bir tabak kullanarak, yiyeceği zemin üzerinde ayırt etmesini sağlayabilirsiniz. Örneğin siyah bir tabak üzerine ekmek parçası koymak vb.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Bebeğinizin gün içinde acıktığı ve atıştıracağı her ânı öğretim denemesi için fırsat kabul edebilirsiniz.
- Bebeğiniz ile bu beceriyi çalışırken farklı doku ve kıvamda yiyecekler kullanarak onun beceriyi daha hızlı genellemesine yardımcı olabilirsiniz.
- Bebeğiniz ile bu hedefi çalışırken ilk aşamada en sevdiği yiyecekleri tercih edebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Bebek bu beceriyi yapabiliyor mu?

Bebeğiniz küçük lokmalar hâlinde parçalanmış bisküvi ya da ekmek parçaları gibi yarı katı ve katı yiyecekleri kendisi alıp yiyebiliyor mu?

Bebek dört denemenin üçünde küçük lokmalar hâlinde parçalanmış bisküvi ya da ekmek parçaları gibi yarı katı ve katı yiyecekleri kendisi alıp yiyebiliyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Bebeğinize, bebekler için uygun olan bir bardakta, içinde az miktarda sıvı olan bir içecek veriniz.



2 Bebeğiniz, bardağın kenarlarını kavrayacak şekilde dudaklarını kapatmıyorsa çenesinin altından hafifçe destek olarak uygun şekilde dudaklarını kapatmasını sağlayınız.

3 Bebeğinizin bardağı ağzına götürdükten sonra, sıvıyı içmek için dudaklarını kapatmasını bekleyiniz.



10-12
AY

KAZANIM: YİB 1.14. Dökerek de olsa sıvı içerken bardağın kenarlarını kavrayacak şekilde dudaklarını kapatır.

ÖN KOŞULLAR: Bebeğinizin alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- YİB 1.7. İçecekleri yutar.
- YİB 1.11. Yetişkin tarafından tutulan bardaktan sıvı içer.

DEĞERLENDİRME

Bebek bu beceriyi yapabiliyor mu?

Bebeğiniz dökerek de olsa sıvı içerken bardağın kenarlarını kavrayacak şekilde dudaklarını kapatabiliyor mu?

Bebek dört denemenin üçünde dökerek de olsa sıvı içerken bardağın kenarlarını kavrayacak şekilde dudaklarını kapatırsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Bardak.
- Bebeğinize uygun içecekler (su, ayran, meyve suyu vb.).

UYGULAMA

Beslenme saatinde ya da susadığında bebeğinizi gözlemleyiniz. Bebeğinize, bebekler için uygun olan bir bardakta, içinde az miktarda sıvı olan bir içecek veriniz. Bebeğinizin bardağı ağızına götürdükten sonra, sıvıyı içmek için dudaklarını kapatmasını bekleyiniz. Bebeğiniz, bardağın kenarlarını kavrayacak şekilde dudaklarını kapatmıyorsa çenesinin altından hafifçe destek olarak uygun şekilde dudaklarını kapatmasını sağlayınız. Bebeğiniz sıvıyı içmek için bardağın kenarlarını kavrayacak biçimde dudaklarını kapamaya başladığında, sunduğunuz yardımı yavaşça sonlandırınız. Bunun için ilk aşamada çenesinin altından destek olurken ilerleyen aşamada yalnızca çenesinin altına dokununuz. Daha sonra çenesinin altına dokunmayı da bırakınız.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi bebeğinizin rahat hissettiği bir ortama geçerek rahat edebileceği bir besleme pozisyonu seçiniz.
- Uygulama öncesi bebeğinize verdiğiniz içeceğin çok sıcak ya da soğuk olmamasına dikkat ediniz.
- Uygulama sırasında bebeğinizin verdiğiniz içeceği içerken soluk borusuna takılmaması için onu sürekli gözlemleyiniz.
- Uygulama sırasında bebeğiniz ile yumuşak bir ses tonu ile konuşunuz.
- Uygulama sonrası bebeğinize "Ne kadar çok su/meyve suyu içtin, aferin sana." diyerek onu sevdiği bir şarkı ya da etkinlikle ödüllendiriniz.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Fiziksel yetersizliği olan bebek için bu beceriyi gerçekleştirirken içecekleri içmek için bardağın kenarlarını kavrayacak biçimde ağızını kapatamıyorsa, başının altından ve çenesinden tutarak destekleyebilirsiniz. Destekle bile gerçekleştirmiş olsa bebeğinize çok güzel içtiğini söyleyebilir ve gün içinde sıvı alınan her bir ânı deneme yapmak için fırsat kabul edebilirsiniz.
- Görme yetersizliği olan bebek için sunduğunuz içecek hakkında konuşarak ona ne içtiğini betimleyebilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Bebeğinizin gün içinde susadığı ve bir şeyler içeceği her ânı öğretim denemesi için fırsat kabul edebilirsiniz.
- Bebeğiniz ile bu beceriyi çalışırken farklı renk ve tatlarda (ayran, vişne suyu, su, elma suyu, süt vb.) içecekler kullanarak beceriyi daha hızlı genellemesine yardımcı olabilirsiniz.
- Bebeğiniz ile bu hedefi çalışırken ilk aşamada en sevdiği içecekleri tercih edebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Bebek bu beceriyi yapabiliyor mu?

Bebeğiniz dökerek de olsa sıvı içerken bardağın kenarlarını kavrayacak şekilde dudaklarını kapatabiliyor mu?

Bebek dört denemenin üçünde dökerek de olsa sıvı içerken bardağın kenarlarını kavrayacak şekilde dudaklarını kapatırsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Çocuğunuzun ayağında ve sizin ayağınızda çorap varken yere karşılıklı oturunuz. Çocuğunuzun görebileceği şekilde çorabınıza, parmağınızı takarak sıyırınız.



2 Çocuğunuzun arkasında iken ellerinin üzerinden tutarak ellerine rehber olunuz.

3 Elleriniz ile onun ellerini yönlendirerek çorabını aşağı doğru sıyırınız.



13-18
AY

KAZANIM: GSB 3.1. Çorabını, çıkarmak amacıyla aşağı doğru sıyrır.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımı yerine getirdiğinden emin olunuz.

- Bu beceri, bu alt alandaki ilk beceri olduğundan herhangi bir ön koşulu bulunmamaktadır.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz çorabını çıkarmak amacıyla aşağıya doğru sıyrıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde çorabını çıkarmak amacıyla aşağıya doğru sıyrıyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Çocuğunuza uygun çorap.

UYGULAMA

Çocuğunuzun ayağında ve sizin ayağınızda çorap varken yerde karşılıklı oturunuz. Çocuğunuzdan çorabını çıkarmasını isteyiniz. Bu aşamada çocuğunuzdan çorabını aşağı doğru sıyırmasını bekleyiniz. Çocuğunuz çorabı aşağı doğru sıyırmadıysa, karşındayken göreceği şekilde çorabınızın koncunu hafifçe aşağı, bileklerinize doğru sıyrınız. Çocuğunuzun sizi izledikten sonra beceriyi taklit etmesini bekleyiniz. Çocuğunuz çorabını aşağı doğru sıyırmakta zorlandıysa arkasına geçiniz. Arkasında iken ellerinin üzerinden tutarak ellerine rehber olunuz. Bu şekilde elleriniz ile onun ellerini yönlendirerek çorabı aşağı doğru sıyrınız. Bu denemeleri gün içinde farklı zamanlarda sık sık gerçekleştirmeye çalışınız. Çocuğunuz çorabını sıyrırken sizin yardımınıza daha az ihtiyaç duymaya başladığında, yardımlarınızı sonlandırınız. Bunun için ilk aşamada ellerinin üzerinden tutup yönlendirirken ilerleyen aşamalarda yalnızca el bileklerinden hafifçe destekleyebilir, ardından yalnızca dirseklerinden az miktarda yönlendirme yapabilirsiniz. Son olarak çocuğunuzun bağımsız olarak çorabını aşağı doğru sıyırmasını bekleyiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi çocuğunuzun bakım, beslenme, uyku gibi ihtiyaçlarının karşıladığından emin olunuz.
- Uygulama öncesi seçtiğiniz çorabın lastiğinin çok sıkı olmamasına dikkat ediniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun dikkatinin sizin üzerinizde olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak ve eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun sizi rahat izleyebileceği biçimde karşılıklı oturunuz.
- Uygulama sonrası uygulamayı gün içinde fırsat buldukça sık sık tekrarlayınız.
- Uygulama sonrası bu kazanımı gün içinde tekrarlamak için farklı oyunlar üretmeye çalışınız.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Görme yetersizliği olan çocuk için çorabın tutulup aşağı doğru sıyrılacak noktalarına (çorap koncunun lastikli bölümünün sağ ve sol yanını) küçük bir düğme dikerek veya o kısma nokta büyüklüğünde silikon sıkarak belirginleştirebilirsiniz. Bu sayede çocuğunuz çorabın neresinden tutması gerektiğini daha hızlıca kavrayabilecektir.
- İşitme yetersizliği olan çocuk için işaret dili öğretimi başlamışsa işaret dilini ve sözel dili birlikte kullanarak iletişim kurunuz. Uygulama sırasında jest ve mimiklerinizi yoğun bir şekilde kullanınız, konuşurken yavaş konuşunuz ve çocuğunuzun dudaklarınızı incelemesine izin veriniz.
- Fiziksel yetersizliği olan çocuk için oldukça bol ve lastiksiz çorap ile uygulamaya başlayıp zamanla çorabı daha dar ve lastikli olarak seçebilirsiniz.
- Otizm spektrum bozukluğu ya da riski olan çocuk için eğer kullandığınız çorabın dokusundan rahatsız oluyorsa daha yumuşak dokulu ve az desenli çoraplar tercih edebilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuz ile oyun oynarken sevdiği oyuncaklara küçük çoraplar giydirip sıyırmasını isteyebilirsiniz.
- Gün içinde dışarıya çıkacağı veya giysi değiştireceği her ânı fırsat kabul edip sık sık beceriyi çalıştırabilirsiniz.
- Farklı desen ve renklerde çoraplar ile denemeler gerçekleştirerek çorapların renkleri vb. hakkında konuşabilirsiniz.
- Çıkarma denemesi yaptığınız çorapları kukla gibi elinize geçirip çeşitli oyunlar türetebilir, çorap kuklalara çocuğunuzun sevdiği şarkıları söyletebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz çorabını çıkarmak amacıyla aşağıya doğru sıyrıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde çorabını çıkarmak amacıyla aşağıya doğru sıyrıyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Çocuğunuzun üzerini değiştireceğiniz zaman, giyeceği giysileri yanınıza alarak çocuğunuzun karşısına oturunuz.



2 Giyeceği üst giysinın başını giydirdikten sonra kollarını giydirirken ondan kollarını uzatmasını isteyerek 5-6 saniye bekleyiniz.



3 Aynı işlemi alt giysisini giydirirken de bacaklarını uzatmasını isteyerek gerçekteştiriniz.



4 Çocuğunuz kollarını ya da bacaklarını uzatmıyorsa giysinın kol ya da bacak boşluğunun arasından elinizi sokup elini ya da ayağını tutup uzatmasını sağlayınız.

13-18
AY

KAZANIM: GSB 3.2. Kollarını ve bacaklarını uzatarak ve/veya hareket ettirerek giydirilmesine yardımcı olur.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımı yerine getirdiğinden emin olunuz.

- GSB 3.1. Çorabını, çıkarmak amacıyla aşağı doğru sıyırır.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz kollarını ve bacaklarını uzatarak ve/veya hareket ettirerek giydirilmesine yardımcı oluyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde kollarını ve bacaklarını uzatarak ve/veya hareket ettirerek giydirilmesine yardımcı oluyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Çocuğunuza uygun alt ve üst giysiler.

UYGULAMA

Çocuğunuzun üzerini değiştireceğiniz zaman, giyeceği giysileri yanınıza alıp çocuğunuzun karşısına oturunuz. Giyeceği üst giysinin başını giydirdikten sonra, kollarını giydirirken ondan kollarını uzatmasını isteyerek 5-6 saniye bekleyiniz. Aynısını alt giysisini giydirirken de bacaklarını uzatmasını isteyerek gerçekleştiriniz. Çocuğunuz kollarını ya da bacaklarını uzatmıyorsa giysinin kol ya da bacak boşluğunun arasından elinizi sokup elini ya da ayağını tutup uzatmasını sağlayınız. Bu aşamaları gerçekleştirirken çocuğunuzla "Şimdi kolunu uzat.", "Bacağını uzat." şeklinde net ifadeler ile konuşunuz. Yardımınızla bile uzattıysa "Aferin, çok güzel uzattın." deyiniz. Eğer sizin yardımınız olmadan kolunu ya da bacağını uzatırsa coşkulu biçimde "Harikasın, ne güzel uzattın/giydin." diyerek o anda sevdiği bir yiyecekten küçük bir parça verebilirsiniz. Bu denemelerinizi gün içinde her giyinme gerektiren an gerçekleştirebilirsiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi, çocuğunuzun yeterince uyuduğundan, karnının tok olduğundan emin olunuz.
- Uygulama öncesi, seçtiğiniz üst giysinin ilk aşamasında kısa kollu ya da bol, uzun kollu olmasına dikkat ediniz.
- Uygulama öncesi, seçtiğiniz alt giysinin ilk aşamasında kısa bacaklı (şort, kapri vb.) ya da bol, uzun bacaklı (lastikli pijama altı vb.) olmasına dikkat ediniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun dikkatinin sizin üzerinizde olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun sizi rahat görebileceği biçimde karşılıklı oturunuz.
- Uygulamayı, fırsat buldukça tekrarlayınız.
- Uygulama sonrası bu kazanımı gün içinde tekrarlamak için farklı oyunlar üretmeye çalışınız.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Görme yetersizliği olan çocuk için giyinme zamanında ona yaptıklarınızı anlatabilirsiniz. Giydirmeye başlamadan önce çocuğunuzun giysiye bir süre dokunmasına izin verip o esnada giysinin ne olduğunu ona anlatabilirsiniz. Örneğin "Bu bir tişört, rengi mavi, haydi bunu giyelim."
- İşitme yetersizliği olan çocuk için işaret dili öğretimi başlamışsa işaret dilini ve sözel dili birlikte kullanarak iletişim kurunuz. Uygulama sırasında jest ve mimiklerinizi yoğun bir şekilde kullanınız, konuşurken yavaş konuşunuz ve çocuğunuzun dudaklarınızı incelemesine izin veriniz.
- Zihinsel yetersizliği olan çocuk için gün içinde oldukça sık denemeler yapabilirsiniz. Bunun için giyinme zamanlarını beklemeden, oyun başlangıç ve bitişlerinde, çocuğunuzun uykusu olmadığı anlarda giyinme denemeleri yapıp çocuğunuzun bu sırada kollarını ve bacaklarını uzatmasını bekleyebilir, bu beceri için olabildiğinde sık denemeler yapabilirsiniz.
- Fiziksel yetersizliği olan çocuk için bol ve kısa kollu, bacaklı giysiler ile başlayabilirsiniz. Bununla birlikte giyinmenin söz konusu olmadığı zamanlarda gün içinde sık sık "Haydi on kere kolları uzatalım.", "Haydi on kere bacakları uzatalım." gibi denemeler yapıp bu alıştırmaları oyuna çevirebilirsiniz.
- Otizm spektrum bozukluğu ya da riskli olan çocuk için öncelikle giyinme için doğal bağlam oluşturabilirsiniz. "A! Bak üzerimiz kirlenmiş, gel temizini giyelim." ya da "Biraz üşüdük haydi bir pijama giyelim." Bununla birlikte çocuğunuzun giysiye dokunmasına, onunla biraz oynamasına, isterse koklamasına izin verebilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuz ile oyun oynarken sevdiği oyuncaklara giysiler giydirip, kollarını ve bacaklarını uzatma oyunları oynayabilirsiniz.
- Gün içinde dışarıya çıkılacak veya giysi değiştirilecek her anı fırsat kabul edip sık sık beceriyi çalışabilirsiniz.
- Farklı desen ve renklerde alt ve üst giysiler ile denemeler gerçekleştirerek onlar hakkında konuşabilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz kollarını ve bacaklarını uzatarak veya hareket ettirerek giydirilmesine yardımcı oluyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde kollarını ve bacaklarını uzatarak ve/veya hareket ettirerek giydirilmesine yardımcı oluyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Çocuğunuz ile karşılıklı oturunuz. Onun önüne ve kendi önünüze birer tane şapka koyunuz ve ona "Şapkayı tak." deyiniz.



2 Çocuğunuz şapkayı takmazsa sizi izlemesini isteyerek kendi önünüzdeki şapkayı alıp yavaşça başınıza takınız.

3 Çocuğunuz şapkayı takmazsa arkasına geçip elinin üzerine elinizi koyarak şapkayı takmasını sağlayınız.



13-18
AY

KAZANIM: GSB 3.3. Şapkasını giyer.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- GSB 3.1. Çorabını, çıkarmak amacıyla aşağı doğru sıyırır.
- GSB 3.2. Kollarını ve bacaklarını uzatarak ve/veya hareket ettirerek giydirilmesine yardımcı olur.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz şapkasını giyiyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde şapkasını giyiyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Çocuğunuza uygun şapka.

UYGULAMA

Çocuğunuz ile karşılıklı oturunuz. Onun önüne ve kendi önünüze birer tane şapka koyunuz ve ona "Şapkeyi tak." deyiniz. Çocuğunuzun şapkeyi alıp başına takması için 5-6 saniye kadar bekleyiniz. Çocuğunuz şapkeyi takmazsa sizi izlemesini isteyerek kendi önünüzdeki şapkeyi alıp yavaşça başınıza takınız. Ardından çocuğunuzdan bunu yapmasını isteyiniz. Eğer çocuğunuz zorlanıyorsa arkasına geçiniz. Kullandığı elinin üzerine elinizi koyup elinizle rehber olarak önce şapkeyi almasını sağlayınız. Ardından eliniz çocuğunuzun kullandığı elinin üstündeyken şapkeyi başına doğru yönlendirerek başının üstüne yerleştiriniz. Şapkeyi taktığınızda "A! Çok güzel oldu, şapkeyi çok güzel taktın." deyiniz. Bu denemeleri gün içinde her fırsat bulduğunuzda gerçekleştirerek çocuğunuzun şapka takma becerisini edinmesini destekleyiniz. Zamanla çocuğunuz şapkeyi takmaya başladıkça yardımlarınızı sonlandırınız. Son olarak çocuğunuzun şapkasını bağımsız olarak başına takmasını bekleyiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi çocuğunuzun yeterince uyuduğundan ve karnının tok olduğundan emin olunuz.
- Uygulama öncesi seçtiğiniz şapkanın dar, zor giyilen bir şapka olmamasına dikkat ediniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun dikkatinin sizin üzerinizde olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun sizi rahat görebileceği biçimde karşılıklı oturunuz.
- Uygulamayı, fırsat buldukça tekrarlayınız.
- Uygulama sonrası bu kazanımı gün içinde tekrarlamak için farklı oyunlar üretmeye çalışınız.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARILAMALAR

- Görme yetersizliği olan çocuk için şapka takarken tutması gereken noktaları silikon damlası sıkarak ya da düğme dikerek belirginleştirebilirsiniz. Bu sayede çocuğunuz elini şapkaya uzattığında nereden tutup başına götürmesi gerektiğini daha hızlı kavrayabilecektir.
- İşitme yetersizliği olan çocuk için işaret dili öğretimi başlamışsa işaret dilini ve sözel dili birlikte kullanarak iletişim kurunuz. Uygulama sırasında jest ve mimiklerinizi yoğun bir şekilde kullanınız, konuşurken yavaş konuşunuz ve çocuğunuzun dudaklarınızı incelemesine izin veriniz.
- Zihinsel yetersizliği olan çocuk için gün içinde oldukça sık denemeler yapabilirsiniz.
- Fiziksel yetersizliği olan çocuk için bol, kalıplı ve hafif malzemeden şapkalar ile (örneğin kenarlıksız hasır şapka vb.) denemelere başlayabilirsiniz. Kalıplı ve hafif şapkalar çocuğunuzun bağımsız şapka takması için ilk aşamada daha rahat olacaktır.
- Otizm spektrum bozukluğu ya da riski olan çocuk için öncelikle şapka takmak için doğal bağlam oluşturabilirsiniz. "A! Bak güneş doğdu, başımıza güneş gelmesin." "Hava soğudu başımız üşümesin." vb. diyerek neden ve hangi durumlarda şapka takıldığını ona betimleyebilirsiniz. Bununla birlikte farklı birkaç model şapka deneyip çocuğunuzun tercih ettiği şapka ile öğretme denemelerinizi gerçekleştirebilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuz ile oyun oynarken sevdiği oyuncaklara şapkalar giydirip farklı oyunlar oynayabilirsiniz.
- Çocuğunuz ile sıra almayı gerektiren bir oyun oynarken sırası kendisine gelen kişinin şapka takmasını gerektiren bir oyun türetebilirsiniz. Örneğin blokları sırayla dizip kule yaparken sırası kendine gelen kişi şapkasını takabilir.
- Gün içinde dışarıya çıkılacak her anı fırsat kabul edip sık sık beceriyi çalışabilirsiniz.
- Farklı desenlerde, renklerde şapkalar ile denemeleri gerçekleştirerek onlar hakkında konuşabilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz şapkasını giyiyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde şapkasını giyiyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Çocuğunuzun ayağında ve sizin ayağınızda birer çift terlik/açık ayakkabı (sandalet) varken onunla karşılıklı şekilde, yere ya da tabureye oturarak ona terliğini/sandaletini çıkarmasını söyleyiniz.

2 Çocuğunuz terliği/sandaleti çıkarmazsa sizi izlediğinden emin olarak "Beni izle." deyip terliği/sandaleti ayağınızdan çıkarınız.



13-18
AY

KAZANIM: GSB 3.4. Sandalet, terlik gibi açık ayakkabıları çıkarır.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- GSB 3.1. Çorabını, çıkarmak amacıyla aşağı doğru sıyrır.
- GSB 3.2. Kollarını ve bacaklarını uzatarak ve/veya hareket ettirerek giydirilmesine yardımcı olur.
- GSB 3.3. Şapkasını giyer.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz sandalet, terlik gibi açık ayakkabıları çıkarıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde sandalet, terlik gibi açık ayakkabıları çıkarıyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Çocuğunuzun ayak numarasına uygun sandalet, terlik.

UYGULAMA

Çocuğunuzun ayağında ve sizin ayağınızda birer çift terlik/sandalet varken onunla karşılıklı şekilde, yere ya da tabureye oturunuz. Çocuğunuza terliğini/sandaletini çıkarmasını söyleyiniz. Çocuğunuz terliği/sandaleti çıkarmazsa sizi izlediğinden emin olarak "Beni izle." deyip yavaşça terliği/sandaleti ayağınızdan çıkarınız. Ardından sizi taklit etmesini bekleyiniz. Eğer hâlen zorlanırsa giyirdiğiniz terlik veya sandaleti, en basit çıkarılardan başlamak üzere değiştiriniz. Bunun için öncelikle ayak kısmı bol bir terlik ile başlayarak zamanla ayağına tam olan terlik ve sandaletler ile denemeler yapınız.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi çocuğunuzun yeterince uyuduğundan, karnının tok olduğundan emin olunuz.
- Uygulama öncesi seçtiğiniz terliğin/sandaletin dar, zor giyilen bir terlik/sandalet olmamasına dikkat ediniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun dikkatinin sizin üzerinizde olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun sizi rahat görebileceği biçimde karşılıklı oturunuz.
- Uygulamayı, fırsat buldukça tekrarlayınız.
- Uygulama sonrası bu kazanımı gün içinde tekrarlamak için farklı oyunlar üretmeye çalışınız.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Görme yetersizliği olan çocuk için terliğini sandaletini çıkarırken ona yaptıklarını betimleyebilir, bununla birlikte terliğin/sandaletin nitelikleri hakkında konuşabilirsiniz. Örneğin "Terliği ayağından çok güzel çıkardın, terliğin yumuşak plastik."
- İşitme yetersizliği olan çocuk için işaret dili öğretimi başlamışsa işaret dilini ve sözel dili birlikte kullanarak iletişim kurunuz. Uygulama sırasında jest ve mimiklerinizi yoğun bir şekilde kullanınız, konuşurken yavaş konuşunuz ve çocuğunuzun dudaklarınızı incelemesine izin veriniz.
- Zihinsel yetersizliği olan çocuk için gün içinde oldukça sık denemeler yapabilirsiniz. Gün içinde birçok durumda (örneğin oyun oynamadan önce ve sonra, yemekten sonra vb.) farklı denemeler yaparak çokça alıştırmaya yapabilirsiniz.
- Fiziksel yetersizliği olan çocuk için bol, kalıplı ve hafif malzemedeki terlikler ile denemelere başlayabilirsiniz. Kalıplı, hafif ve bol terlikler çocuğunuzun terliklerini bağımsız olarak çıkarabilmesi için ilk aşamada daha rahat olacaktır.
- Otizm spektrum bozukluğu ya da riski olan çocuk için; öncelikle terlik çıkarmak için doğal bağlam oluşturabilirsiniz. "A! Bak eve geldik, şimdi ayağımızdaki terlikleri çıkaralım.", "Bak şimdi balkondan içeri gireceğiz, ayağımızdaki terlikleri çıkaralım." vb. diyerek neden ve hangi durumlarda terliklerin çıkarıldığını ona ifade edebilirsiniz. Denemelere başlamadan önce birkaç farklı terlik deneyerek çocuğunuzun tercih ettiği terliği özellikle ilk aşamada kullanmaya özen gösterebilirsiniz. Çocuğunuz çeşitli dokulara ya da renklere karşı hassasiyet gösteriyorsa bu dokuda/renkte terlikleri seçmemeye özen gösteriniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuz ile oyun oynarken sevdiği oyuncaklara terlik giydirip çocuğunuzdan çıkarmasını isteyerek farklı oyunlar oynayabilirsiniz.
- Gün içinde dışarıdan eve gelirken, balkondan içeri girerken ya da lavabodan/banyodan çıkarken oluşan terlik çıkarma bağlamlarını fırsat kabul edip sık sık beceriyi çalışabilirsiniz.
- Farklı desenlerde, renklerde terlikler/sandaletler ile denemeleri gerçekleştirerek onlar hakkında konuşabilir, onları sayarak, renklerine göre raflara dizerek oyunlar oynayabilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz sandalet, terlik gibi açık ayakkabıları çıkarıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde sandalet, terlik gibi açık ayakkabıları çıkarıyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Öncelikle kendi dişlerinizi fırçalayarak çocuğunuzun görmesini sağlayınız.



2 Diş fırçasının üzerine herhangi bir macun ya da madde koymadan çocuğunuzun eline veriniz.

3 Çocuğunuzun fırçayı tutarak ağızına götürmesini ve dişlerinin üzerine sürmesini bekleyiniz.



13-18
AY

KAZANIM: KBB 2.2. Macunsuz diş fırçası ile gezinerek dişlerini fırçalar.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımı yerine getirdiğinden emin olunuz.

- Bu beceri için herhangi bir ön koşul bulunmamaktadır.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz macunsuz diş fırçası ile gezinerek dişlerini fırçalıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde macunsuz diş fırçası ile gezinerek dişlerini fırçalıyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Çocuğunuza uygun yumuşak diş fırçası.

UYGULAMA

Çocuğunuzu yemeklerden sonra ve gece yatmadan önce gözlemleyiniz. Ona, onun ağız yapısına ve yaşına uygun diş fırçalarından veriniz. Diş fırçalamayı gerektiren zamanları fırsat olarak kabul ediniz. Bu amaçla kahvaltıdan sonra, yatmadan önce ya da öğünlerden sonra gibi uygun zamanları seçebilirsiniz. Bu zamanlarda öncelikle kendi dişlerinizi fırçalayarak çocuğunuzun görmesini sağlayınız. Ardından diş fırçasının üzerine herhangi bir macun ya da madde koymadan çocuğunuzun eline veriniz. Çocuğunuzun fırçayı tutarak ağızına götürmesini ve dişlerinin üzerinde belli bir süre sürmesini bekleyiniz. Bu sırada çocuğunuz lavabonun/banyonun önünde durmayı tercih edebileceği gibi gezinmek de isteyebilir. Bu durumda diş fırçasını dişlerine sürerken gezinmesine müsaade ediniz. Çocuğunuz diş fırçasını aldığı anda eğlenceli bir ses tonu ile "Fırçalayalım dişleri, tertemiz olsun." gibi ifadeler kullanabilir, bunları ritmik bir şekilde, bir şarkıymış gibi söyleyebilirsiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi çocuğunuzun uykusunu aldığından, karnının doyduğundan emin olunuz.
- Uygulama öncesi çocuğunuzun ağız için uygun, yumuşak yapıda bir fırça seçtiğinizden emin olunuz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun dikkatinin, sizin üzerinizde olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulama sonrası uygulamayı gün içinde fırsat buldukça sık sık tekrarlayınız.
- Uygulama sonrası bu kazanımı gün içinde tekrarlamak için farklı oyunlar üretmeye çalışınız.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARILAMALAR

- Görme yetersizliği olan çocuk için seçtiğiniz diş fırçasının oldukça yumuşak yapıda olmasına ve çocuğunuzun ağızına, boğazına batmamasına dikkat ediniz. Çocuğunuz diş fırçasının başını ağızına götürmekte zorlanırsa ilk aşamada elinizle rehberlik ederek fırçayı ağızına götürmesine destek olabilirsiniz.
- İşitme yetersizliği olan çocuk için işaret dili öğretimi başlamışsa işaret dilini ve sözel dili birlikte kullanarak iletişim kurunuz. Uygulama sırasında jest ve mimiklerinizi yoğun bir şekilde kullanınız, konuşurken yavaş konuşunuz ve çocuğunuzun dudaklarınıza incelemesine izin veriniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuza diş fırçalama ile ilgili şarkılar dinletebilir ve bu şarkılar hakkında çocuğunuzla konuşabilirsiniz. Ayrıca çocuğunuz diş fırçalarken siz de onun için şarkılar türetmeye çalışabilir, diş fırçasının çıkardığı sesleri eğlenceli biçimde "fış fış" vb. diyerek taklit edebilirsiniz.
- Çocuğunuz ile oyun oynarken eski, kullanılmayan diş fırçalarını oyuncak bebeklerin ağızına götürüp fırçalama oyunları oynayabilirsiniz.
- Gün içinde, öğün sonraları, gece yatmadan önce gibi vakitleri fırsat kabul edebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz macunsuz diş fırçası ile gezinerek dişlerini fırçalıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde macunsuz diş fırçası ile gezinerek dişlerini fırçalıyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Gün içinde farklı zamanlarda çocuğunuzun burnu/ağız aktığında, akan sıvıdan rahatsız olup elini, kolunu, omzunu vb. oynatmasını ve sıvı bulaşan kısmı acemice silmeye çalışmasını bekleyiniz.

2 Çocuğunuz, rahatsızlığını hareketleriyle size gösterip silmeye çalışıyorsa "Aferin, ağzın aktı sen de hemen fark ettin. Silelim, temiz olalım." vb. diyerek fark ettiğini ona ifade ediniz.



13-18
AY

KAZANIM: KBB 2.3. Ağız ya da burnu aktığında rahatsız olduğunu hareketleri ile belli ederek ağızını ya da burnunu silmeye çalışır.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımı yerine getirdiğinden emin olunuz.

- KBB 2.2. Macunsuz diş fırçası ile gezinerek dişlerini fırçalar.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz ağız ya da burnu aktığında rahatsız olduğunu hareketleri ile belli ederek ağızını ya da burnunu silmeye çalışıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde ağız ya da burnu aktığında rahatsız olduğunu hareketleri ile belli ederek ağızını ya da burnunu silmeye çalışıyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Yumuşak mendil.
- Islak mendil.

UYGULAMA

Çocuğunuzu gözlemleyiniz. Gün içinde, oyun oynarken ya da farklı zamanlarda burnu/ağız aktığında, akan sıvıdan rahatsız olup elini, kolunu, omzunu vb. oynatarak rahatsız olduğunu gösteriyor ve sıvı bulaşan kısmı acemice silmeye çalışıyor mu? Bunun için yemek sonrasında, oyun zamanlarını vb. gibi zamanları fırsat olarak kabul ediniz. Çocuğunuz, ağız ya da burnu aktığında akan salgı dolayısıyla rahatsızlığını hareketleriyle size gösterip silmeye çalışıyorsa "Aferin, ağız aktı sen de hemen fark ettin. Silelim, temiz olalım." diyerek fark ettiğinizi ona ifade ediniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi çocuğunuzun burnunu/ağızını silmek için yumuşak bir mendil/ağız bezi vb. bulundurunuz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun dikkatinin sizin üzerinizde olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulamayı, fırsat buldukça tekrarlayınız.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- İştihâ yetersizliği olan çocuk için işaret dili öğretimi başlamışsa işaret dilini ve sözel dili birlikte kullanarak iletişim kurunuz. Uygulama sırasında jest ve mimiklerinizi yoğun bir şekilde kullanınız, konuşurken yavaş konuşunuz ve çocuğunuzun dudaklarınıza incelemesine izin veriniz.
- Otizm spektrum bozukluğu ya da riski olan çocuk için çocuğunuz burnu/ağız salgılarından hemen ve yoğun biçimde rahatsız oluyorsa, silmeye çalışıyorsa bir mendil vb. yardımıyla ona rehber olarak ve bekletmeden burnunu silmesini sağlayabilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuza gün içinde burun/ağız silme ile ilgili şarkılar dinletebilir, videolar izletebilir ve bunlar hakkında konuşabilirsiniz.
- Çocuğunuz ile oyun oynarken oyuncak bebeğin ağızına, burnuna su damlatarak "A! Bebeğin burnu aktı, hemen silelim." vb. diyerek oyunlar üretebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz ağız ya da burnu aktığında rahatsız olduğunu hareketleri ile belli ederek ağızını ya da burnunu silmeye çalışıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde ağız ya da burnu aktığında rahatsız olduğunu hareketleri ile belli ederek ağızını ya da burnunu silmeye çalışıyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Çocuğunuzun bezi kirlendiğı zaman nasıl tepki verdiğini dikkatle izleyiniz.



2 Çocuğunuz, altının kirlendiğini ifade ettiğinde hiç beklemeden altını değiştiriniz.

“Harikasın, altının kirlendiğini çok güzel anlattın, hemen değiştirelim.”



3 Çocuğunuz, altı kirlendiğinde belli ettiği için ödüllendiriniz.

13-18
AY

KAZANIM: TB 4.1. Bezi kirlendiğinde rahatsız olduğunu davranışlarıyla belli eder.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımı yerine getirdiğinden emin olunuz.

- Bu beceri bu alt alandaki ilk beceri olduğundan herhangi bir ön koşulu bulunmamaktadır.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu ?

Çocuğunuz bezi kirlendiğinde rahatsız olduğunu davranışlarıyla belli ediyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde rahatsız olduğunu davranışlarıyla belli ediyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Bebek bezi.
- Islak mendil.

UYGULAMA

Gün içinde çocuğunuzu gözlemleyiniz. Çocuğunuzun bezi kirlendiği zaman nasıl tepki verdiğini dikkatle izleyiniz. Bezi ıslandığında veya kirlendiğinde ağlayarak, huzursuz olarak ve buna benzer hareketlerle rahatsızlığını ifade etmeye çalışıyor mu? Eğer bezi kirlendiğinde kendine özgü biçimde rahatsızlığını gösteriyorsa "Harikasin, altının kirlendiğini çok güzel anlattın, hemen değiştirelim." diyebilirsiniz. Çocuğunuz, altının kirlendiğini ifade ettiğinde hiç beklemeden altını değiştiriniz. Eğer çocuğunuz bezi kirlendiğinde hareketleriyle rahatsızlığını belli etmiyorsa karşısına geçerek "Hmm, bezimiz kirlenmiş, değiştirmemiz lazım, kirlendiğinde hemen bana göster." diyebilir ve hemen altını değiştirebilirsiniz. Zamanla çocuğunuz küçük bir hareket ya da yüz ifadesiyle altının kirlendiğini belli ettiğinde onu coşkulu biçimde ödüllendiriniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi çocuğunuzun beslenme, uyku gibi ihtiyaçlarının karşıladığından emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzu çok dikkatli gözlemleyip tepkilerini, jest ya da mimiklerini kaçırmamaya çalışınız.
- Uygulama sonrası çocuğunuzu kirli bezle bekletmeden hemen temizlemeye dikkat ediniz.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Otizm spektrum bozukluğu ya da riski olan çocuk için rahatsız olduğunu sadece size bakarak kısa bir göz teması ile belli etse bile hemen pekiştiriniz.
- İşitme yetersizliği olan çocuk için işaret dili öğretimi başlamışsa işaret dilini ve sözel dili birlikte kullanarak iletişim kurunuz. Uygulama sırasında jest ve mimiklerinizi yoğun bir şekilde kullanınız, konuşurken yavaş konuşunuz ve çocuğunuzun dudaklarınıza incelemesine izin veriniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuz ile oyun oynarken sevdiği oyuncaklara bez takıp "A! Bak ayıcığın altı kirlenmiş, ayıcık bu durumdan çok rahatsız, haydi hemen altını değiştirelim." diyerek alt değiştirme oyunları oynayabilirsiniz.
- Gün içinde bezinin kirlendiği her ânı fırsat kabul edip sık sık beceriyi çalışabilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz bezi kirlendiğinde rahatsız olduğunu davranışlarıyla belli ediyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde rahatsız olduğunu davranışlarıyla belli ediyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Çocuğunuza içinde az miktarda sıvı olan, çocuklar için uygun, kulplu bir bardakta içecek veriniz.



2 Çocuğunuz bardağın kulplarından tutup ağzına götürmüyorsa arkasına geçerek ellerinin üzerinden tutup kulpları tutmasını sağlayınız.

3 Ardından ellerinizle rehber olmaya devam ederek bardağı ağzına doğru yönlendirip içeceği içmesini sağlayınız.



13-18
AY

KAZANIM: YİB 1.15. Kulplu bebek bardağı ya da kupadan sıvı içer.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- YİB 1.7. İçecekleri yutar.
- YİB 1.11. Yetişkin tarafından tutulan bardaktan sıvı içer.
- YİB 1.14. Dökerek de olsa sıvı içerken bardağın kenarlarını kavrayacak şekilde dudaklarını kapatır.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz kulplu çocuk bardağı ya da kupadan sıvı içiyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde kulplu çocuk bardağı ya da kupadan sıvı içiyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Çocuk bardağı, alıştırmaya bardağı vb.
- Çocuğunuza uygun içecekler (su, ayran, meyve suyu, süt vb.).

UYGULAMA

Beslenme saatinde ya da susadığında çocuğunuzu gözlemleyiniz. Çocuğunuza içinde az miktarda sıvı olan, çocuklar için uygun, kulplu bir bardakta içecek verin. Çocuğunuzun bardağı alıp içeceği içmesini bekleyiniz. Çocuğunuz bardağın kulplarından tutup ağızına götürmüyorsa arkasına geçerek ellerinin üzerinden tutarak kulpları tutmasını sağlayınız. Ardından ellerinizle rehber olmaya devam ederek bardağı ağızına doğru yönlendirip içeceği içmesini sağlayınız. Bu sırada sıvının bir kısmının dökülmesine göz yumabilirsiniz. Çocuğunuz zamanla beceriyi kendi yapmaya başladıkça yardımlarınızı sonlandırınız. Bunun için ilk aşamada ellerinin üzerinden tutarken ilerleyen zamanlarda hafifçe bileklerinden tutup dirseklerine hafifçe dokunarak yönlendiriniz. Son olarak yardımlarınızı sonlandırınız.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi çocuğunuzun rahat hissettiği bir ortama geçerek rahat edebileceği bir besleme pozisyonu seçiniz.
- Uygulama öncesi çocuğunuza verdiğiniz içeceğin çok sıcak ya da soğuk olmamasına dikkat ediniz.
- Uygulama öncesi çocuğunuz için seçtiğiniz çocuk bardağı/kupanın, cam/porselen gibi kırılabilir bir malzemeden yapılmış olmamasına dikkat ediniz. Bunun için plastikten yapılmış, çocuklar için uygun, alıştırmaya bardağı kullanabilirsiniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun, verdiğiniz içeceği içerken soluk borusuna takılmaması için onu sürekli gözlemleyiniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuz ile yumuşak bir ses tonu ile konuşunuz.
- Uygulama sonrası çocuğunuza çok güzel su/meyve suyu içtiğini söyleyerek sevdiği bir şarkı ya da etkinlik ile ödüllendiriniz.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Fiziksel yetersizliği olan çocuk için bu beceriyi gerçekleştirirken içecekleri içmek için bardağın kenarlarını kavrayacak biçimde ağızını kapatması için hem başının altından hem çenesinden destekleyebilirsiniz. Çocuğunuza destek verdiğiniz denemelerde, ona içeceği güzel içtiğini söyleyebilirsiniz. Ayrıca gün içinde, çocuğunuzun bir şeyler içtiği her anı deneme yapmak için bir fırsat olarak kabul edebilirsiniz.
- Görme yetersizliği olan çocuk için sunduğunuz içecek hakkında konuşarak ne içtiğini ona betimleyebilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuzun gün içinde susadığı, bir şeyler içeceği her ânı öğretim denemesi için fırsat kabul edebilirsiniz.
- Çocuğunuz ile bu beceriyi çalışırken farklı renk ve tatlarda (ayran, vişne suyu, su, elma suyu, süt vb.) içecekler kullanarak onun beceriyi daha hızlı genellemesine yardımcı olabilirsiniz.
- Çocuğunuz ile bu hedefi çalışırken ilk aşamada sevdiği içecekleri tercih edebilirsiniz.
- Çocuğunuz ile bu beceriyi çalışırken farklı bardaklar kullanabilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz kulplu çocuk bardağı ya da kupadan sıvı içiyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde kulplu çocuk bardağı ya da kupadan sıvı içiyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.



1 Beslenme saatinde çocuğunuzu yemek yediğiniz masaya, mama sandalyesi ile oturtunuz.



2 Çocuğunuzun önündeki tabağa, o gün hazırladığınız yemekten az miktarda koyarak yediriniz.

13-18
AY

KAZANIM: YİB 1.16. Yetişkinlerin yediği yiyecekleri yer.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- YİB 1.8. Küçük lokmaları elleriyle yer.
- YİB 1.10. Yumuşak bisküvi ve kraker gibi yiyecekleri ısıarak çiğner.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz yetişkinlerin yediği yiyecekleri yiyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde yetişkinlerin yediği yiyeceklerden yiyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Günlük yaşamınızda tükettiğiniz çocuğunuza uygun yiyecekler (sulu yemek, çorba, köfte vb.).
- Çocuğunuza uygun tabak, kaşık, çatal.
- Mama sandalyesi.

UYGULAMA

Beslenme saatinde çocuğunuzu yemek yediğiniz masaya, mama sandalyesi ile oturarak gözlemleyiniz. Çocuğunuzun önündeki tabağa, o gün hazırladığınız yemekten az miktarda koyunuz (Örneğin bir küçük parça köfte, küçük ve yumuşak parçaları olan sulu yemek, yoğurt vb.) Çocuğunuzun tabağındaki yemeği yemesini sağlayınız. Bu sırada ne yediğini ona söyleyebilir, yemek hakkında konuşabilirsiniz. Çocuğunuz o öğünde verdiğiniz yemeği yemediyse farklı yemek alternatiflerini deneyiniz. Çocuğunuzun hoşlandığı yiyecekleri ilk aşamada diğer yemekler ile eşleyerek kullanabilirsiniz. Örneğin çocuğunuz yoğurt seviyor köfte sevmiyorsa bir kaşık yoğurt ardından bir lokma köfte vermeyi deneyebilirsiniz. Zamanla çocuğunuzun ona verdiğiniz farklı yemekleri yemesini bekleyiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi çocuğunuzun rahat edebileceği bir besleme pozisyonu seçiniz.
- Uygulama öncesi çocuğunuzun karnının acıkmış olduğundan emin olunuz.
- Uygulama öncesi çocuğunuza verdiğiniz yemeğin çok sıcak ya da soğuk olmamasına dikkat ediniz.
- Uygulama öncesi çocuğunuz için seçtiğiniz yiyeceğin ısırması, çiğnemesi çok zor bir besin olmamasına özen gösteriniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun, verdiğiniz yiyeceği yerken soluk borusuna takılmaması için onu sürekli gözlemleyiniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuz ile yumuşak bir ses tonu ile konuşunuz.
- Uygulama sonrası çocuğunuza yemeğini çok güzel yediğini söyleyerek sevdiği bir şarkı ya da etkinlik ile onu ödüllendiriniz.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Fiziksel yetersizliği olan çocuk için beceriyi gerçekleştirirken yiyecekleri öğütmede, yutmakta zorlanıyorsa hazırladığınız sulu yemeklerin püresi, çorba gibi yiyecekleri yedirmeyi deneyebilirsiniz.
- Görme yetersizliği olan çocuk için yedirdiğiniz yemek hakkında konuşarak betimlemeler yapabilirsiniz. "Şimdi köfte yedin, köfte kahverengi olur. Bakalım tadı nasıl? Tuzluymuş."
- Az gören çocuk için hazırladığınız yiyeceğe zıt renkte bir tabak ya da zemin seçerek yiyeceği daha iyi seçmesini sağlayabilirsiniz. Örneğin yoğurt çorbası gibi açık renkte olan bir yiyeceği koyu renk bir kâseye koyabilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuzun gün içinde acıktığı her ânı öğretim denemesi için fırsat kabul edebilirsiniz.
- Çocuğunuz ile bu beceriyi çalışırken farklı renk ve tatlarda yiyecekler kullanarak onun beceriyi daha hızlı genellemesine yardımcı olabilirsiniz.
- Çocuğunuz ile bu hedefi çalışırken ilk aşamada sevdiği yiyecekleri tercih edebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz yetişkinlerin yediği yiyecekleri yiyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde yetişkinlerin yediği yiyeceklerden yiyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Çocuğunuzun üzerinde ve sizin üzerinde bol bir pijama varken onunla karşılıklı durunuz.



2 İlk aşamada pijamanın tümünü diz kapaklarının altına kadar indirip o şekilde çıkarmasını isteyiniz.



3 İlerleyen aşamada, pijamayı çocuğunuzun beli ile diz kapakları arasında kadar indirip bu şekilde çıkarmasını isteyiniz.

4 Son olarak pijamanın lastiği belindeyken çıkarmasını isteyiniz.



13-18
AY

KAZANIM: GSB 3.5. Pijama, şort gibi bol giysilerini yardım almadan çıkarır.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- GSB 3.2. Kollarını ve bacaklarını uzatarak ve/veya hareket ettirerek giydirilmesine yardımcı olur.
- GSB 3.4. Sandalet, terlik gibi açık ayakkabıları çıkarır.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz pijama, şort gibi bol giysilerini yardım almadan çıkarıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde pijama, şort gibi bol giysilerini yardım almadan çıkarıyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Pijama, şort gibi kolay çıkarılabilir giysiler.

UYGULAMA

Çocuğunuzun üzerinde ve sizin üzerinizde bol bir şort ya da pijama varken onunla karşılıklı durunuz. Çocuğunuza şortunu/pijamasını çıkarmasını söyleyiniz. Çocuğunuz şortunu/pijamasını çıkarmakta zorlanırsa "Beni izle." deyip dikkatinin sizde olduğundan emin olarak şortunuzu çıkarınız. Ardından çocuğunuzdan da aynısını yapmasını isteyiniz. Eğer zorlanırsa beceriyi kolaydan zora doğru sıralayarak ilk aşamada şortun tümünü diz kapaklarının altına kadar indiriniz ve bu şekilde çıkarmasını isteyiniz. İlerleyen aşamalarda şortu diz kapaklarına kadar indiriniz ve bu şekilde çıkarmasını isteyiniz. Ardından şortu, beli ile diz kapakları arasına kadar indiriniz ve bu şekilde çıkarmasını isteyiniz. Son olarak şortun lastiği belindeyken çıkarmasını isteyiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi çocuğunuzun yeterince uyduğundan, karnının tok olduğundan emin olunuz.
- Uygulama öncesi seçtiğiniz şortun/pijamanın belinin lastikli ve bol olmasına dikkat ediniz.
- Uygulama öncesi seçtiğiniz şortun/pijamanın dar, zor çıkarılır bir giysi olmamasına dikkat ediniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun dikkatinin sizin üzerinizde olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulama sonrası uygulamayı gün içinde fırsat buldukça sık sık tekrarlayınız.
- Uygulama sonrası bu kazanımı gün içinde tekrarlamak için farklı oyunlar üretmeye çalışınız.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Görme yetersizliği olan çocuk için şortun/pijamanın belinin sağ ve sol yanına silikon damlası sıkınız ya da birer düğme dikişiniz. Bu sayede çocuğunuz giysiyi belinden tutup indirirken neresinden tutması gerektiğini kavrayabilecektir. Bununla birlikte beceriyi gerçekleştirirken onunla konuşun "Şimdi şortumuzu çıkaralım. Şort kısa paçalı olur."
- İşitme yetersizliği olan çocuk için işaret dili öğretimi başlamışsa işaret dilini ve sözel dili birlikte kullanarak iletişim kurunuz. Uygulama sırasında jest ve mimiklerinizi yoğun bir şekilde kullanınız, konuşurken yavaş konuşunuz ve çocuğunuzun dudaklarınıza incelemesine izin veriniz.
- Zihinsel yetersizliği olan çocuk için gün içinde oldukça sık denemeler yapabilirsiniz. Gün içinde birçok durumda (örneğin uyanınca, duşa girmeden önce vb.), farklı denemeler yaparak çokça alıştırmaya yapabilirsiniz.
- Fiziksel yetersizliği olan çocuk için oldukça bol ve kolay çıkabilecek alt giysiler ile denemelere başlayabilirsiniz.
- Otizm spektrum bozukluğu olan veya riski taşıyan çocuk için öncelikle giysi çıkarmak için doğal bağlam oluşturabilirsiniz. "Şimdi duşa gireceğiz, haydi şortunu çıkar.", "Günaydın, sabah oldu, artık pijamalarımızı çıkarmalıyız." diyerek neden ve hangi durumlarda giysilerimizi çıkardığımızı ifade edebilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuz ile oyun oynarken sevdiği oyuncaklara şort, pijama, etek vb. giydirip ondan çıkarmasını isteyerek farklı oyunlar oynayabilirsiniz.
- Gün içinde giysi değiştirilmesini gerektiren tüm anları fırsat kabul edip sık sık beceriyi çalıştırabilirsiniz.
- Farklı desenlerde ve renklerde şortlar, pijamalar ile denemeleri gerçekleştirerek şortların/pijamaların renkleri ve desenleri hakkında çocuğunuzla konuşabilirsiniz. Şortları/pijamaları sayarak, onları katlamayı ya da kirlili sepetine atmayı deneyerek oyunlar oynayabilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz pijama, şort gibi bol giysilerini yardım almadan çıkarıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde pijama, şort gibi bol giysilerini yardım almadan çıkarıyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Çocuğunuzla karşılıklı şekilde taburelere oturunuz. Yanınıza size ve çocuğunuza uygun birer çift terlik/sandalet koyunuz.



2 Çocuğunuz terliğini/sandaletini giymekte zorlanırsa ona, sizi izlemesini söyleyiniz ve terliği/sandaleti giyerek çocuğunuza model olunuz.

3 Eğer tekrar giymekte zorlanırsa çocuğunuzun arkasına geçiniz. Ellerinizle onun ellerine rehber olunuz. Terliği/sandaleti alıp doğru giymesini sağlayınız.



19-24
AY

KAZANIM: GSB 3.6. Sandalet, terlik gibi ayakkabıları giyer.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımı yerine getirdiğinden emin olunuz.

- GSB 3.4. Sandalet, terlik gibi açık ayakkabıları çıkarır.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz sandalet terlik gibi ayakkabıları giyiyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde sandalet terlik gibi ayakkabılarını giyiyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Çocuğunuza uygun sandalet, terlik.

UYGULAMA

Çocuğunuzla karşılıklı şekilde taburelere oturunuz. Yanınıza size ve çocuğunuza uygun birer çift terlik/sandalet koyunuz. "Şimdi seninle dışarı çıkacağız. Haydi terliğini giy." deyiniz. Çocuğunuz terliğini/sandaletini giymekte zorlanırsa ona, sizi izlemesini söyleyiniz ve terliği/sandaleti giyerek çocuğunuza model olunuz. Dikkatinin sizde olduğundan emin olduğunuzda terliği/sandaleti yavaşça giyiniz ve giyerken de "Evet şimdi sağ terliğimi aldım, sağ ayağımı uzattım. Hop! Giydim, sol terliğimi aldım, sol ayağımı uzattım. Hop! Giydim." şeklinde yaptığınız işlemleri ona eğlenceli bir biçimde söz ile de aktarınız. Ardından ondan da terliğini/sandaletini giymesini isteyiniz. Eğer giymekte zorlanırsa çocuğunuzun arkasına geçiniz. Ellerini onun elleri üzerine koyarak rehber olunuz. Terliği alıp doğru ayağa giymesini sağlayınız. Bunu her iki ayağı için de gerçekleştirerek "Aferin, bak terliklerimizi giydik" deyiniz. Zamanla çocuğunuz beceriyi yapmaya başladıkça yardımlarınızı sonlandırınız.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi çocuğunuzun yeterince uyuduğundan, karnının tok olduğundan emin olunuz.
- Uygulama öncesi çocuğunuza seçtiğiniz terlik/sandalet türünün sizinkine benzemesine dikkat ediniz.
- Uygulama öncesi çocuğunuza seçtiğiniz terlik sandaletin çok tokalı, dar ya da sert bir materyalden yapılmamış olmasına dikkat ediniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun dikkatinin sizin üzerinizde olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulamayı, fırsat buldukça tekrarlayınız.
- Uygulama sonrası bu kazanımı gün içinde tekrarlamak için farklı oyunlar üretmeye çalışınız.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Zihinsel yetersizliği olan çocuk için gün içinde oldukça sık denemeler yapabilirsiniz. Gün içinde birçok durumda (örneğin uyanınca, duşa girmeden önce vb.), farklı denemeler yaparak çokça alıştırmayı yapabilirsiniz.
- Fiziksel yetersizliği olan çocuk için oldukça bol ve kolay giyilebilecek terlikler ile denemelere başlayabilirsiniz.
- Otizm spektrum bozukluğu ya da riski olan çocuk için öncelikle terlikleri giymek için doğal bağlam oluşturabilirsiniz. "Şimdi dışarı çıkacağız, haydi terliğini giy.", "Şimdi balkona gidelim ama önce terliklerimizi giyelim, ayaklarımızı üşümesin." diyerek neden ve hangi durumlarda terliklerimizi giydiğimizi ona ifade edebilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuz ile oyun oynarken sevdiği oyuncaklara küçülen terliklerini/sandaletlerini giydirmesini isteyebilirsiniz.
- Gün içinde terlik/sandalet giyilmesini gerektiren tüm anları fırsat kabul edip sık sık beceriyi çalıştırabilirsiniz.
- Farklı terlikler/sandaletler ile denemeleri gerçekleştirerek renkleri ve desenleri hakkında konuşabilir, sizin terlikleriniz/sandaletleriniz ile çocuğunuzun terliklerini/sandaletlerini yan yana koyarak büyüklük-küçüklükleri hakkında konuşabilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz sandalet/terlik gibi ayakkabıları giyiyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde sandalet terlik gibi ayakkabılarını giyiyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Sizin ve çocuğunuzun ayağında birer çift bağciksiz ayakkabı varken çocuğunuzla karşılıklı oturunuz.



2 Çocuğunuz ayakkabısını çıkarmakta zorlanırsa ellerinizi onun elleri üzerine koyarak rehber olunuz. Ayakkabının topuğundan tutarak çekip çıkarmasını sağlayınız.

3 Eğer tekrar çıkarmakta zorlanırsa çocuğunuzun arkasına geçiniz. Ellerinizi onun elleri üzerine koyarak rehber olunuz. Ayakkabıyı çıkarmasını sağlayınız.



19-24
AY

KAZANIM: GSB 3.7. Bağıcsız ayakkabılarını çıkarır.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- GSB 3.4. Sandalet, terlik gibi açık ayakkabıları çıkarır.
- GSB 3.6. Sandalet, terlik gibi ayakkabıları giyer.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz bağıcsız ayakkabılarını çıkarıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde bağıcsız ayakkabılarını çıkarıyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Bir çift bağıcsız ayakkabı.

UYGULAMA

Sizin ve çocuğunuzun ayağında birer çift bağıcsız ayakkabı varken çocuğunuzla karşılıklı oturunuz. “Şimdi dışarıdan eve girdik, artık ayakkabılarımızı çıkarmalıyız, haydi, ayakkabını çıkar.” deyiniz. Çocuğunuz ayakkabısını çıkarmakta zorlanırsa ondan sizi dikkatle izlemesini isteyiniz. Dikkatinin sizde olduğundan emin olduğunuzda ayakkabıyı yavaşça ayağınızdan elinizle iterek çıkarınız ve çıkarırken de “Evet şimdi sağ topuğu tuttum. Hop! Çektim ve çıktı, şimdi sol topuğumu tuttum. Hop! Çektim ve çıktı.” şeklinde yaptığınız işlemleri ona eğlenceli bir biçimde söz ile de aktarınız. Ardından ondan da ayakkabısını çıkarmasını isteyiniz. Eğer zorlanırsa çocuğunuzun arkasına geçiniz. Ellerinizi onun elleri üzerine koyarak rehber olunuz. Ayakkabıyı sağ topuğundan tutup çekip çıkarmasını sağlayınız. Bu sırada ona “Harikasın, çok güzel. Hop! Diye çıkardık.” diyebilirsiniz. Aynı işlemleri diğer ayak için de gerçekleştiriniz. Zamanla çocuğunuz beceriyi yapmaya başladıkça yardımlarınızı sonlandırınız.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi çocuğunuz seçtiğiniz ayakkabı türünün sizinkine benzemesine dikkat ediniz.
- Uygulama öncesi çocuğunuz seçtiğiniz ayakkabının dar ya da sert bir materyalden yapılmamış olmasına dikkat ediniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun dikkatinin sizin üzerinizde olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulamayı, fırsat buldukça tekrarlayınız.
- Uygulama sonrası bu kazanımı gün içinde tekrarlamak için farklı oyunlar üretmeye çalışınız.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARILAMALAR

- Görme yetersizliği olan çocuk için ayakkabının çıkarılırken tutulması gereken kısmını belirginleştirmek için bu kısma bir damla silikon sıkabilirsiniz. Bu sayede çocuğunuz ayakkabıyı çıkarırken tutması gereken noktayı hızlıca kavrayabilecektir.
- Fiziksel yetersizliği olan çocuk için oldukça bol ve kolay çıkarılabilecek ayakkabılar ile denemelere başlayabilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuz ile oyun oynarken sevdiği oyuncaklara ayakkabı giydirip daha sonra oyuncağın ayağındaki ayakkabıyı çıkarmasını isteyebilirsiniz.
- Gün içinde ayakkabı çıkarmayı gerektiren tüm anları fırsat kabul edip sık sık beceriyi çalıştırabilirsiniz.
- Alışverişe gittiğinizde ayakkabıcılarda, çocuğunuzun uygun ayakkabılar denetip ondan ayakkabıyı çıkarmasını isteyebilir, bu sayede farklı ayakkabılar ile deneme fırsatları yakalayabilirsiniz.
- Farklı ayakkabılar ile denemeleri gerçekleştirerek renkleri ve desenleri hakkında konuşabilir, sizin ayakkabınız ile çocuğunuzun ayakkabılarını yan yana koyarak büyüklük-küçüklükleri hakkında konuşabilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz bağıcsız ayakkabılarını çıkarıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde bağıcsız ayakkabılarını çıkarıyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Lavabonun önüne çocuğunuza uygun bir yükseltici ya da dengeli bir tabure yerleştiriniz. Çocuğunuz, tabureye çıktığında “Ellerimiz kirlendi, şimdi yıkayalım da temiz olsun.” deyiniz.



2 Çocuğunuzun arkasında durup ellerinizi çocuğunuzun ellerinin üzerine koyarak ellerini yıkamasına yardımcı olunuz.

3 Ellerini yıkaması bittiğinde “Aferin, ellerini çok güzel yıkadın.” diyerek çocuğunuzun pekiştiriniz ve onun ellerini kurulayınız.



19-24
AY

KAZANIM: KBB 2.4. Yardımla ellerini yıkar.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- KBB 2.2. Macunsuz diş fırçası ile gezinerek dişlerini fırçalar.
- KBB 2.3. Ağzı ya da burnu aktığında rahatsız olduğunu hareketleri ile belli ederek ağzını ya da burnunu silmeye çalışır.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz yardımla ellerini yıkıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde yardımla ellerini yıkıyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Sabun.
- Lavabo altına yükseltici/tabure vb.

UYGULAMA

Yemek öncesi ya da sonrası, dışarıdan eve gelişi gibi el yıkamayı gerektiren zamanları fırsat olarak kabul ediniz. El yıkama zamanı geldiğinde lavabonun önüne çocuğunuzu uygun bir yükseltici ya da dengeli bir tabure yerleştiriniz. Çocuğunuz tabureye çıktığında "Ellerimiz kirlendi şimdi yıkayalım da temiz olsun." deyiniz. Çocuğunuza "Çeşmeyi aç." deyiniz, açmakta zorlanırsa arkasına geçip ellerinizi onun elleri üzerine koyarak rehber olunuz ve çeşmeyi açmasını sağlayınız. Çeşme açılınca "A! Su fışır fışır akıyor." deyiniz. Ardından çocuğunuzdan sıvı ya da katı sabun almasını isteyiniz. Çocuğunuz sabunu almakta zorlanırsa ellerinizi onun elleri üzerine koyarak rehber olmaya devam ediniz ve sıvı sabundan eline damlatmasını ya da kuru sabunu avucunun içine almasını sağlayınız. "Haydi köpürtelim." deyiniz. Ellerini onun elleri üzerine koyarak rehber olmaya devam ediniz ve avuçlarını kaydırmasını, köpüğün ellerine yayılmasını sağlayınız. Bu sırada "Bak bir sürü köpük oldu, ne kadar kaygan.", "Şimdi ellerimizi durulayalım." deyiniz. Eğer hâlen yardımınız gerekiyorsa yardımınızı sürdürerek çocuğunuzun ellerini suyun altında durulamasına yardımcı olunuz. Bu sırada "Aksin köpükler. Hop! Delikten geçip gittiler." diyebilirsiniz. Son olarak "Aferin, ellerini çok güzel yıkadın.", "Ellerimize bakalım, tertemiz oldu, mis gibi kokuyor." gibi ifadeler kullanabilirsiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi çocuğunuzun lavabo önünde güvenle durmasını sağlayacak bir tabure ya da yükseltici buldurunuz.
- Uygulama öncesi lavabo ortamının çok ıslak, loş ışıklı olmamasını sağlayınız.
- Uygulama sırasında suyun çok soğuk ya da çok sıcak olmasını önleyiniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun dikkatinin sizin üzerinizde olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulamayı, fırsat buldukça tekrarlayınız.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARILAMALAR

- Fiziksel yetersizliği olan çocuk için beceriye ilişkin denemelere başlamadan önce sık sık çocuğunuzun eline bir damla krem koyup, kremi yaymasını ve ovuşturmasını isteyebilirsiniz. Bu sayede avuçlarını ovuşturarak köpürtme işlemini daha kolay yapacaktır. Bununla birlikte çocuğunuz sabunu tutmakta ve köpürtmekte zorlanıyorsa ilk aşamada katı sabun kullanmamaya bunun yerine hazır olarak ele gelen sıvı sabunlar ile denemelere başlamayı tercih edebilirsiniz.
- İşitme yetersizliği olan çocuk için işaret dili öğretimi başlamışsa işaret dilini ve sözel dili birlikte kullanarak iletişim kurunuz. Uygulama sırasında jest ve mimiklerinizi yoğun bir şekilde kullanınız, konuşurken yavaş konuşunuz ve çocuğunuzun dudaklarınıza incelemesine izin veriniz.
- Görme yetersizliği olan çocuk için lavabonun loş olmamasına, yerlerin ıslak ve kaygan olmamasına özellikle dikkat ediniz. Bununla birlikte çocuğunuzun, sabunun ve çeşmenin yerini elleriyle bulabilmesi için ona ek zaman tanıyınız ve bu esnada çocuğu cesaretlendiriniz.
- Otizm spektrum bozukluğu ya da riski olan çocuk için el yıkamanın basamaklarını içeren görseller hazırlayıp bunu lavaboda çocuğunuzun el yıkarken görebileceği yerlere asabilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuza gün içinde el yıkama şarkıları dinletebilir, kendiniz ya da diğer ev sakinleri ellerini yıkarken izlemesini isteyebilirsiniz.
- Çocuğunuz ile gün içinde sık sık el yıkama bağlamı oluşturun ve neden el yıkadığınızı ona anlatınız. (Örneğin "Yemek yedik, ellerimiz kirlendi.", "Parktan geldik, ellerimizi yıkayalım.", "Yatmadan önce ellerimizi yıkayıp temizlemeliyiz." vb.)

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

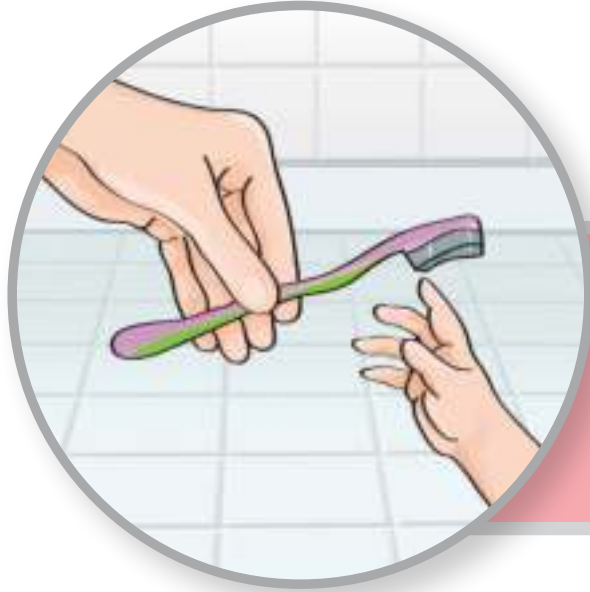
Çocuğunuz yardımla ellerini yıkıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde yardımla ellerini yıkıyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Öncelikle kendi dişlerinizi fırçalayarak çocuğunuzun görmesini sağlayınız.



3 Diş fırçasının üzerine herhangi bir macun ya da madde koymadan çocuğunuza veriniz.

2 Lavaboya uzanması için güvenli bir tabure ya da yükseltiye çıkmasını sağlayınız.



4 Çocuğunuzun fırçayı tutarak ağızına götürmesini ve dişlerinin üzerine belli bir süre sürmesini bekleyiniz.



19-24
AY

KAZANIM: KBB 2.5. Lavabo başında macunsuz diş fırçası ile dişlerini fırçalar.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunun alttaki kazanımı yerine getirdiğinden emin olunuz.

- KBB 2.2. Macunsuz diş fırçası ile gezinerek dişlerini fırçalar.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz lavabo başında macun sürülmemiş diş fırçasıyla dişlerini fırçalıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde lavabo başında macun sürülmemiş diş fırçasıyla dişlerini fırçalıyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Çocuğunuza uygun, yumuşak diş fırçası.

UYGULAMA

Çocuğunuzu yemeklerden sonra, gece yatmadan önce gibi diş fırçalama gerektiren zamanlarda gözlemleyiniz. Lavaboya uzanması için güvenli bir tabure ya da yükseltiye çıkmasını sağlayınız. Çocuğunuza, ağız yapısına ve yaşına uygun, yumuşak diş fırçalarından veriniz. Diş fırçalamayı gerektiren zamanları fırsat olarak kabul ediniz. Bu amaçla kahvaltıdan sonra, yatmadan önce ya da öğünlerden sonra gibi uygun zamanları seçebilirsiniz. Bu zamanlarda önce kendi dişlerinizi fırçalayarak çocuğunun görmesini sağlayınız. Ardından diş fırçasının üzerine herhangi bir macun ya da madde koymadan çocuğunuza veriniz. Çocuğunun fırçayı tutarak ağıza götürmesini ve dişlerinin üzerine belli bir süre sürmesini bekleyiniz. Bu sırada çocuğunun lavabonun/banyonun önünde durmasını bekleyiniz. Eğer lavabo başında durmakta zorlanıyorsa hedef sürenizi zamanla artırabilirsiniz. Örneğin ilk denemenizde yalnızca 10 saniye lavabo başında durmasını ödüllendirirken ilerleyen aşamalarda 30 saniye, bir dakika ve son olarak iki dakika lavabo başında durarak diş fırçalamasını bekleyebilirsiniz. Çocuğunuz diş fırçasını aldığı anda eğlenceli bir ses tonu ile "Fırçalayalım dişleri, temiz olsun." gibi ifadeler kullanabilir, bunları ritmik bir şekilde bir şarkıymış gibi söyleyebilirsiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi çocuğunun uykusunu aldığından, karnının doyduğundan emin olunuz.
- Uygulama öncesi çocuğunun ağız için uygun, yumuşak yapıda bir fırça seçtiğinden emin olunuz.
- Uygulama sırasında çocuğunun dikkatinin sizin üzerinizde olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulama sonrası, uygulamayı gün içinde diş fırçalamayı gerektiren bağlamlarda fırsat buldukça sık sık tekrarlayınız.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Görme yetersizliği olan çocuk için seçtiğiniz diş fırçasının oldukça yumuşak yapıda olmasına ve çocuğunun ağızına, boğazına batmamasına dikkat ediniz. Çocuğunuz diş fırçasının başını ağıza götürmek zorlanırsa ilk aşamada elinizle rehberlik ederek fırçayı ağıza götürmesine destek olabilirsiniz.
- İşitme yetersizliği olan çocuk için işaret dili öğretimi başlamışsa işaret dilini ve sözel dili birlikte kullanarak iletişim kurunuz. Uygulama sırasında jest ve mimiklerinizi yoğun bir şekilde kullanınız, konuşurken yavaş konuşunuz ve çocuğunun dudaklarınıza incelemesine izin veriniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuza diş fırçalama ile ilgili şarkılar dinletebilir, videolar izletebilir ve bu şarkı ve videolar hakkında çocuğunuzla konuşabilirsiniz. Ayrıca çocuğunuz diş fırçalarken siz de onun için şarkılar türetmeye çalışabilir, diş fırçasının çıkardığı sesleri eğlenceli biçimde, "fiş fiş" vb. seslerle taklit edebilirsiniz.
- Çocuğunuz ile oyun oynarken eski kullanılmayan diş fırçalarını oyuncak bebeklerin ağızına götürüp fırçalama oyunları oynayabilirsiniz.
- Gün içinde öğün sonraları, gece yatmadan önce gibi vakitleri fırsat kabul edebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz lavabo başında macun sürülmemiş diş fırçasıyla dişlerini fırçalıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde lavabo başında macun sürülmemiş diş fırçasıyla dişlerini fırçalıyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Gün içinde farklı zamanlarda çocuğunuzun burnu aktığında, akan sıvıdan rahatsız olup sizden ya da etrafındaki bir başka yetişkinden silmeyi talep etmesini bekleyiniz.



2 Eğer çocuğunuz burnunun aktığını fark ettiğinde silinmesini talep etmiyorsa yanına gidip göz hizasına gelerek beklenti içinde ona bakınız. Eğer hâlen silmenizi talep etmezse ya da burnunu göstermezse “Bir sorun mu var?” diyebilirsiniz.

3 Çocuğunuz başını sallar, burnunu ya da peçeteyi gösterirse “Harikasin, çok güzel istedin.” deyip burnunu acıtmadan hemen temizleyiniz. Hâlen tepki vermediyse “Burnun akmış, silmemiz lazımdır.” diyerek burnunuzu gösteriniz ya da ona doğru bakıp “Sileyim mi?” deyin.



19-24
AY

KAZANIM: KBB 2.6. Yetişkinden burnunun silinmesini ister.

ÖN KOŞULLAR:

Çocuğunuzun alttaki kazanımı yerine getirdiğinden emin olunuz.

- KBB 2.3. Ağız ya da burnu aktığında rahatsız olduğunu hareketleri ile belli ederek ağızını ya da burnunu silmeye çalışır.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz yetişkinden burnunun silinmesini istiyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde yetişkinden burnunun silinmesini istiyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Yumuşak mendil.
- Islak mendil.

UYGULAMA

Çocuğunuzu gözlemleyiniz. Gün içinde oyun oynarken ya da farklı zamanlarda burnu aktığında, akan sıvıdan rahatsız olup sizden ya da etrafındaki bir başka yetişkinden silmesini talep ediyor mu? Eğer çocuğunuz burnu aktığını fark ettiğinde silinmesini talep etmiyorsa yanına gidip göz hizasına gelerek beklenti içinde ona bakınız. Eğer hâlen silmenizi talep etmezse ya da burnunu göstermezse “Bir sorun mu var?” diyebilirsiniz. Çocuğunuz başını sallar, burnunu ya da peçeteyi gösterirse “Harikasin, çok güzel istedin.” deyip burnunu acıtmadan hemen temizleyiniz. Hâlen tepki vermediyse “Burnun akmış, silmemiz lazım.” diyerek burnunuzu gösteriniz ya da ona doğru bakıp “Sileyim mi?” deyiniz. Çocuğunuz başını sallar ya da “Sil” derse “Süpersin, çok güzel silmemi istedin.” diyerek acıtmadan burnunu silebilirsiniz. Çocuğunuzun burnunun aktığı her anı fırsat kabul ederek burnunun temizlenmesini talep ettiği için onu ödüllendirebilirsiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi çocuğunuzun burnunu/ağızını silmek için yumuşak bir mendil/ağız bezi buldurunuz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun dikkatinin sizin üzerinizde olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulamayı, fırsat buldukça tekrarlayınız.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- İşitme yetersizliği olan çocuk için işaret dili öğretimi başlamışsa işaret dilini ve sözel dili birlikte kullanarak iletişim kurunuz. Uygulama sırasında jest ve mimiklerinizi yoğun bir şekilde kullanınız, konuşurken yavaş konuşunuz ve çocuğunuzun dudaklarınıza incelemesine izin veriniz.
- Otizm spektrum bozukluğu ya da riski olan çocuk için çocuğunuz burun/ağız salgılarından hemen ve yoğun biçimde rahatsız oluyor ve silmeye çalışıyorsa bir mendil vb. yardımıyla ona rehber olarak bekletmeden burnunu silmesini sağlayabilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuza gün içinde burun/ağız silme ile ilgili şarkılar dinletebilir, videolar izletebilir ve bunlar hakkında konuşabilirsiniz.
- Çocuğunuz ile oyun oynarken oyuncak bebeğin ağızına, burnuna su damlatarak “A! Bebeğin burnu aktı, hemen silelim.” diyerek oyunlar üretebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz yetişkinden burnunun silinmesini istiyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde yetişkinden burnunun silinmesini istiyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.



1 Çocuğunuz banyo sırasında ayakta durmayı tercih ediyorsa ayakta durmasını, oturmayı tercih ediyorsa boyuna uygun bir banyo taburesinde oturmasını isteyiniz.



2 Çocuğunuz, siz onu yıkarken sabit bir şekilde durmakta zorlanıyorsa önce kısa bir süre sabit durmasını hedefleyiniz. Hedef sürenizi başardığında ödüllendiriniz. Daha sonra banyo boyunca sabit durmasını hedefleyiniz. Hedef sürenizi başardığında tekrar ödüllendiriniz.

19-24
AY

KAZANIM: KBB 2.7. Banyo yaptırılırken taburede oturarak ya da ayakta sabit durarak yetişkinle iş birliği yapar.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımı yerine getirdiğinden emin olunuz.

- KBB 2.6. Yetişkinden burnunun silinmesini ister.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz banyo yaptırılırken taburede oturarak ya da ayakta sabit durarak yetişkinle iş birliği yapıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde banyo yaptırılırken taburede oturarak ya da ayakta sabit durarak yetişkinle iş birliği yapıyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Çocuğunuza uygun banyo malzemeleri.

UYGULAMA

Banyo saatlerinde çocuğunuzu gözlemleyiniz. Çocuğunuz banyo sırasında eğer ayakta durmayı tercih ediyorsa ayakta durmasını, oturmayı tercih ediyorsa boyuna uygun bir banyo taburesinde oturmasını isteyiniz. Çocuğunuz, siz onu yıkarken sabit durarak kendisini yıkamanıza yardımcı oluyor mu? Eğer çocuğunuz, siz onu yıkarken sabit bir şekilde durmakta zorlanıyorsa, önce kısa bir süre sabit durmasını daha sonra sabit durma süresini uzatmasını hedefleyiniz. Bunun için ilk denemede 30 saniye sabit durarak sizinle iş birliği yaptığı anda onu hemen ödüllendiriniz. "Aferin, harikasın." diyebilir, sevdiği bir banyo oyuncağını verebilirsiniz. İlerleyen aşamalarda bir dakika sabit durmasını bekleyerek ödüllendiriniz. Daha sonraki aşamalarda ise süreyi uzatarak son olarak banyo boyunca sabit durarak sizinle iş birliği yapmasını bekleyebilir ve iş birliği yaptığı için onu hemen ödüllendirebilirsiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi çocuğunuzun uyku, beslenme gibi ihtiyaçlarının karşılandığından emin olunuz.
- Uygulama öncesi banyo ortamının, su sıcaklığının vb. çocuğunuz için uygun ve güvenli olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun dikkatinin sizin üzerinizde olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulamayı, fırsat buldukça tekrarlayınız.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- İştihâ yetersizliği olan çocuk için işaret dili öğretimi başlamışsa işaret dilini ve sözel dili birlikte kullanarak iletişim kurunuz. Uygulama sırasında jest ve mimiklerinizi yoğun bir şekilde kullanınız, konuşurken yavaş konuşunuz ve çocuğunuzun dudaklarınıza incelemesine izin veriniz.
- Otizm spektrum bozukluğu ya da riski olan çocuk için çocuğunuz banyo yapmaya karşı olumsuz tutum içindeyse ve şiddetle karşı koyuyorsa ilk aşamada çok kısa süreli banyolar ile başlayarak, zamanla kendini güvende hissetmesini sağlayıp banyo süresini uzatabilirsiniz. Ayrıca banyo yapma ile ilgili küçük öyküler yazıp ya da videolar hazırlayıp çocuğunuza banyo öncesinde bunları sunarak destek sağlayabilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuza gün içinde, banyo ile ilgili şarkılar dinletebilir, videolar izletebilir ve bunlar hakkında çocuğunuzla konuşabilirsiniz.
- Çocuğunuza banyo yapma ile ilgili kitaplar alabilir ya da kendiniz kısa öyküler hazırlayıp onu çocuğunuza anlatarak banyo sırasında sizinle nasıl iş birliği kuracağını anlatmayı deneyebilirsiniz.
- Çocuğunuzla sevdiği bir ayıcığı, bebeği yıkama oyunları oynayabilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz banyo yaptırılırken taburede oturarak ya da ayakta sabit durarak yetişkinle iş birliği yapıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde banyo yaptırılırken taburede oturarak ya da ayakta sabit durarak yetişkinle iş birliği yapıyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.



1 Çocuğunuzun kuru kalma sürelerini dikkatle gözlemleyiniz.



2 Bezi uzun sürelerle kuru kaldığında onu ödüllendiriniz.

19-24
AY

KAZANIM: TB 4.2. Gündüzleri uzun sürelerle kuru kalır.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımı yerine getirdiğinden emin olunuz.

- TB 4.1. Bezi kirlendiğinde rahatsız olduğunu davranışlarıyla belli eder.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz gündüzleri uzun sürelerle kuru kalıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde gündüzleri uzun sürelerle kuru kalıyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Bebek bezi.
- Islak mendil.
- Kontrol amaçlı çizelge.

UYGULAMA

Gün içinde çocuğunuzu gözlemleyiniz. Gündüzleri çocuğunuzun altını ne sıklıkla değiştirmeniz gerekiyor, bezin ıslanma süresi gitgide artıyor mu? Bu beceri daha çok çocuğun olgunlaşma düzeyiyle ilgili bir beceridir. Çocuğunuzun altına bağladığınız bezin kuru kalma süresi uzadıkça çocuk, tuvalet eğitimi almaya hazır hâle gelmektedir. Çocuğunuzun altının kuru kalma süresini hesaplamak için bir çizelge hazırlamak sağlıklı bir izleme yapmanıza yardımcı olacaktır. Çocuğunuzun bezini gün içinde artan aralıklarla takip ediniz. Bez bu aralıklarda kuru kalıyorsa “Harikasın, bezimiz kupkuru.” diyebilirsiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi çocuğunuzun beslenme, uyku gibi ihtiyaçlarının karşıladığından emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzu çok dikkatli gözlemleyerek kuru kalma saatlerini küçük bir kâğıda ya da çizelgeye not almayı deneyebilirsiniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun kuru kalma süresi azalır, sık sık bez değiştirmenizi gerektiren durumlar oluşursa, çocuğunuza kesinlikle olumsuz ifadeler, cezalandırıcı tavırlarda bulunmayınız.
- Uygulama sonrası, çocuğunuzu kirli bezle bekletmeden hemen temizlemeye dikkat ediniz.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- İşitme yetersizliği olan çocuk için işaret dili öğretimi başlamışsa işaret dilini ve sözel dili birlikte kullanarak iletişim kurunuz. Uygulama sırasında jest ve mimiklerinizi yoğun bir şekilde kullanınız, konuşurken yavaş konuşunuz ve çocuğunuzun dudaklarınıza incelemesine izin veriniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuz ile oyun oynarken sevdiği oyuncaklara bez takıp “ Bak ayıcığın altı kirlenmiş, ayıcık çok rahatsız, haydi hemen altını değiştirelim.” diyerek alt değiştirme oyunları oynayabilirsiniz.
- Gün içinde bezinin kuru kaldığı zamanları gözlemleyerek kısa sürelerle bezsiz kalmasına müsaade edebilirsiniz. Bu sürelerde altına kaçırma durumları olursa kesinlikle olumsuz tepkiler göstermemelisiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz gündüzleri uzun sürelerle kuru kalıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde gündüzleri uzun sürelerle kuru kalıyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Çocuğunuzu tuvalet gereksinimlerinin olduğu vakitlerde dikkatle gözlemleyiniz.



2 Çocuğunuzun tuvalet gereksinimini ifade etmesini bekleyiniz.

3 Çocuğunuz tuvalet gereksinimini ifade ettiğinde ona "Aferin." deyiniz.



19-24
AY

KAZANIM: TB 4.3. Gün içinde ortaya çıkan gereksinimlerin yarısında çömelerek, kendini kontrol ederek ya da sözel olarak dile getirerek büyük ve küçük tuvalet gereksinimini belli eder.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- TB 4.1. Bezi kirlendiğinde rahatsız olduğunu davranışlarıyla belli eder.
- TB 4.2. Gündüzleri uzun sürelerle kuru kalır.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz gün içinde ortaya çıkan gereksinimlerin yarısında çömelerek, kendini kontrol ederek ya da sözel olarak dile getirerek büyük ve küçük tuvalet gereksinimini belli ediyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde gün içinde ortaya çıkan gereksinimlerin yarısında çömelerek, kendini kontrol ederek ya da sözel olarak dile getirerek büyük ve küçük tuvalet gereksinimini belli ediyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Bebek bezi.
- Islak mendil.

UYGULAMA

Gün içinde çocuğunuzu gözlemleyiniz. Çocuğunuz, tuvalet gereksinimi olduğu zamanlarda tuvaletinin geldiğini, o anda tuvaletini yapmakta olduğunu kendine özgü biçimde belli etmeyi deniyor mu? Bazı çocuklar sözel olarak çiş/ kakası geldiğini "çiş/kaka" diyerek ifade ederken bazıları yüz ifadesi ile bazıları bezini göstererek, bazıları koltuk/kapı arkası gibi yerlere gidip çömelerek, bazıları ise kızarak bunlara benzer tepkilerle ifade edebilirler. Bu nedenle çocuğunuzu iyi gözlemleyip bu gereksinimlerini nasıl ifade ettiğini belirlemesiniz. Çocuğunuz kendine özgü biçimde gereksinimlerini belli ettiğinde ona eğlenceli/yumuşak bir ses tonu ile "Harikasın, anladım çişin/kakan geldi, bana çok güzel söyledin." şeklinde ifadeler ile onu anladığınızı ve size ifade ettiği için mutlu olduğunuzu hissettirebilirsiniz. Eğer çocuğunuz gereksinimlerinin çoğunda bunu size belli etmiyorsa onu çok iyi gözlemleyerek gereksinimi olduğu an kullandığı jestlerini/mimiklerini ve beden hareketlerini gözlemlemeli ve bunları bir ifade olarak kabul edip hemen coşkulu biçimde ödüllendirmelisiniz. Bu sayede çocuğunuzu, gereksinimlerini size belli etme konusunda teşvik edebilirsiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi çocuğunuzun beslenme, uyku gibi ihtiyaçlarının karşıladığından emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzu çok dikkatli gözlemlemeli ve kullandığı ifadeleri belirlemeye çalışmalısınız.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun sık sık bezini değiştirmenizi gerektiren durumlar oluşursa çocuğunuza kesinlikle olumsuz ifadeler, cezalandırıcı tavırlarda bulunmayınız.
- Uygulama sonrası çocuğunuzu kirli bezle bekletmeden hemen temizlemeye dikkat ediniz.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- İşitme yetersizliği olan çocuk için işaret dili öğretimi başlamışsa işaret dilini ve sözel dili birlikte kullanarak iletişim kurunuz. Uygulama sırasında jest ve mimiklerinizi yoğun bir şekilde kullanınız, konuşurken yavaş konuşunuz ve çocuğunuzun dudaklarınıza incelemesine izin veriniz.
- Otizm spektrum bozukluğu ya da riski olan çocuk için tuvalet gereksinimleri olduğunda belli etme ile ilgili bir video çekebilir ya da kısa bir öykü yazabilirsiniz. Gün içinde sık sık bu videoyu izleterek ya da öyküyü okuyarak bunlar hakkında sorular sorabilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuz ile oyun oynarken sevdiği oyuncaklara bez takıp "A! Bak ayıcığın altı kirlenmiş, ayıcık çok rahatsız, haydi hemen ayıcığın altını değiştirelim." diyerek alt değiştirme oyunları oynayabilirsiniz. Bu sırada ayıcığı konuşturup ona "Çiş/kaka geldi." dedirtebilir ardından "Aferin ayıcık, ne kadar güzel söyledin." diyebilirsiniz.
- Gün içinde tuvaleti geldiğinde bunu söyleme ile ilgili eğitici videolar izletebilir, şarkılar dinletebilir ya da kendiniz basit bir çocuk şarkısı türetebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz gün içinde ortaya çıkan gereksinimlerin yarısında çömelerek, kendini kontrol ederek ya da sözel olarak dile getirerek büyük ve küçük tuvalet gereksinimini belli ediyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde gün içinde ortaya çıkan gereksinimlerin yarısında çömelerek, kendini kontrol ederek ya da sözel olarak dile getirerek büyük ve küçük tuvalet gereksinimini belli ediyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.



1 Çocuğunuz için bir bardağa az miktarda içecek ve bir pipet koyarak pipetle içeceği içmesini söyleyiniz.



2 Çocuğunuz pipetten çekmekte zorlanırsa karşısına geçip abartılı biçimde "hüp hüp" yaparak çocuğunuza beceriyi gösteriniz.

19-24
AY

KAZANIM: YİB 1.17. Pipet kullanarak bardaktan içecek yudumlar.

ÖNKOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- YİB 1.7. İçecekleri yutar.
- YİB 1.11. Yetişkin tarafından tutulan bardaktan sıvı içer.
- YİB 1.14. Dökerek de olsa sıvı içerken bardağın kenarlarını kavrayacak şekilde dudaklarını kapatır.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz, pipet kullanarak bardaktaki içeceği yudumlayabiliyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde pipet kullanarak bardaktan içecek yudumluyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Bardak.
- Pipet (Kendinden pipetli bardak da kullanılabilir.).
- Çocuğunuza uygun içecekler (su, ayran, meyve suyu, süt vb.).

UYGULAMA

Beslenme saatinde ya da susadığında çocuğunuzu gözlemleyiniz. Çocuğunuz için kırılma tehlikesi olmayan bir bardağa, az miktarda içecek ve bir pipet koyunuz (Pipetle karton kutularda satılan içecekleri de tercih edebilirsiniz.). Çocuğunuza içeceği içmesini söyleyiniz. Çocuğunuzun bardağın içindeki pipeti ağızına sokmasını ve pipetten içeceği çekmesini bekleyiniz. Çocuğunuz, pipetten çekmekte zorlanırsa karşısına geçip abartılı biçimde "hüp hüp" yaparak çocuğunuza beceriyi gösteriniz. Çocuğunuz tekrar içeceği çekmekte zorlanırsa daha ince bir pipet ile tekrar deneyiniz (İçeceği kalın pipetle içmek daha fazla güç gerektirmektedir.). Bu beceriyi çalışırken ilk aşamada tanecikleri olmayan içecekler denemeye özen gösteriniz. Tanecikli ve yoğun kıvamlı içecekler pipeti tıkayarak çocuğunuzun pipetle içmesini zorlaştırabilir. Çocuğunuz pipetle içmeye başladıkça daha kalın pipetler, daha tanecikli içecekler deneyebilirsiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi çocuğunuzun rahat hissettiği bir ortama geçerek rahat edebileceği bir besleme pozisyonu seçiniz.
- Uygulama öncesi çocuğunuza verdiğiniz içeceğin çok sıcak ya da soğuk olmamasına dikkat ediniz.
- Uygulama öncesi çocuğunuz için seçtiğiniz pipetin ince olmasına dikkat ediniz.
- Uygulama öncesi seçtiğiniz içeceğin tanecikli ve koyu kıvamlı olmamasına dikkat ediniz (Sıkma portakal suyu gibi posalı içecekler, pipetle içme becerisi için ilk aşamada tercih edilmemelidir.).
- Uygulama öncesi çocuğunuz için seçtiğiniz bardağın cam/porselen gibi kırılabilir bir malzemeden yapılmış olmamasına dikkat ediniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun verdiğiniz içeceği içerken soluk borusuna takılmaması için sürekli onu gözlemleyerek dikkatle izleyiniz.
- Uygulama sonrası çocuğunuza pipetle çok güzel su/meyve suyu içtiğini söyleyerek sevdiği bir şarkı ya da etkinlik ile onu ödüllendiriniz.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Görme yetersizliği olan çocuk için sunduğunuz içecek hakkında konuşarak ona ne içtiğini betimleyebilirsiniz.
- Az gören çocuk için içecek ile pipetin kontrast renklerde olmasını sağlayınız. Örneğin vişne suyunun içine beyaz pipet, ayranın içine siyah pipet koyabilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuzun gün içinde susadığı ve bir şeyler içeceği her ânı öğretim denemesi için fırsat kabul edebilirsiniz.
- Çocuğunuz ile bu beceriyi çalışırken sevdiği oyuncaklarına (ayıcık, bebek vb.) pipetle içecek içirme oyunları oynayabilirsiniz.
- Çocuğunuz ile bu beceriyi çalışırken farklı renklerde ve tatlarda (ayran, vişne suyu, su, elma suyu, süt vb.) içecekler kullanarak beceriyi daha hızlı genellemesine yardımcı olabilirsiniz.
- Çocuğunuz ile bu hedefi çalışırken ilk aşamada en sevdiği içecekleri tercih edebilirsiniz.
- Çocuğunuz ile bu beceriyi çalışırken farklı bardaklar kullanabilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz pipet kullanarak bardaktan içecek yudumlayabiliyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde pipet kullanarak bardaktan içecek yudumluyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Çocuğunuz için, hafif bir bardağ a az miktarda içecek koyunuz. Ona, bardaktaki içeceği içmesini söyleyiniz ve onu izleyiniz.



2 Çocuğunuzun arkasına geçerek ellerinizi onun ellerinin üzerine koyunuz.

3 Ellerinizle çocuğunuza rehberlik ederek onun, bardağı kavrayıp ağızına götürmesini ve içeceği içmesini sağlayınız.



19-24
AY

KAZANIM: YİB 1.18. Dökmeden bardaktan sıvı içer.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- YİB 1.11. Yetişkin tarafından tutulan bardaktan sıvı içer.
- YİB 1.14. Dökerek de olsa sıvı içerken bardağın kenarlarını kavrayacak şekilde dudaklarını kapatır.
- YİB 1.17. Pipet kullanarak bardaktan içecek yudumlar.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz dökmeden bardaktan sıvı içiyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde dökmeden bardaktan sıvı içiyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Çocuğunuza uygun bardak.
- Çocuğunuza uygun içecekler (su, ayran, meyve suyu, süt vb.).

Uygulama

Beslenme saatinde ya da susadığında çocuğunuzu gözlemleyiniz. Çocuğunuz için, hafif bir bardağa az miktarda içecek koyunuz. Ona, bardaktaki içeceği içmesini söyleyiniz ve onu izleyiniz. Çocuğunuz, bardağı tutup ağzına götürebiliyor ve içeceği dökmeden içebiliyor mu? Bardaktaki içeceği içmekte zorlanıyorsa öncelikle, bardaktaki su miktarını azaltınız. Ardından çocuğunuzun arkasına geçerek ellerinizi onun ellerinin üzerine koyunuz. Ellerinizle çocuğunuza rehberlik ederek onun, bardağı kavrayıp ağzına götürmesini ve içeceği içmesini sağlayınız. Zamanla çocuğunuz beceriyi yapmaya başladıkça yardımlarınızı sonlandırınız. Bunun için ilk aşamada doğrudan ellerinin üstünden tutarken ilerleyen aşamalarda sadece bileklerinden yönlendirme yapınız. Ardından sadece hafifçe dokunarak yardımınızı sonlandırınız. Son olarak çocuğunuzun bardağı kendisinin tutup dökmeden içindeki sıvıyı içmesini sağlayınız.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi çocuğunuzun rahat hissettiği bir ortama geçerek rahat edebileceği bir besleme pozisyonu seçiniz.
- Uygulama öncesi çocuğunuza verdiğiniz içeceğin çok sıcak ya da soğuk olmamasına dikkat ediniz.
- Uygulama öncesi çocuğunuz için seçtiğiniz bardağın cam/porselen gibi kırılabilir bir malzemeden yapılmış olmamasına dikkat ediniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun, verdiğiniz içeceği içerken soluk borusuna takılmaması için sürekli onu gözlemleyerek dikkatle izleyiniz.
- Uygulama sonrası çocuğunuza çok güzel su/meyve suyu içtiğini söyleyerek sevdiği bir şarkı ya da etkinlik ile onu ödüllendiriniz.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARILAMALAR

- Görme yetersizliği olan çocuk için sunduğunuz içecek hakkında konuşup ne içtiğini ona betimleyebilirsiniz.
- Az gören çocuk için içecek ile bardağın kontrast renklerde olmasını sağlayabilirsiniz. Örneğin ayranı koyu renk bir bardağa, vişne suyunu beyaz renk bir bardağa koyabilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuzun gün içinde susadığı ve bir şeyler içeceği her anı öğretim denemesi için fırsat kabul edebilirsiniz.
- Çocuğunuz ile bu beceriyi çalışırken sevdiği oyuncaklarıyla (ayıcık, bebek vb.) içecek içirme oyunları oynayabilirsiniz.
- Çocuğunuz ile bu beceriyi çalışırken farklı renkler ve tatlarda (ayran, vişne suyu, su, elma suyu, süt vb.) içecekler kullanarak onun beceriyi daha hızlı genellemesine yardımcı olabilirsiniz.
- Çocuğunuz ile bu hedefi çalışırken ilk aşamada en sevdiği içecekleri tercih edebilirsiniz.
- Çocuğunuz ile bu beceriyi çalışırken farklı bardaklar kullanabilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz dökmeden bardaktan sıvı içiyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde dökmeden bardaktan sıvı içiyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Beslenme saatinde çocuğunuzun önüne bir tabak yemek ve tabağın yanına da bir mama kaşığı koyunuz.

2 Çocuğunuzun arkasına ya da çaprazına geçerek kullandığı elinin üzerine elinizi koyunuz. Elini yönlendirerek önce kaşığın sapını tutmasını sağlayınız.



3 Çocuğunuzun elinden tutmaya devam ederek kaşığı yemeğin içine daldırınız. Kaşığa az miktarda yiyecek alınız.

4 Çocuğunuzun elinin üstünden tutmaya devam ederek içinde yiyecek olan kaşığı çocuğunuzun ağızına doğru yönlendiriniz.



19-24
AY

KAZANIM: YİB 1.19. Dökerek de olsa bağımsız olarak kaşıkla yemek yemeye çalışır.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- YİB 1.8. Küçük lokmaları elleriyle yer.
- YİB 1.10. Yumuşak bisküvi ve kraker gibi yiyecekleri ısırarak çiğner.
- YİB 1.16. Yetişkinlerin yediği yiyecekleri yer.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz, dökerek de olsa bağımsız olarak kaşıkla yemek yemeye çalışıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde dökerek de olsa bağımsız olarak kaşıkla yemek yemeye çalışıyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Çocuğunuza uygun yiyecekler.
- Çocuğunuza uygun tabak, kaşık, mama sandalyesi.

UYGULAMA

Beslenme saatinde çocuğunuzu sizin de yemek yediğiniz masaya mama sandalyesi ile oturarak gözlemleyiniz. Çocuğunuzun önündeki tabağa, o gün hazırladığınız kaşıkla, yemeye uygun yemekten az miktarda koyunuz (örneğin yoğurt, pilav, koyu kıvamlı çorba vb.). Çocuğunuzun tabağındaki yemeği yemesini isteyiniz. Bu sırada ne yediğini ona söyleyebilir, yemek hakkında konuşabilirsiniz. Çocuğunuz, o öğünde verdiği yemeği yemediyse farklı yemekler deneyiniz. Çocuğunuz kaşığı tutup içine yemek alarak ağzına götürmekte zorlanıyor mu? Bu durumda çocuğunuzun arkasına ya da çaprazına geçerek kullandığı elinin üzerine elinizi koyunuz. Çocuğunuzun elini yönlendirerek kaşığı sapını tutmasını sağlayınız. Çocuğunuzun elinden tutmaya devam ederek kaşığı yemeğin içine daldırıp kaşığa az miktarda yiyecek kaşığı Çocuğunuzun elinin üstünden tutmaya devam ederek içinde yiyecek olan kaşığı çocuğunuzun ağzına doğru yönlendiriniz. Çocuğunuz ağzını açıp kaşıktaki yiyeceği alınca gerçekleştirdiğiniz aşamaları tekrarlayınız. Tabaktaki yiyeceği bitirene dek bu şekilde onu yönlendirmeyi sürdürünüz. Çocuğunuz kaşık ile yemek yemeye başladıkça yardımlarınızı sonlandırınız. Bunun için ilk aşamada ellerinin üstünden tam olarak tutup yönlendiriyorken sonraki aşamalarda yavaş yavaş bileklerinden hafifçe tutunuz. Ardından hafifçe dirseğine dokunarak yönlendiriniz. Son olarak çocuğunuzun, dökerek de olsa kaşık ile bağımsız yemek yemesini sağlayınız.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi çocuğunuza verdiğiniz yiyeceğin ilk aşamada kaşıkla kolay yenilebilir olmasına dikkat ediniz. Örneğin çok sulu bir çorba ilk aşamada çocuğunuzun kaşıkla yemesi için zor olabilir. Onun yerine süzme yoğurt, muz püresi gibi daha katı kıvamlı yiyecekler tercih edebilirsiniz.
- Uygulama öncesi, seçtiğiniz kaşık ve tabağın çocuğunuzun beslenmesine uygun olduğundan emin olunuz. Metal bir yemek kaşığı, ağız kısmı büyük ve ağır olacağından dolayı hem çocuğunuzun tutmasını hem de ağzına götürmesini zorlaştırabilir. Bunun yerine hafif, plastik bir mama kaşığı seçebilirsiniz.
- Uygulama öncesi çocuğunuzun beslenme vaktinin geldiğinden, karnının acıkmış olduğundan emin olunuz.
- Uygulama öncesi çocuğunuza verdiğiniz yemeğin çok sıcak ya da soğuk olmamasına dikkat ediniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun verdiğiniz yiyeceği yerken soluk borusuna takılmaması için onu sürekli gözlemleyiniz.
- Uygulama sonrası çocuğunuza, kaşıkla çok güzel yediğini söyleyerek sevdiği bir şarkı ya da etkinlik ile onu ödüllendiriniz.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Fiziksel yetersizliği olan çocuk için bu beceriyi gerçekleştirirken yiyecekleri öğütmekte ve yutmakta zorlanıyorsa onun gelişimine göre daha çok püre tarzı yiyecekler tercih edebilirsiniz.
- Görme yetersizliği olan çocuk için yediği yemek hakkında konuşarak betimlemeler yapabilirsiniz. Örneğin "Şimdi meyve püresi yedin, içinde elma ve muz var, tadı tatlı." diyebilirsiniz.
- Az gören çocuk için hazırladığınız yiyeceğe zıt renkte bir tabak ya da zemin seçerek yiyeceği seçmesini ve kaşığına rahat alabilmesini sağlayabilirsiniz. Örneğin yoğurdu kırmızı ya da siyah renk bir kâseye koyabilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuzun gün içinde acıktığı her ânı öğretim denemesi için fırsat kabul edebilirsiniz.
- Çocuğunuz ile bu beceriyi çalışırken oyun saatlerinde, oyuncak kaşık ile oyuncaklarına yemek yedirme oyunları oynayabilirsiniz.
- Çocuğunuzun önüne iki kâse ve bir kaşık koyarak bir kâsedeki ponponları kaşıkla diğer kâseye taşıma gibi oyunlar oynayabilirsiniz.
- Çocuğunuz ile bu beceriyi çalışırken farklı renklerde ve tatlarda yiyecekler kullanarak onun beceriyi daha hızlı genellemesine yardımcı olabilirsiniz.
- Çocuğunuz ile bu hedefi çalışırken ilk aşamada en sevdiği yiyecekleri tercih edebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz, dökerek de olsa bağımsız olarak kaşıkla yemek yemeye çalışıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde dökerek de olsa bağımsız olarak kaşıkla yemek yemeye çalışıyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Çocuğunuzla karşılıklı oturarak yanınıza iki çift yetişkin çorabı koyunuz.



2 Çocuğunuzun dikkati sizin üzerinizdeyken çocuğunuzun görebileceği şekilde, yavaş hareketlerle çoraplarınızı giyiniz.

3 Çocuğunuz zorlanırsa arkasına geçiniz. Ellerinizi onun elleri üzerine koyup iki elinizi de rehber yaparak yavaşça çorabı ayağına geçirmesine destek olunuz.



KAZANIM: GSB 3.8. Yetişkine ait çorapları giyer.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- GSB 3.4. Sandalet, terlik gibi açık ayakkabıları çıkarır.
- GSB 3.6. Sandalet, terlik gibi ayakkabıları giyer.
- GSB 3.7. Bağciksız ayakkabılarını çıkarır.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz yetişkine ait çorapları giyebiliyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde yetişkine ait çorapları giyiyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- İki çift yetişkin çorabı.

UYGULAMA

Çocuğunuzla karşılıklı oturarak yanınıza iki çift yetişkin çorabı koyunuz (İlk aşamada uzun konçlu çoraplar yerine kısa çoraplar tercih edebilirsiniz.). Çocuğunuzdan çorabı giymesini isteyiniz. Çocuğunuz çorabı giymekte zorlanırsa sizi dikkatle izlemesini isteyiniz. Çocuğunuzun dikkati sizin üzerinizdeyken çocuğunuzun görebileceği şekilde, yavaş hareketlerle çoraplarınızı giyiniz. Bu sırada "Şimdi çorabı aldım. Hop! Çorabı parmaklarımdan geçirdim." şeklinde yaptıklarınızı ona eğlenceli bir ses tonu ile anlatınız. Ardından çocuğunuzdan tekrar çorabı giymesini isteyiniz. Çocuğunuz zorlanırsa arkasına geçiniz. Ellerinizi onun elleri üzerine koyup iki elinizi de rehber yaparak yavaşça çorabı her iki ayağına geçirmesine destek olunuz. Bu sırada "Haydi birlikte yapalım.", "Hop! Çorabı tuttuk, ayağımıza geçirelim." gibi ifadeler kullanabilirsiniz. Bu denemeleri gün içinde sık sık yapmaya çalışınız. Çocuğunuz, yetişkin çorabını giyerken daha az yardıma ihtiyaç duydukça yardımlarınızı sonlandırınız.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi seçtiğiniz çorabın sıkı lastikli olmamasına dikkat ediniz.
- Uygulama öncesi seçtiğiniz çorabın ilk aşamada uzun konçlu olmamasına dikkat ediniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun dikkatinin sizin üzerinizde olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulamayı, fırsat buldukça tekrarlayınız.
- Uygulama sonrası bu kazanımı gün içinde tekrarlamak için farklı oyunlar üretmeye çalışınız.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Görme yetersizliği olan çocuk için çorabın tutulması gereken konç kısmı ile ön ve topuk bölgelerini belirginleştirmeye çalışınız. Bunun için çorabın lastik ve topuk kısmına silikon damlatabilirsiniz.
- Fiziksel yetersizliği olan çocuk için ilk aşamada çorabın lastik bölümüne, o kısmı açık ve yuvarlak tutacak şekilde plastik, bükülebilir, ince bir çubuk geçirebilirsiniz. Bu sayede çorabın koncu bir çember içinde açık kalacak ve çocuğunuzun giymesini kolaylaştıracaktır.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuz ile oyun oynarken ayıcık, bebek gibi oyuncaklar ve farklı çoraplar kullanarak çorap giydirme oyunları oynayabilirsiniz.
- Farklı renk yetişkin çorapları ile denemeleri gerçekleştirerek renkleri hakkında konuşabilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz yetişkine ait çorapları giyebiliyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde yetişkine ait çorapları giyiyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Sizin üzerinde ve çocuğunuzun üzerinde tişört/yelek varken onunla karşılıklı şekilde ayakta durunuz.



2 Çocuğunuzun dikkati sizdeyken tişörtünüzü, etek/bel kısmından tutup, yukarı doğru yavaşça çekerek çıkarınız.

3 Çocuğunuz zorlanırsa onun arkasına geçip, ellerinizi çocuğunuzun ellerinin üstüne koyarak bağcıklı ayakkabıyı çıkarmasını sağlayınız.



25-30
AY

KAZANIM: GSB 3.9. Tişört, yelek çıkarır.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- GSB 3.4. Sandalet, terlik gibi açık ayakkabıları çıkarır.
- GSB 3.7. Bağciksız ayakkabılarını çıkarır.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz tişörtünü, yeleğini çıkarıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde tişörtünü, yeleğini çıkarıyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Tişört, yelek.

UYGULAMA

Sizin üzerinizde ve çocuğunuzun üzerinde tişört/yelek varken onunla karşılıklı şekilde ayakta durunuz. Çocuğunuzdan, tişörtünü/yeleğini çıkarmasını isteyiniz. Çocuğunuz zorlanırsa sizi dikkatle izlemesini isteyiniz. Çocuğunuzun dikkati sizdeyken tişörtünüzü, etek/bel kısmından tutup, yukarı doğru yavaşça çekerek çıkarınız. Bu sırada "Şimdi tişörtümü tuttum, kaldırdım. Hop, ce! İşte buradayım, tişörtüm çıktı." diyebilirsiniz. Eğer yelek ile çalışıyorsanız önü açık yeleğin önce bir kolunu sonra diğer kolunu çıkararak yeleği yavaşça çıkarınız. Bu sırada "Bu kolumu çıkardım, şimdi de diğer kolum çıktı. Hop! Yeleğimi çıkardım." diyebilirsiniz. Çocuğunuz tişört ya da yelek çıkarmayı gösterdikten sonra ondan da ayısını yapmasını isteyiniz. Eğer çocuğunuz zorlanırsa arkasına geçip ellerinizi onun elleri üzerine koyarak rehber olunuz. Tişörtün etek/bel kısmından tutmasını sağlayınız. Ardından tişörtün etek/bel uçlarından yukarı doğru kaldırıp başını tişörtün boynundan geçirerek çıkarmasını sağlayınız. Bu sırada "Şimdi tişörtü tuttuk. Hop! Kaldırdık, başımız geçti, çıkardık. Süpersin." diyebilirsiniz. Bu denemeleri gün içinde, fırsat buldukça tekrarlayınız. Çocuğunuz tişörtünü/yeleğini daha rahat çıkarmaya başladıkça yardımlarınızı sonlandırınız.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi seçtiğiniz tişörtün dar, boynunun sıkı olmamasına dikkat ediniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun dikkatinin sizin üzerinizde olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulamayı, fırsat buldukça tekrarlayınız.
- Uygulama sonrası bu kazanımı gün içinde tekrarlamak için farklı oyunlar üretmeye çalışınız.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Görme yetersizliği olan çocuk için tişörtünü çıkarırken tutulması gereken etek/bel kısmını belirginleştiriniz. Bunun için tişörtün etek ucuna küçük bir düğme dikebilirsiniz. Bu sayede çocuğunuz, tişörtünün etek ucunu/bel kısmını eliyle yoklayarak bulabilecektir.
- Fiziksel yetersizliği olan çocuk için ilk denemede tişörtün alt kısmını biraz dışarı çekerek çocuğunuzun bu bölümü daha kolay kavramasını sağlayabilirsiniz. Sonraki denemelerde çocuğunuzun yardım ederek kendisinin kavramasını sağlamaya çalışınız.
- Otizm spektrum bozukluğu ya da riski olan çocuk için gün içinde tişörtünü/yeleğini çıkarması gereken bağlamlar oluşturunuz. Örneğin "Şimdi duşa gireceğiz, haydi tişörtünü çıkar.", "Bak, yemek yedik yeleğin kirlendi, haydi yeleğini çıkar." gibi bağlamlar oluşturarak beceriyi bu şekilde çalışmaya başlayınız. İlk denemede çocuğunuzun hoşlandığı tişört/yelek ile çalışmaya başlayabilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuz ile oyun oynarken oyuncak bebeklere, çocuğunuzun yenidoğan döneminden kalan tişörtlerden/yeleklerden giydirerek çocuğunuzun "A! Bak, bebek çok terlemiş, hava çok sıcak, haydi tişörtünü/yeleğini çıkaralım." gibi yönlendirmeler yapınız.
- Farklı renklerde ve desenlerde tişörtler kullanarak çocuğunuzla, tişörtleri renklerine göre ayırma etkinliği yapabilirsiniz. Ayrıca tişörtlerin tersinin ve düzünün neresi olduğu hakkında çocuğunuzun bilgilendirebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz tişörtünü, yeleğini çıkarıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde tişörtünü, yeleğini çıkarıyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Sizin ve çocuğunuzun üzerinde iri dişli, kolay açılabilir, fermuarlı bir yelek varken karşılıklı bir biçimde ayakta durunuz.



2 Çocuğunuzun dikkati sizin üzerinizdeyken kıyafetinizin fermuarını açınız.

3 Çocuğunuz zorlanırsa arkasına geçerek beceriyi yerine getirmesi için yardım ediniz.



25-30
AY

KAZANIM: GSB 3.10. Fermuar açar.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- GSB 3.4. Sandalet, terlik gibi açık ayakkabıları çıkarır.
- GSB 3.7. Bağciksız ayakkabılarını çıkarır.
- GSB 3.9. Tişört, yelek çıkarır.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz fermuarları açabiliyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde fermuar açıyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Fermuarlı mont, yelek vb.

UYGULAMA

Çocuğunuz ile karşılıklı oturunuz. Onun ve sizin üzerinizde iri dişli, kolay açılabilir, fermuarlı bir yelek olmasını sağlayınız. Çocuğunuzdan fermuarı açmasını isteyiniz. Çocuğunuz fermuarı açmakta zorlanırsa sizi dikkatle izlemesini isteyiniz. Çocuğunuzun dikkati sizin üzerinizdeyken fermuarın dilini baş ve işaret parmaklarınız ile tutunuz. Tuttuğunuz fermuarın dilini yavaşça aşağıya çekerek fermuarı açınız. Bu sırada "Fermuarı tuttum. Hop! Açtım." gibi ifadelerle ona ne yaptığınızı eğlenceli biçimde anlatınız. Ardından çocuğunuzdan da aynısını yapmasını isteyiniz. Eğer çocuğunuz fermuarı açmakta zorlanırsa arkasına geçerek ellerinin üzerinden tutup baş ve işaret parmaklarıyla fermuarın dilini tutması sağlayınız. Fermuarın dilini yavaşça aşağı doğru indirerek fermuarı açınız. Bu sırada "Fermuarı tuttuk, aşağı çektik. Hop! İşte bu kadar. Harikasin." gibi ifadeler kullanınız. Gün içinde vakit buldukça fermuar açma denemelerini sık sık gerçekleştiriniz. Çocuğunuz fermuar açma konusunda daha az yardıma gereksinim duydukça yardımlarınızı sonlandırınız. Son olarak çocuğunuzun, fermuarın dilini bağımsız olarak tutup aşağı çekerek fermuarı açmasını bekleyiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi seçtiğiniz fermuarın iri dişli olmasına dikkat ediniz.
- Uygulama öncesi seçtiğiniz fermuarın dilinin kolay tutulabilir büyüklükte olmasına dikkat ediniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun dikkatinin sizin üzerinizde olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulamayı, fırsat buldukça tekrarlayınız.
- Uygulama sonrası bu kazanımı gün içinde tekrarlamak için farklı oyunlar üretmeye çalışınız.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Fiziksel yetersizliği olan çocuk için ilk denemede fermuarın diline anahtar halkası gibi büyük bir yuvarlak tel geçirebilirsiniz. Bu sayede çocuğunuz, eğer fermuarın dilini tutmakta zorlanırsa parmağını halkaya geçirip rahatça fermuarı açabilecektir.
- İşitme yetersizliği olan çocuk için işaret dili öğretimi başlamışsa işaret dilini ve sözel dili birlikte kullanarak iletişim kurunuz. Uygulama sırasında jest ve mimiklerinizi yoğun bir şekilde kullanınız, konuşurken yavaş konuşunuz ve çocuğunuzun dudaklarınıza incelemesine izin veriniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Evin içinde fermuarı olan farklı nesnelere oyunlar kurunuz. Örneğin koltuk kırlentleri, yastık kılıfları gibi eşyaların fermuarını açma, oyuncak bebeklere giysiler giydirip onların fermuarlarını açma gibi oyunlar türetebilirsiniz.
- Farklı irilikte fermuarlar ile çalışabilir, fermuarlar hakkında konuşabilirsiniz. Örneğin "Bu fermuar kalın, bu fermuar ince.", "Bu fermuar uzun, bu fermuar kısa.", "Bu fermuarın rengi mavi, bu fermuarın rengi sarı." diyebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz fermuarları açabiliyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde fermuar açıyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.



1 Hem çocuğunuzun hem de sizin ayağınızda bağcıklı ayakkabılar varken çocuğunuzla karşılıklı olarak taburelere oturunuz ve çocuğunuzdan ayakkabılarını çıkarmasını isteyiniz.



2 Zorlanırsa arkasına geçerek ellerinizi onun ellerinin üzerine koyup bağcıklı ayakkabıyı çıkarmasını sağlayınız.

25-30
AY

KAZANIM: GSB 3.11. Bağcıklı ayakkabı çıkarır.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- GSB 3.4. Sandalet, terlik gibi açık ayakkabıları çıkarır.
- GSB 3.7. Bağciksiz ayakkabılarını çıkarır.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz bağcıklı ayakkabılarını çıkarıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde bağcıklı ayakkabılarını çıkarıyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Kendinize ve çocuğunuza uygun birer çift bağcıklı ayakkabı.

UYGULAMA

Çocuğunuzla, her ikinizin de ayağında bağcıkları sıkı bağlanmış ayakkabılar varken karşılıklı şekilde oturunuz. Çocuğunuzdan, ayakkabısını çıkarmasını isteyiniz. Eğer zorlanırsa sizi izlemesini isteyiniz. Çocuğunuzun dikkati sizin üzerinizdeyken ayakkabınızın sağ tekininin bağcığının ucunu tutarak çekiniz. Bağcık açılınca sağ topuğunu sol elinizle kavrayıp aşağı doğru çekerek çıkarınız. Aynı işlemi diğer ayak için de uygulayınız. Ayakkabınızı çıkarırken neler yaptığınızı eğlenceli bir ifade ile çocuğunuza anlatınız. "Şimdi bağcığın ucunu tuttum, çektim. A! Bak bağcık açıldı. Şimdi ayakkabımı tuttum, çektim. Hop! Ayağımdan çıktı." diyebilirsiniz. Ardından çocuğunuzdan sizin yaptığınızı gibi, bağcıklı ayakkabısını çıkarmasını isteyiniz. Çocuğunuz zorlanırsa onun arkasına geçip, ellerinizi çocuğunuzun ellerinin üstüne koyarak bağcıklı ayakkabıyı çıkarmasını sağlayınız. Bu denemeleri gün içinde fırsat buldukça sık sık tekrar ediniz. Çocuğunuz bağcıklı ayakkabısını kendi çıkarmaya başladıkça yardımlarınızı sonlandırınız. Son olarak çocuğunuzun bağcıklı ayakkabıyı bağımsız biçimde çıkarmasını bekleyiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi seçtiğiniz ayakkabının dar olmamasına dikkat ediniz.
- Uygulama öncesi seçtiğiniz ayakkabı bağcığının tek hamlede açılabilir şekilde bağlandığından, kalın ve kaygan bir bağcık olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun dikkatinin sizin üzerinizde olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulamayı, fırsat buldukça tekrarlayınız.
- Uygulama sonrası bu kazanımı gün içinde tekrarlamak için farklı oyunlar üretmeye çalışınız.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Fiziksel yetersizliği olan çocuk için ilk denemede bağcıkları oldukça bol bağlayıp yalnızca küçük bir dokunuşla açılacak biçimde giydirebilirsiniz. Ayrıca çocuğunuz bağcığın ucunu tutmakta zorlanırsa bağcığın ucuna büyük bir düğme dikerek kolayca tutmasını sağlayabilirsiniz.
- Görme yetersizliği olan çocuk için ilk bağcık açma denemesinde kolay tutulabilir silikon gibi malzemelerden yapılmış bağcıklar kullanılabilir, bağcık açmadan önce çocuğunuza yapacağı işlemi ifade edebilirsiniz. Ayrıca ayakkabının topuk kısmına tutmayı kolaylaştıracak ip, belirteç gibi nesnelere takarak ayakkabıyı çıkarırken neresinden tutacağını kavramasına yardımcı olabilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuzla oyun saatlerinde ona ait eski bağcıklı patik, ilk adım ayakkabısı gibi küçük ayakkabılarını oyuncak bebeklere giydirip bağcığı açma, ayakkabıyı çıkarma oyunlarını kurabilirsiniz.
- Çocuğunuzla ayakkabılarına farklı, seveceği şekilde bağcıklar takarak beceriyi eğlenceli hâle getirebilirsiniz.
- Dışarıdan eve gelinen her ânı fırsat kabul edip gün içinde sık sık denemeler yapabilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz bağcıklı ayakkabılarını çıkarıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde bağcıklı ayakkabılarını çıkarıyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 El yıkama zamanı geldiğinde lavabonun önüne, çocuğunuza uygun bir yükselti ya da dengeli bir tabure yerleştiriniz. Çocuğunuz tabureye çıktığında “Ellerimiz kirlendi, yıkayalım da temiz olsunlar.” deyiniz.



2 Çocuğunuzun arkasında durup ellerinizi ellerinin üzerine koyarak ellerini yıkamasına yardımcı olunuz.

3 Ellerini duruladıktan sonra havluyu parmağınızla göstererek “Havluyu alıp ellerimizi kurutalım.” deyiniz. Ardından çocuğunuza yardım ederek havluyla, ellerini kurulmasını sağlayınız.



25-30
AY

KAZANIM: KBB 2.8. Yardımla ellerini yıkayıp kurular.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımı yerine getirdiğinden emin olunuz.

- KBB 2.4. Yardımla ellerini yıkar.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz yardımla ellerini yıkayıp kuruyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde yardımla ellerini yıkayıp kuruluysa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Sabun.
- Havlu.
- Lavabo altına yükselti/tabure.

UYGULAMA

Yemekten öncesi ya da sonrası, dışarıdan eve gelişi gibi el yıkamayı gerektiren zamanları fırsat olarak kabul ediniz. El yıkama zamanı geldiğinde lavabonun önüne çocuğunuza uygun bir yükselti ya da dengeli bir tabure yerleştiriniz. Çocuğunuz tabureye çıktığında "Ellerimiz kirlendi, yıkayalım da temiz olsunlar." deyiniz. Çocuğunuza "Çeşmeyi aç." deyiniz. Açmakta zorlanırsa arkasına geçip elinizle, onun ellerine rehber olarak çeşmeyi açmasını sağlayınız. Çeşme açılıncaya "A! Su fışır fışır akıyor." deyiniz. Ardından çocuğunuzdan sıvı ya da katı sabun almasını isteyiniz. Çocuğunuz sabunu almakta zorlanırsa ellerinizle ellerinin üzerinden rehber olmaya devam ederek sıvı sabundan eline damlatmasını ya da kuru sabunu avucunun içine almasını sağlayınız. "Haydi köpürtelim." deyiniz. Ellerinizi ile ellerinin üzerinden destek olmaya devam ederek avuçlarını kaydırmasını ve köpüğün ellerine yayılmasını sağlayınız. Bu sırada "Bak bir sürü köpük oldu, ne kadar da kaygan." diyebilirsiniz. "Şimdi ellerimizi durulayalım." diyerek çocuğunuzun ellerini suyun altında durulamasına yardımcı olunuz. Bu sırada "Aksın köpükler. Hop! Delikten geçip gittiler." diyebilirsiniz. Elleri duruladıktan sonra havluyu parmağınızla göstererek "Havluyu alıp ellerimizi kurulayalım." deyiniz. Ardından çocuğunuza yardım ederek havluyla, ellerini kurulmasını sağlayınız. Son olarak "Aferin. Elleri çok güzel yıkadın ve kuruladın.", "Ellerimize bakalım, tertemiz oldu, mis gibi kokuyor." gibi ifadeler kullanabilirsiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi çocuğunuzun lavabo önünde güvenle durmasını sağlayacak bir yükselti ya da tabure bulundurunuz.
- Uygulama öncesi lavabo ortamının çok ıslak, loş ışıklı olmamasını sağlayınız.
- Uygulama sırasında suyun çok soğuk ya da çok sıcak olmasını önleyiniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun dikkatinin sizin üzerinizde olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulamayı, fırsat buldukça tekrarlayınız.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Fiziksel yetersizliği olan çocuk için beceriyeye ilişkin denemelere başlamadan önce çocuğunuzun eline az miktarda krem sürebilir ve çocuğunuzdan ellerini ovuşturarak kremi yaymasını isteyebilirsiniz. Bu sayede avuçlarını ovuşturarak köpürtmesi kolaylaşacaktır. Bununla birlikte çocuğunuz sabunu tutmakta ve köpürtmekte zorlanıyorsa ilk aşamada katı sabun kullanmamayı, bunun yerine hazır olarak ele gelen köpük sıvı sabunlar ile denemelere başlamayı tercih edebilirsiniz.
- İşitme yetersizliği olan çocuk için işaret dili öğretimi başlamışsa işaret dilini ve sözel dili birlikte kullanarak iletişim kurunuz. Uygulama sırasında jest ve mimiklerinizi yoğun bir şekilde kullanınız, konuşurken yavaş konuşunuz ve çocuğunuzun dudaklarınıza incelemesine izin veriniz.
- Görme yetersizliği olan çocuk için lavabonun loş olmamasına, yerlerin ıslak ve kaygan olmamasına özellikle dikkat ediniz. Bununla birlikte çocuğunuzun sabun, havlu ve çeşmenin yerini elleriyle bulabilmesi için ona ek zaman tanıyınız ve bu esnada çocuğunuzun cesaretlendiriniz.
- Otizm spektrum bozukluğu ya da riskli olan çocuk için el yıkamanın basamaklarını içeren görseller hazırlayıp lavaboda çocuğunuzun el yıkarken görebileceği yerlere asabilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuza gün içinde el yıkama şarkıları dinletebilir, kendiniz ya da diğer ev sakinleri ellerini yıkarken sizi izlemesini isteyebilirsiniz.
- Çocuğunuz ile gün içinde sık sık el yıkama bağlamları oluşturarak ellerin neden yıkandığını anlatınız. Örneğin "Yemek yedik, ellerimiz kirlendi, haydi ellerimizi yıkayalım.", "Parktan geldik, ellerimizi yıkayalım.", "Yatmadan önce ellerimizi yıkayıp temizleyelim." diyebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz yardımla ellerini yıkayıp kuruyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde yardımla ellerini yıkayıp kuruluysa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Dişlerini fırçalamak için lava-
boya uzanabilmesi amacıyla çocu-
ğunuzun altına bir tabure koyunuz
ve çocuğunuzun taburenin üstüne
çıkmasını sağlayınız. Çocuğunuzun
güvenliği için taburenin sağlam ol-
duğundan emin olunuz. Çocuğunuza,
ağız yapısına ve yaşına uygun, yumu-
şak bir diş fırçası veriniz.



2 Çocuğunuzun
arkasına geçip diş fırça-
sını tutan elinin üzerin-
den tutarak ona rehber
olunuz. Böylece ağzının
farklı bölgelerini temiz-
lemesini sağlayınız.

3 Fırçayı suyun altına
tutup temizlemesini bek-
leyiniz. Gerekirse tekrar
elleri üzerinden tutup
rehber olarak fırçayı te-
mizlemesini sağlayınız.



25-30
AY

KAZANIM: KBB 2.9. Yardımla dişlerini fırçalar.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- KBB 2.2. Macunsuz diş fırçası ile gezinerek dişlerini fırçalar.
- KBB 2.5. Lavabo başında macunsuz diş fırçası ile dişlerini fırçalar.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz yardımla dişlerini fırçalıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde yardımla dişlerini fırçalıyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Çocuğunuza uygun yumuşak diş fırçası.
- İsteğinize bağlı olarak az miktarda diş macunu.

UYGULAMA

Dişlerini fırçalamak için lavaboya uzanabilmesi amacıyla çocuğunuzun altına bir tabure koyunuz ve çocuğunuzun taburenin üstüne çıkmasını sağlayınız. Çocuğunuzun güvenliği için taburenin sağlam olduğundan emin olunuz. Çocuğunuza, ağız yapısına ve yaşına uygun, yumuşak bir diş fırçası veriniz. Eğer tercih ediyorsanız az miktarda, çocuklar için uygun diş macunlarından diş fırçasına uygulayabilirsiniz. Diş fırçalamayı gerektiren zamanları fırsat olarak kabul ediniz. Bu amaçla kahvaltıdan sonra, yatmadan önce ya da öğünlerden sonra gibi uygun zamanları seçebilirsiniz. Bu zamanlarda öncelikle kendi dişlerinizi fırçalayarak çocuğunuzun görmesini sağlayınız. Ardından çocuğunuza diş fırçasını vererek dişlerinin üzerinde fırçayı sürmesini, ağızının alt-üst, sağ-sol kısımlarını fırçalamasını bekleyiniz. Eğer çocuğunuz zorlanırsa arkasına geçip diş fırçasını tutan elinin üzerinden tutarak ona rehber olunuz. Böylece ağızının farklı bölgelerini temizlemesini sağlayınız. Ardından çemeyi açmasını isteyerek "Ağzını çalkala." deyiniz. Ağzını çalkalamakta zorlanırsa ellerinizle ellerinin üzerinden tutup yardımcı olmaya devam ederek ağızına su almasını ve tükürmesini sağlayınız. Bu sırada "Ağzımızı temizledik ve duruladık. Şimdi fırçamızı temizleyelim." deyiniz. Fırçayı suyun altına tutup temizlemesini bekleyiniz. Gerekirse tekrar elleri üzerinden tutup yardım ederek fırçayı temizlemesini sağlayınız. Son olarak "Dişlerimizi fırçaladık. Oh! Tertemiz oldu." deyiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi çocuğunuzun uykusunu aldığından, karnının doyduğundan emin olunuz.
- Uygulama öncesi ağız için uygun yumuşak yapıda bir fırça seçtiğinizden emin olunuz.
- Uygulama öncesi çocuklar için uygun diş macunu seçtiğinizden ve çok az miktarda kullandığınızdan emin olunuz. Çocuklar ilk aşamada diş macununu yutabilirler.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun dikkatinin sizin üzerinizde olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulama sonrası, uygulamayı gün içinde diş fırçalamayı gerektiren bağlamlarda fırsat buldukça sık sık tekrarlayınız.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Görme yetersizliği olan çocuk için seçtiğiniz diş fırçasının oldukça yumuşak yapıda olmasına ve çocuğunuzun ağızına, boğazına batmamasına dikkat ediniz. Çocuğunuz diş fırçasının başını ağızına götürmekte zorlanırsa ilk aşamada elinizle rehberlik ederek fırçayı ağızına götürmesine destek olabilirsiniz.
- İşitme yetersizliği olan çocuk için işaret dili öğretimi başlamışsa işaret dilini ve sözel dili birlikte kullanarak iletişim kurunuz. Uygulama sırasında jest ve mimiklerinizi yoğun bir şekilde kullanınız, konuşurken yavaş konuşunuz ve çocuğunuzun dudaklarınıza incelemesine izin veriniz.
- Otizm spektrum bozukluğu ya da riski olan çocuk için diş fırçalamanın aşamalarını içeren fotoğrafların ya da görsellerin çıktısını alıp lavaboya asabilirsiniz. Ayrıca kardeşinin ya da evin içinde bir yetişkinin diş fırçalarken videosunu çekip her deneme öncesi bu videoyu çocuğunuza izletebilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuza diş fırçalama ile ilgili şarkılar dinletebilir, videolar izletebilir, bunlar hakkında konuşabilirsiniz. Ayrıca çocuğunuz diş fırçalarken siz de onun için şarkılar türetmeye çalışabilir, diş fırçasının çıkardığı sesleri eğlenceli biçimde "fış fış" diyerek taklit edebilirsiniz.
- Çocuğunuz ile oyun oynarken eski kullanılmayan diş fırçalarını oyuncak bebeklerin ağızına götürüp fırçalama oyunları kurabilirsiniz.
- Gün içinde öğün sonraları, gece yatmadan önce gibi vakitleri fırsat kabul edebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz yardımla dişlerini fırçalıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde yardımla dişlerini fırçalıyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Çocuğunuzun burnu aktığında o an yakınında bulunan mendili almasını isteyiniz.



2 Çocuğunuz mendili burnuna götürüp silmekte zorlanırsa arkasına geçiniz. Elleriniz ile onun elleri üzerinden tutup mendili tutmasını, burnuna yönlendirmesini ve burnundan akan sıvıyı silmesini sağlayınız.

3 Bu esnada çocuğunuza “Mendili tuttuk, burnumuzu sildik. A! Tertemiz oldu.” gibi ifadeler kullanabilirsiniz.



25-30
AY

KAZANIM: KBB 2.10. Yardımla mendil kullanarak burnunu siler.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- KBB 2.3. Ağız ya da burnu aktığında rahatsız olduğunu hareketleri ile belli ederek ağızını ya da burnunu silmeye çalışır.
- KBB 2.6. Yetişkinden burnunun silinmesini ister.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz yardımla mendil kullanarak burnunu siliyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde yardımla mendil kullanarak burnunu siliyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Yumuşak mendil.

UYGULAMA

Çocuğunuzun gözlemleyiniz. Gün içinde oyun oynarken ya da farklı zamanlarda burnu aktığında, akan sıvıyı temizlemek için yardımla da olsa burnunu siliyor mu? Çocuğunuzun burnu aktığında o an odada bulunan mendili almasını isteyiniz. Çocuğunuza, mendili aldığı anda burnu silmesini söyleyiniz. Çocuğunuz mendili burnuna götürüp silmekte zorlanıyorsa arkasına geçerek elleri üzerinden tutup mendili almasını, burnuna yönlendirmesini ve burnundan akan sıvıyı silmesini sağlayınız. Bu esnada çocuğunuza "Mendili tuttuk, burnumuzu sildik. A! tertemiz oldu." gibi ifadeler kullanabilirsiniz. Bunu, çocuğunuzun her burnu aktığında fırsat olarak kabul edip tekrarlayınız. Çocuğunuz zamanla beceriyi daha iyi gerçekleştirdikçe yardımlarınızı sonlandırınız.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi çocuğunuzun ağızını/burnunu silmek için yumuşak bir mendil/ağız bezi bulundurunuz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun dikkatinin sizin üzerinizde olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulamayı, fırsat buldukça tekrarlayınız.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- İşitme yetersizliği olan çocuk için işaret dili öğretimi başlamışsa işaret dilini ve sözel dili birlikte kullanarak iletişim kurunuz. Uygulama sırasında jest ve mimiklerinizi yoğun bir şekilde kullanınız, konuşurken yavaş konuşunuz ve çocuğunuzun dudaklarınızı incelemesine izin veriniz.
- Fiziksel yetersizliği olan çocuk için ilk aşamada yalnızca kutudan mendili almasını ya da sadece burnuna doğru yönlendirmesini bekleyebilirsiniz.
- Otizm spektrum bozukluğu ya da riski olan çocuk için çocuğunuz ağız/burun salgılarından hemen ve yoğun biçimde rahatsız oluyorsa silmeye çalışıyorsa bir mendil/ağız bezi yardımıyla, ona rehber olarak bekletmeden burnunu silmesini sağlayabilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuza gün içinde ağız/burun silme ile ilgili şarkılar dinletebilir, videolar izletebilir ve bunlar hakkında konuşabilirsiniz.
- Çocuğunuz ile oyun oynarken oyuncak bebeğin ağızına, burnuna su damlatarak "A! Bebeğin burnu aktı. Hemen silelim." diyerek oyunlar üretebilirsiniz.
- Çocuğunuz ile mendilleri açarak, yan yana dizerek, başka oyuncakların üzerini örterek oyunlar üretebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz yardımla mendil kullanarak burnunu siliyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde yardımla mendil kullanarak burnunu siliyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Çocuğunuzu yıkarken vücudunu sabunlayınız. Köpükleri durulamadan önce çocuğunuzdan vücudunu ovmasını isteyiniz. Eğer çocuğunuz zorlanırsa karşında sizi görebileceği biçimde durarak sanki göbeğinizi köpürtüyormuş gibi elinizle yavaşça göbeğinizi ovunuz.



2 Çocuğunuzdan da aynı-sını yapmasını isteyiniz. Eğer zorlanırsa ellerinin üzerinden tutup göbeğine doğru götürünüz. Ellerini yukarı-aşağı, sağa-sola hareket ettirerek ovalamasını sağlayınız.

3 İlerleyen aşamalarda göbeğinden sonra bacaklarını ve kollarını ovalamasını isteyebilirsiniz.



25-30
AY

KAZANIM: KBB 2.11. Banyo yaptırılırken, sabunlanmış vücut bölümlerini elleri ile ovarak banyo davranışlarını taklit eder.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımı yerine getirdiğinden emin olunuz.

- KBB 2.7. Banyo yaptırılırken taburede oturarak ya da ayakta sabit durarak yetişkinle iş birliği yapar.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz banyo yaptırılırken sabunlanmış vücut bölümlerini elleri ile ovarak banyo davranışlarını taklit ediyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde banyo yaptırılırken sabunlanmış vücut bölümlerini elleri ile ovarak banyo davranışlarını taklit ediyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Çocuğunuzun banyo malzemeleri.

UYGULAMA

Banyo saatlerinde çocuğunuzu gözlemleyiniz. Çocuğunuz ile banyo saatinde eğer ayakta durmayı tercih ediyorsa ayakta durmasını, oturmayı tercih ediyorsa boyuna uygun bir banyo taburesinde oturmasını isteyiniz. Çocuğunuzu yıkarken vücudunu sabunlayınız. Köpükleri durulamadan önce çocuğunuzdan vücudunu ovmasını isteyiniz. Eğer çocuğunuz zorlanırsa karşında sizi görebileceği biçimde durarak sanki göbeğinizi köpürtüyormuş gibi elinizle yavaşça göbeğinizi ovunuz. Çocuğunuzdan da aynısını yapmasını isteyiniz. Eğer zorlanırsa ellerinin üzerinden tutup göbeğine doğru götürünüz. Ellerini yukarı-aşağı, sağa-sola hareket ettirerek ovalamasını sağlayınız. Bu sırada "Köpürtelim göbeği." gibi ifadeleri ritmik biçimde söyleyebilirsiniz. İlerleyen aşamalarda göbeğinden sonra bacaklarını ve kollarını ovalamasını isteyebilirsiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi çocuğunuzun uykusunu aldığından, karnının doyduğundan emin olunuz.
- Uygulama öncesi banyo ortamının ve su sıcaklığının çocuğunuz için uygun ve güvenli olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun dikkatinin sizin üzerinizde olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulama sırasında jest ve mimiklerinizi yoğun bir şekilde kullanınız, konuşurken yavaş konuşunuz ve çocuğunuzun dudaklarınıza incelemesine izin veriniz.
- Uygulama sonrası, uygulamayı her banyo zamanı sık sık tekrarlayınız.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- İşitme yetersizliği olan çocuk için işaret dili öğretimi başlamışsa işaret dilini ve sözel dili birlikte kullanarak iletişim kurunuz.
- Otizm spektrum bozukluğu ya da riski olan çocuk için banyo yapma, banyoda vücudunu ovalama ile ilgili küçük öyküler yazıp çocuğunuza okuyabilir ya da bu konularla ilgili videoları çocuğunuza izletebilirsiniz. Banyodan önce çocuğunuza sunarak destek sağlayabilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuza gün içinde banyo ile ilgili şarkılar dinletebilir, videolar izletebilir ve bunlar hakkında konuşabilirsiniz.
- Çocuğunuza banyo yapma ile ilgili kitaplar alabilir ya da kendiniz kısa öyküler hazırlayıp çocuğunuza anlatarak banyo sırasında sizinle nasıl iş birliği kuracağını ona anlatmayı deneyebilirsiniz.
- Çocuğunuzla sevdiği bir oyuncak bebeği yıkama oyunları oynayabilirsiniz. Bu sırada bebeğin göbeğini, kollarını ve bacaklarını ovalamasını isteyebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz banyo yaptırılırken sabunlanmış vücut bölümlerini elleri ile ovarak banyo davranışlarını taklit ediyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde banyo yaptırılırken sabunlanmış vücut bölümlerini elleri ile ovarak banyo davranışlarını taklit ediyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Çocuğunuzu, tuvalet gereksinimlerinin olduğu vakitlerde dikkatle gözlemleyiniz.



2 Çocuğunuzun tuvalet gereksinimini söz ya da işaretlerle belli etmesini bekleyiniz.

3 Çocuğunuz tuvalet gereksinimini ifade ettiğinde onu pekiştiriniz.



25-30
AY

KAZANIM: TB 4.4. İşaretle ve sözlerle çişinin ve kakasının geldiğini belli eder.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- TB 4.1. Bezi kirlendiğinde rahatsız olduğunu davranışlarıyla belli eder.
- TB 4.3. Gün içinde ortaya çıkan gereksinimlerin yarısında çömelerek, kendini kontrol ederek ya da sözel olarak dile getirerek büyük ve küçük tuvalet gereksinimini belli eder.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz işaretle ve sözlerle çişinin/kakasının geldiğini belli ediyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde işaretle ve sözlerle çişinin/kakasının geldiğini belli ediyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Bebek bezi.
- Islak mendil.

UYGULAMA

Gün içinde çocuğunuzu gözlemleyiniz. Çocuğunuz, tuvalet gereksinimi olduğu zamanlarda bu durumu size işaretle ya da sözel olarak belli ediyor mu? Bu noktada çocuğunuzu iyi gözlemek gerekmektedir. Çünkü bazı çocuklar eli ya da parmağı ile bezini gösterirken bazıları "çiş/kaka" diyebilir ya da farklı bazı sözcükler türetip bunları kullanmaya çalışabilir. Bu durumda çocuğunuzu iyi tanımak onun bu gereksinimini hızla anlayıp cevap vermek açısından oldukça önemli olacaktır. Çocuğunuz işaretle ya da sözel olarak çişinin/ kakasının geldiğini size ifade ettiğinde onu hemen pekiştiriniz. Bunun için "Anladım çişin geldi. Çok güzel söyledin/gösterdin, teşekkür ederim." diyebilirsiniz. Ardından çocuğunuzun bezini hemen değiştirmeye özen gösteriniz. Eğer çocuğunuz işaret ya da sözel olarak çişinin/kakasının geldiğini belli etmiyorsa onu çok iyi gözlemleyip gereksinimi olduğu an kullandığı jestlerini/mimiklerini ve beden hareketlerini gözlemlemeli ve bunları bir ifade olarak kabul edip hemen coşkulu biçimde ödüllendirmelisiniz. Bu sayede çocuğunuzu, gereksinimlerini size belli etme konusunda teşvik edebilirsiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi çocuğunuzun uykusunu aldığından, karnının doyduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzu çok dikkatli gözlemlemeli ve çocuğunuzun kullandığı ifadeleri belirlemeye çalışmalısınız.
- Uygulama sırasında sık sık bez değiştirmenizi gerektiren durumlar oluşursa çocuğunuza kesinlikle olumsuz ifadeler ve cezalandırıcı tavırlarda bulunmayınız.
- Uygulama sonrası çocuğunuzun kirliliği bezle beklemesini engellemek için bir an önce altını temizleyiniz.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- İşitme yetersizliği olan çocuk için işaret dili öğretimi başlamışsa işaret dilini ve sözel dili birlikte kullanarak iletişim kurunuz. Uygulama sırasında jest ve mimiklerinizi yoğun bir şekilde kullanınız, konuşurken yavaş konuşunuz ve çocuğunuzun dudaklarınıza incelemesine izin veriniz.
- Otizm spektrum bozukluğu ya da riski olan çocuk için tuvalet gereksinimleri olduğunda işaretle ya da sözel olarak belli etme ile ilgili bir video çekebilir ya da kısa bir öykü yazabilirsiniz. Gün içinde sık sık bu videoyu izleterek ya da öyküyü okuyarak bunlar hakkında sorular sorabilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuz ile oyun oynarken sevdiği oyuncaklara bez takıp onları konuşurarak "Çiş geldi.", "Kaka geldi." dedirtebilir, ardından "Aferin ayıcık ne kadar güzel söyledin." diyebilirsiniz.
- Gün içinde tuvaleti geldiğinde söyleme ile ilgili eğitici şarkılar dinletebilir, videolar izletebilir ya da kendiniz basit bir çocuk şarkısı türetebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz işaretle ve sözlerle çişinin kakasının geldiğini belli ediyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde işaretle ve sözlerle çişinin-kakasının geldiğini belli ediyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Çocuğunuz tuvalet gereksinimini işaretle ya da sözel olarak belli ettiğinde onunla birlikte tuvalete gidiniz.



2 Klozetin içinde adaptör takılı olmasını, önünde ise yükselti/basamak olmasını sağlayınız.

3 Çocuğunuzdan basamağa çıkıp klozete oturmasını isteyiniz.



25-30
AY

KAZANIM: TB 4.5. Adaptörlü klozete oturur.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- TB 4.3. Gün içinde ortaya çıkan gereksinimlerin yarısında çömelerek, kendini kontrol ederek ya da sözel olarak dile getirerek büyük ve küçük tuvalet gereksinimini belli eder.
- TB 4.4. İşaretle ve sözlerle çişinin ve kakasının geldiğini belli eder.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz adaptörlü klozete oturuyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde adaptörlü klozete oturuyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Klozet adaptörü.
- Yükselti/tabure/basamak.
- Tuvalet kâğıdı.

UYGULAMA

Gün içinde çocuğunuzu gözlemleyiniz. Çocuğunuz tuvalet gereksinimini işaretle ya da sözel olarak belli ettiği an, hiç bekletmeden "Aferin, çok güzel söyledin.", "Haydi tuvalete gidelim." diyerek çocuğunuz ile birlikte tuvalete geçiniz. Bu sırada çocuğunuz ayakta iken pantolonunu aşağı indiriniz. Klozetin içinde adaptör takılı iken, önünde ise yükselti/basamak varken çocuğunuzun oturmasını isteyiniz. Çocuğunuz basamağa çıkarak adaptörlü klozete oturduğunda ona "Harikasın, ne güzel oturdun." diyebilirsiniz. Çocuğunuz tuvalet gereksinimini karşıladığında tuvalet kâğıdı ve su ile temizliğini tamamlayarak ondan kalkmasını isteyiniz. Kalktığında pantolonunu yukarı çekerek "Süpersin, çişini/kakanı yaptın ve tuvalete gitti." diyebilirsiniz. Çocuğunuz adaptörlü klozete oturmakta direniyor, klozetten korkuyorsa ilk aşamada lazımlık gibi ürünlerle denemeler yapıp sonra adaptörlü klozete geçebilirsiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi çocuğunuzun uykusunu aldığından, karnının doyduğundan emin olunuz.
- Uygulama öncesi tuvaletin ıslak/kaygan olmamasına, adaptörün sağlam biçimde takılmış olmasına ve klozetin önünde basamak olmasına dikkat ediniz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun çok dikkatli gözlemlemeli ve kullandıkları ifadeleri belirlemeye çalışmalısınız.
- Uygulama sırasında çocuğunuz tuvalete yetişmeden altını kirletirse çocuğunuza kesinlikle olumsuz ifadeler ve cezalandırıcı tavırlarda bulunmayınız.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Görme yetersizliği olan çocuk için çocuğunuzun güvenle hareket edebileceği biçimde kova, deterjan gibi malzemelerin uygun şekilde düzenlenmiş olmasına ve tuvaletin kaygan olmamasına dikkat ediniz. Adaptörlü klozete oturma denemelerinde çocuğunuza işlemleri betimleyebilirsiniz. Örneğin "Tuvalete geldik. Pantolonumuzu indirdik. Basamak var, basamağa çıktık. Klozete oturduk. Süpersin." diyebilirsiniz.
- Otizm spektrum bozukluğu ya da riski olan çocuk için tuvalete adaptörlü klozete oturan çocuk görseli yapıştırabilir, adaptörlü klozete oturma ile ilgili bir video çekebilir ya da kısa bir öykü yazabilirsiniz. Gün içinde sık sık bu videoyu izleterek ya da öyküyü okuyarak bunlar hakkında sorular sorabilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuz ile oyun oynarken sevdiği oyuncaklar ile de adaptörün olduğu klozette onları oturtma vb. oyunlar oynayabilirsiniz.
- Gün içinde adaptörlü klozeti kullanma ilgili eğitici şarkılar dinletebilir, videolar izletebilir ya da siz basit bir çocuk şarkısı türetebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz adaptörlü klozete oturuyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde adaptörlü klozete oturuyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Beslenme saatinde çocuğunuzun önüne bir tabak yemek ve tabağın yanına da bir mama kaşığı koyunuz.

2 Çocuğunuzun arkasına ya da çaprazına geçerek kullandığı elinin üzerine elinizi gölge yapınız. Bu şekilde yönlendirerek önce kaşığın sapını tutmasını sağlayınız.



3 Çocuğunuzun eline, elinizle gölge yapmaya devam ederek kaşığı yemeğin içine daldırmaya yönlendiriniz. Daha sonra kaşığa az miktarda yiyecek almasını söyleyiniz.

4 Çocuğunuzun elinin üstünden gölge yapmaya devam ederek içinde yiyecek olan kaşığı ağızına götürmesini söyleyiniz.



25-30
AY

KAZANIM: YİB 1.20. Kaşıkla dökmeden yemek yer.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımı yerine getirdiğinden emin olunuz.

- YİB 1.16. Yetişkinlerin yediği yiyecekleri yer.
- YİB 1.19. Dökerek de olsa bağımsız olarak kaşıkla yemek yemeye çalışır.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz kaşıkla dökmeden yemek yemeye çalışıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde kaşıkla dökmeden yemek yemeye çalışıyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Çocuğunuza uygun yiyecekler.
- Çocuğunuza uygun tabak, kaşık.
- Mama sandalyesi.

UYGULAMA

Beslenme saatinde çocuğunuzu sizin de yemek yediğiniz masaya, mama sandalyesi ile oturtarak gözlemleyiniz. Çocuğunuzun önündeki tabağa, o gün hazırladığınız kaşıkla, yemeye uygun yemekten az miktarda koyunuz. (Örneğin yoğurt, pilav, kuyu kıvamlı çorba vb.) Çocuğunuzun tabağındaki yemeği yemesini isteyiniz. Bu sırada ne yediğini ona söyleyebilir, yemek hakkında konuşabilirsiniz. Çocuğunuz o öğünde verdiği yemeği yemediyse farklı yemekler deneyiniz. Çocuğunuz kaşığı tutup içine yemek alarak ağzına götürmekte zorlanıyor mu? Bu durumda arkasına ya da çaprazına geçerek kullandığı elinin üzerine elinizi koyunuz. Çocuğunuzun elini yönlendirerek kaşığı sapını tutmasını sağlayınız. Çocuğunuzun elinden tutmaya devam ederek kaşığı yemeğin içine daldırıp kaşığı az miktarda yiyecek alınız. Çocuğunuzun dalinin üstünden tutmaya devam ederek içinde yiyecek olan kaşığı çocuğunuzun ağzına doğru yönlendiriniz. Çocuğunuz ağzını açıp kaşıktaki yiyeceği alınca gerçekleştirdiğiniz aşamaları tekrarlayınız. Tabaktaki yiyeceği bitirene dek bu şekilde onu yönlendirmeyi sürdürünüz. Çocuğunuz kaşık ile yemek yemeye başladıkça yardımlarınızı sonlandırınız. Bunun için ilk aşamada ellerinin üstünden tam olarak tutup yönlendiriyorken sonraki aşamalarda yavaş yavaş bileklerinden hafifçe tutunuz. Ardından hafifçe dirseğine dokunarak yönlendiriniz. Son olarak çocuğunuzun yemeğini kaşık kullanarak ve dökmeden kendi başına yemesini sağlayınız.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi çocuğunuza verdiğiniz yiyeceğin ilk aşamada kaşıkla kolay yenilebilir olmasına dikkat ediniz. Örneğin çok sulu bir çorba ilk aşamada kaşıkla yemesi için zor olabilir onun yerine süzme yoğurt, muz püresi gibi daha katı kıvamlı yiyecekler tercih edebilirsiniz.
- Uygulama öncesi seçtiğiniz kaşık ve tabağın çocuğunuzun beslenmesine uygun olduğundan emin olunuz. Metal bir yemek kaşığı, ağız kısmı büyük ve ağır olacağından dolayı hem tutmasını hem de ağzına götürmesini zorlaştırabilir. Bunun yerine uygun hafif plastik bir mama kaşığı seçebilirsiniz.
- Uygulama öncesi çocuğunuzun beslenme vaktinin geldiğinden, karnının acıkmış olduğundan emin olunuz.
- Uygulama öncesi çocuğunuza verdiğiniz yemeğin çok sıcak ya da soğuk olmamasına dikkat ediniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun verdiğiniz yiyeceği yerken soluk borusuna takılmaması için onu sürekli gözlemleyiniz.
- Uygulama sonrası çocuğunuza, kaşıkla çok güzel yediğini söyleyerek sevdiği bir şarkı ya da etkinlik ile onu ödüllendiriniz.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Fiziksel yetersizliği olan çocuk için bu beceriyi gerçekleştirirken yiyecekleri öğretmekte ve yutmakta zorlanıyorsa onun gelişimine göre daha çok püre tarzı yiyecekler tercih edebilirsiniz.
- Görme yetersizliği olan çocuk için yediği yemek hakkında konuşarak betimlemeler yapabilirsiniz. Örneğin "Şimdi meyve püresi yedin, içinde elma ve muz var, tadı tatlı." diyebilirsiniz.
- Az gören çocuk için hazırladığınız yiyeceğe zıt renkte bir tabak ya da zemin seçerek yiyeceği seçmesini ve kaşığına rahat alabilmesini sağlayabilirsiniz. Örneğin yoğurdu kırmızı ya da siyah renk bir kâseye koyabilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuzun gün içinde acıktığı her ânı öğretim denemesi için fırsat kabul edebilirsiniz.
- Çocuğunuz ile bu beceriyi çalışırken oyun saatlerinde, oyuncak kaşık ile oyuncaklarına yemek yedirme oyunları oynayabilirsiniz.
- Çocuğunuzun önüne iki kâse ve bir kaşık koyarak bir kâsedeki ponponları kaşıkla diğer kâseye taşıma gibi oyunlar oynayabilirsiniz.
- Çocuğunuz ile bu beceriyi çalışırken farklı renklerde ve tatlarda yiyecekler kullanarak onun beceriyi daha hızlı genellemesine yardımcı olabilirsiniz.
- Çocuğunuz ile bu hedefi çalışırken ilk aşamada en sevdiği yiyecekleri tercih edebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz kaşıkla dökmeden yemek yemeye çalışıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde kaşıkla dökmeden yemek yemeye çalışıyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Çocuğunuz kazağı giyerken kazağın kol ve boyun kısmını geçirerek ona yardımcı olunuz. Kazağın bel kısmını çocuğunuzun tek başına indirmesi için yardımı kesiniz. Kazağı giymeye devam etmesi için çocuğunuzun sözlü olarak yönlendiriniz.

2 İlerleyen zamanlarda kazağı kollarından ve boynundan geçiriniz. Göğsüne kadar getirip orada bırakınız. Çocuğunuzdan da göğsünden beline kadar kazağını indirmesini bekleyiniz.



4 Ardından kazağın yalnızca boynunu geçirerek çocuğunuzdan kalan aşamaları tamamlamasını isteyiniz. Son olarak çocuğunuzdan kazağını bağımsız biçimde giymesini bekleyiniz.



3 İlerleyen aşamalarda boynunu ve bir kolunu geçirerek diğer kolunu geçirmesini ve kazağı beline kadar indirmesini bekleyiniz.

31-36
AY

KAZANIM: GSB 3.12. Kazağını giyer.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- GSB 3.6. Sandalet, terlik gibi açık ayakkabıları giyer.
- GSB 3.8. Yetişkine ait çorapları giyer.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz kazağını giyebiliyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde kazağını giyiyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Size ve çocuğunuza uygun birer kazak.

UYGULAMA

Çocuğunuz ile rahat bir ortamda karşılıklı oturunuz. Çocuğunuza ve size uygun birer kazağı yanınızda bulundurunuz (İlk aşamada boğazlı, dar yakalı, giymesi zor kazaklar seçmemeye özen gösteriniz.). Çocuğunuzun önüne kazağını koyarak giymesini isteyiniz. Eğer giymekte zorlanırsa beceriyi ters bir biçimde kolaydan zora doğru sıralayarak öğretebiliriz. Çocuğunuz kazağı giyerken kazağın kol ve boyun kısmını geçirerek ona yardımcı olunuz. Kazağın bel kısmını çocuğunuzun tek başına indirmesi için yardımı kesiniz. Kazağı giymeye devam etmesi için çocuğunuzu sözlü olarak yönlendiriniz. İlerleyen denemelerde kazağı kollarından ve boynundan geçirin. Göğsüne kadar getirip orada bırakınız. Çocuğunuzdan da göğsünden beline kadar kazağını indirmesini bekleyiniz. İlerleyen aşamalarda boynunu ve bir kolunu geçirerek diğer kolunu geçirmesini ve kazağı beline kadar indirmesini bekleyiniz. Ardından kazağın yalnızca boynunu geçirerek çocuğunuzdan kalan aşamaları tamamlamasını isteyiniz. Son olarak çocuğunuzdan kazağını bağımsız biçimde giymesini bekleyiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi seçtiğiniz kazağın dar, boğazlı, zor giyilen bir kazak olmamasına dikkat ediniz.
- Uygulama öncesi kazağın ön ve arkasının kolay ayırt edilebilen bir kazak olmasını tercih ediniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun dikkatinin sizin üzerinizde olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulamayı, fırsat buldukça tekrarlayınız.
- Uygulama sonrası bu kazanımı gün içinde tekrarlamak için farklı oyunlar üretmeye çalışınız.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Görme yetersizliği olan çocuk için kazağı giyerken kazağın neresinden tutulması gerektiği vurgulanabilir. Örneğin kazağın bel kenarını, arkasını ve önünü ayırt edebilmesi için bu noktalara birer düğme dikebilirsiniz.
- Otizm spektrum bozukluğu ya da riski olan çocuk için eğer çocuğunuzun hassasiyeti varsa, yünlü, kaşıntıya sebep olacak kumaşlardan ve materyallerden üretilmiş kazakları seçmemeye özen gösteriniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuzla oyun saatlerinde oyuncak ayılarına ve bebeklerine kazak giydirme oyunları oynayabilirsiniz.
- Çocuğunuzla farklı renkte kazaklar seçerek bunlar hakkında konuşabilir, ön arka kısımlarını gösterebilirsiniz.
- Gün içinde kazak giymeyi gerektiren her ânı fırsat kabul edebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz kazağını giyebiliyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde kazağını giyiyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Rahat bir ortamda hem çocuğunuzun üzerinde hem de sizin üzerinde mont varken karşılıklı bir şekilde ve ayakta durunuz.

2 Çocuğunuzun dikkati üzerinizdeyken montunuzun fermuarının dilini tutarak fermuarı açınız. Montun önce bir kolunu sonra diğer kolunu yavaşça kolunuzdan sıyırarak çıkarınız.



3 Eğer yapmakta zorlanırsa arkasına geçip ellerinin üzerine ellerinizi koyarak rehber olunuz. Önce fermuarı açmasını, ardından montunu çıkarmasını sağlayınız.

4 Son olarak çocuğunuzdan bağımsız biçimde montunu çıkarmasını bekleyiniz.



31-36
AY

KAZANIM: GSB 3.13. Montunu çıkarır.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- GSB 3.9. Tişört-yelek çıkarır.
- GSB 3.10. Fermuar açar.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz montunu çıkarıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde montunu çıkarıyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Size ve çocuğunuza uygun birer mont.

UYGULAMA

Rahat bir ortamda hem çocuğunuzun üzerinde hem de sizin üzerinizde mont varken karşılıklı bir şekilde ve ayakta durunuz. Eğer ayakta iseniz çocuğunuzla göz temasını korumak için dizlerinizin üzerinde durabilirsiniz. Çocuğunuzdan montunu çıkarmasını isteyiniz. Çocuğunuz montunu çıkarmakta zorlanırsa sizi izlemesini isteyiniz. Çocuğunuzun dikkati üzerinizdeyken montunuzun fermuarının dilini tutarak fermuarı açınız. Montun önce bir kolunu sonra diğer kolunu yavaşça kolunuzdan sıyrarak çıkarınız. Bu sırada çocuğunuza "Fermuarı tuttum, cırt açtım, kolumu çıkardım ve mont çıktı." diyerek neler yaptığınızı eğlenceli biçimde ifade ediniz. Ardından çocuğunuzdan da aynısını yapmasını isteyiniz. Eğer yapmakta zorlanırsa arkasına geçip ellerinin üzerine ellerinizi koyarak rehber olunuz. Önce fermuarı açmasını, ardından montunu çıkarmasını sağlayınız. Bu sırada ona, yaptığınız işlemleri eğlenceli biçimde anlatmaya devam ediniz. Çocuğunuz beceriyi gerçekleştirmeye başladıkça yardımlarınızı sonlandırınız. Son olarak çocuğunuzdan bağımsız şekilde montunu çıkarmasını bekleyiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi seçtiğiniz montun dar, çıkarması zor bir mont olmamasına dikkat ediniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun dikkatinin sizin üzerinizde olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulamayı, fırsat buldukça tekrarlayınız.
- Uygulama sonrası bu kazanımı gün içinde tekrarlamak için farklı oyunlar üretmeye çalışınız.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Fiziksel yetersizliği olan çocuk için montun fermuar ucuna büyük bir anahtar halkası takarak kolayca açmasına yardımcı olabilirsiniz. Ayrıca ilk aşamada çocuğunuzun bedeninden bir ya da yarım beden büyük bir şişme mont seçerek kollarını indirdiğinde bile hızlıca kaymasını sağlayabilirsiniz.
- İşitme yetersizliği olan çocuk için işaret dili öğretimi başlamışsa işaret dilini ve sözel dili birlikte kullanarak iletişim kurunuz. Uygulama sırasında jest ve mimiklerinizi yoğun bir şekilde kullanınız, konuşurken yavaş konuşunuz ve çocuğunuzun dudaklarınıza incelemesine izin veriniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuzla oyun saatlerinde mont çıkarma yarışmaları düzenleyebilir, evdeki diğer bireyler ile sırayla mont çıkarma denemeleri yaparak bunun üzerinden oyunlar üretebilirsiniz.
- Çocuğunuzla mont çıkarma denemelerini yaparken gün içinde dışarıdan içeri girilen her ânı bir fırsat kabul edebilirsiniz.
- Çocuğunuzla mont çıkarma denemeleri yaparken montun rengi, modeli, malzemesi hakkında konuşabilir, sizin montunuzla onun montunu kıyaslayarak büyüklükleri-küçüklükleri hakkında konuşabilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz montunu çıkarıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde montunu çıkarıyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Çocuğunuzu oturtup siz de arkasına oturun ve önüne büyük düğmesi ve iliği olan bir giysi koyunuz.



2 Ellerine rehber olarak düğmeyi tutmasını ve açmasını sağlayınız. Bu sırada ona yaptıklarınızı anlatınız.

3 Düğmeleri bu şekilde açmakta zorlanırsa arkasına geçerek ellerinin üzerine ellerinizi yerleştiriniz.



KAZANIM: GSB 3.14. Büyük düğmeleri açar.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- GSB 3.10. Fermuar açar.
- GSB 3. 13. Montunu çıkarır.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz büyük düğmeleri açıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde büyük düğmeleri açıyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Büyük düğmeleri olan, ilikli bir giysi.

UYGULAMA

Çocuğunuz ile rahat bir ortamda karşılıklı oturunuz. Çocuğunuzun önüne büyük düğmesi ve iliği olan bir giysi koyunuz. Çocuğunuzdan düğmeyi çözmesini isteyiniz. Çocuğunuz düğmeyi çözmekte zorlanırsa ondan, sizi dikkatle izlemesini isteyiniz. Çocuğunuzun dikkati sizin üzerinizdeyken düğmeyi baş ve işaret parmağınızla tutunuz. Diğer elinizle ise iliğin olduğu tarafı tutunuz. Düğmeyi iliğe doğru eğip hareket ettirerek düğmenin ilikten geçmesini sağlayınız. Bu sırada çocuğunuza "Düğmeyi tuttum. Hop! Delikten geçirdim ve açıldı." gibi eğlenceli bir ifade ile ne yaptığınızı anlatınız. Çocuğunuzdan da aynısını yapmasını isteyiniz. Eğer zorlanırsa arkasına geçerek ellerinin üzerine ellerinizi yerleştiriniz. Ellere rehber olarak düğmeyi tutmasını ve açmasını sağlayınız. Bu sırada yaptıklarınızı çocuğunuza anlatınız. Bu denemeyi gün içinde fırsat buldukça sık sık tekrarlayınız. Çocuğunuz düğme açmaya başladıkça yardımlarınızı sonlandırınız.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi seçtiğiniz düğmenin kaygan ve büyük bir düğme olmasına, iliğinin yeterince geniş olmasına dikkat ediniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun dikkatinin sizin üzerinizde olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulamayı, fırsat buldukça tekrarlayınız.
- Uygulama sonrası bu kazanımı gün içinde tekrarlamak için farklı oyunlar üretmeye çalışınız.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARILAMALAR

- Görme yetersizliği olan çocuk için düğme ile dikili olduğu kumaşın kontrast renklerde olmasını sağlayabilirsiniz. Örneğin siyah büyük bir düğmeyi beyaz bir kumaşa dikebilirsiniz. Düğmenin iliğinin de, dokunulduğunda kolay ayırt edilebilmesi için etrafından kalın bir iple geçebilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuzla oyun saatlerinde düğme açma yarışmaları düzenleyebilir, açtığınız düğmeleri sayabilir, evdeki diğer bireyler ile sırayla düğme açma denemeleri yaparak bunun üzerinden oyunlar üretebilirsiniz.
- Çocuğunuzla giyinme soyunma zamanlarında büyük düğme açmayı gerektiren her anı fırsat kabul edebilirsiniz.
- Çocuğunuzla farklı renk düğmeler açarak düğmelerin renkleri üzerine konuşabilir, büyüklüklerinden-küçüklüklerinden bahsedebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz büyük düğmeleri açıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde büyük düğmeleri açıyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Çocuğunuz ile rahat bir ortamda karşılıklı oturunuz. Çocuğunuzun önüne, çitçiti kapalı bir giysi koyunuz.



2 Eğer zorlanırsa çocuğunuzun arkasına geçip, ellerinin üzerine ellerinizi yerleştirerek çitçitin iki yanından tutmasını ve çitçiti açmasını sağlayınız.

3 Son olarak bağımsız biçimde çitçiti açmasını bekleyiniz.



KAZANIM: GSB 3.15. Çıtçıt açar.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- GSB 3.10. Fermuar açar.
- GSB 3.14. Büyük düğmeleri açar.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz çıtçıtı açıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde çıtçıt açıyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Çıtçıtlı bir giysi.

UYGULAMA

Çocuğunuz ile rahat bir ortamda karşılıklı oturunuz. Çocuğunuzun önüne, çıtçıtı kapalı bir giysi koyunuz. Çocuğunuzdan çıtçıtı açmasını isteyiniz. Çocuğunuz çıtçıtı açmakta zorlanırsa sizi dikkatle izlemesini isteyiniz. Çocuğunuzun dikkati sizin üzerinizdeyken çıtçıtın sağ ve sol tekini parmaklarınızla tutunuz. Sağ ve sol çıtçıtı birbirinden uzaklaştırarak ayrılmasını/açılmasını sağlayınız. Bu sırada çocuğunuza "Çıtçıtı tuttum, çektim, çit' dedi ve açıldı." gibi eğlenceli bir ifade ile ne yaptığınızı anlatınız. Çocuğunuzdan da aynısını yapmasını isteyiniz. Eğer zorlanırsa arkasına geçerek ellerinin üzerine ellerinizi yerleştiriniz. Ellere rehber olarak çıtçıtın iki yanından tutmasını ve açmasını sağlayınız. Bu sırada yaptıklarınızı çocuğunuza anlatınız. Bu denemeyi gün içinde fırsat buldukça sık sık tekrarlayınız. Çocuğunuz çıtçıt açmaya başladıkça yardımlarınızı sonlandırınız. Son olarak bağımsız biçimde çıtçıt açmasını bekleyiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi seçtiğiniz çıtçıtın küçük olmamasına, kolay açılabilir olmasına dikkat ediniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun dikkatinin sizin üzerinizde olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulamayı, fırsat buldukça tekrarlayınız.
- Uygulama sonrası bu kazanımı gün içinde tekrarlamak için farklı oyunlar üretmeye çalışınız.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Görme yetersizliği olan çocuk için çıtçıtın tutulması gereken üst yüzeylerine silikon damlatarak nereden tutup açması gerektiğini daha kolay kavramasını sağlayabilirsiniz.
- Fiziksel yetersizliği olan çocuk için çıtçıtın iki ucuna da tutmayı kolaylaştırması amacıyla, ip ya da başka bir malzeme dikilerek/sabitlenerek çocuğunuzun o noktalardan kolayca kavramasını ve açmasını sağlayabilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuzla evdeki çıtçıtlı giysi, yastık, oyuncak gibi eşyaları bulmaya çalışabilir, bulduğunuzda da açma denemeleri yaparak oyunlar kurabilirsiniz.
- Çocuğunuzla oyun saatlerinde çıtçıt açma yarışmaları düzenleyebilir, açtığınız çıtçıtları sayabilir, evdeki diğer bireyler ile sırayla çıtçıt açma denemeleri yaparak bunun üzerinden oyunlar üretebilirsiniz.
- Çocuğunuzla giyinme-soyunma zamanlarında çıtçıt açmayı gerektiren her ânı fırsat kabul edebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz çıt çıt açıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde çıtçıt açıyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Çocuğunuz ile rahat bir ortamda karşılıklı oturunuz. Yanınızda size ve ona uygun birer çift bağciksız ayakkabı bulundurunuz.



2 Çocuğunuzdan bağciksız ayakkabıyı giymesini isteyiniz. Eğer zorlanırsa arkasına geçip ellerinizi çocuğunuzun elleri üzerine koyarak bağciksız ayakkabıyı giymesini sağlayınız.

3 Çocuğunuz bağciksız ayakkabısını giymeye başladıkça ellerinizle yaptığınız yardımlarınızı sonlandırınız.



KAZANIM: GSB 3.16. Bağciksiz ayakkabi giyer.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- GSB 3.7. Bağciksiz ayakkabılarını çıkarır.
- GSB 3.11. Bağcikli ayakkabi çıkarır.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz bağciksiz ayakkabılarını giyiyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde bağciksiz ayakkabılarını giyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Size ve çocuğunuza uygun birer çift bağciksiz ayakkabi.

UYGULAMA

Çocuğunuz ile rahat bir ortamda karşılıklı oturunuz. Yanınızda size ve ona uygun birer çift bağciksiz ayakkabi bulundurunuz. Çocuğunuzdan ayakkabısını giymesini isteyiniz. Eğer zorlanırsa sizi izlemesini isteyiniz. Çocuğunuzun dikkati sizin üzerinizdeyken ayakkabınızın sağ tekini elinize alarak ayakkabıyı ayağına geçiriniz. Aynı işlemi sol ayakkabi teki için de gerçekleştiriniz. Bu sırada çocuğunuza "Şimdi ayakkabımı tuttum, ayağıma içine sokuyorum. Hop! Şimdi topuğum da girdi ve ayakkabımı giydim." şeklinde ne yaptığınızı anlatınız. Ardından çocuğunuzdan sizin yaptığınız gibi bağciksiz ayakkabısını giymesini isteyiniz. Eğer zorlanırsa arkasına geçip ellerinizi ellerinin üzerine koyarak bağciksiz ayakkabıyı giymesini sağlayınız. Bu denemeleri gün içinde fırsat buldukça sık sık tekrar ediniz. Çocuğunuz bağciksiz ayakkabısını giymeye başladıkça yardımlarınızı sonlandırınız. Son olarak çocuğunuzun bağciksiz ayakkabıyı bağımsız biçimde giymesini bekleyiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi seçtiğiniz ayakkabının dar olmamasına dikkat ediniz.
- Uygulama öncesi seçtiğiniz ayakkabının kolay giyilebilir ve esnek bir ayakkabi olmasını sağlayınız.
- Uygulama sırasında acele etmeyiniz. Çocuğunuz ilk aşamada ayakkabısını sizden çok daha yavaş giyebilir, ona yeterince zaman tanıyınız.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun dikkatinin sizin üzerinizde olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulamayı, fırsat buldukça tekrarlayınız.
- Uygulama sonrası bu kazanımı gün içinde tekrarlamak için farklı oyunlar üretmeye çalışınız.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Fiziksel yetersizliği olan çocuk için ilk denemede onun ayağına oldukça büyük ayakkabılar ile ayağını soktuğunda rahat giyebileceği ayakkabılar kullanılabilir, zamanla ayakkabıları ayağına daha uygun boyutta seçmeye başlayabilirsiniz.
- Görme yetersizliği olan çocuk için sağ ve sol tekini rahat ayırt edebilmesini sağlamak amacıyla silikon, ip ya da düğme gibi malzemeler ile belirteçler kullanabilirsiniz.
- Zihinsel yetersizliği olan çocuk için çocuğunuza yeterince zaman tanıdığınızdan emin olunuz. Çocuğunuz ayakkabısını oldukça yavaş giyse bile sabırla bekleyiniz. Yardıma gereksinim duyduğunda ise yardım ediniz. Sağ ve sol tekini ayırt etmekte zorlanırsa ilk aşamada sağ ya da sol tekini farklı bir renge boyayabilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuzla oyun saatlerinde ona ait eski bağciksiz patik, ilk adım ayakkabısı gibi küçük ayakkabılarını oyuncak bebeklere giydirme oyunları kurabilirsiniz.
- Çocuğunuzla ayakkabıları yan yana dizerek renkleri, büyüklükleri-küçüklükleri hakkında konuşabilirsiniz.
- Çocuğunuzla ayakkabılarına farklı ve seveceği renkte yapışkanlar, rozetler vb. takarak beceriyi çalışırken eğlenceli hâle getirebilirsiniz.
- Dışarıya çıkılan her ânı fırsat kabul edip gün içinde sık sık denemeler yapabilirsiniz. Bunun dışında evin içinde de bağciksiz patik gibi ayakkabi benzeri şeyleri giyme denemeleri yaparak destekleyebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz bağciksiz ayakkabılarını giyiyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde bağciksiz ayakkabılarını giyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Gün içinde oyun oynarken ya da farklı zamanlarda burnu aktığında sümkürmesini isteyiniz.



2 Çocuğunuz, mendili burnuna götürdüğünde burnunun içinde kalan ifrazatı çıkarmak için sümkürmekte zorlanırsa karşısına geçiniz. Dikkatinin sizde olduğundan emin olduğunuzda abartılı ses ve ifade ile "Hıh diyelim." deyiniz.

3 Çocuğunuz güçsüz de olsa sümkürdüğünde "Harika, çok güzel temizledik. Ohh rahatça nefes alalım." diyebilirsiniz.



KAZANIM: KBB 2.12. Yardımla mendil kullanarak sümürür.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- KBB 2.6. Yetişkinden burnunun silinmesini ister.
- KBB 2.10. Yardımla mendil kullanarak burnunu siler.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz yardımla mendil kullanarak sümürüyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde yardımla mendil kullanarak sümürüyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Yumuşak mendil.

UYGULAMA

Çocuğunuzu gözlemleyiniz. Gün içinde oyun oynarken ya da farklı zamanlarda burnu aktığında sümürmesini isteyiniz. Bunun için çocuğunuzun burnu aktığında o an odada bulunan mendili almasını ve burnuna götürmesini söyleyiniz. Çocuğunuz mendili burnuna götürdüğünde burnunun içinde kalan ifrazatı çıkarmak için sümürmekte zorlanırsa karşısına geçiniz. Dikkatinin sizde olduğundan emin olduğunuzda abartılı ses ve ifade ile "Hıh diyelim." deyiniz. Çocuğunuz güçsüz de olsa sümürdüğünde "Harika, çok güzel temizledik. Ohh rahatça nefes alalım." diyebilirsiniz. Zamanla çocuğunuz burnu aktığında kendiliğinden mendil alma, sümürme denemeleri yaparsa onu coşkulu biçimde ödüllendirebilirsiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi çocuğunuzun ağızı/burnunu silmek için yumuşak bir mendil veya ağız bezi bulundurunuz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun dikkatinin sizin üzerinizde olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulamayı, fırsat buldukça tekrarlayınız.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- İşitme yetersizliği olan çocuk için işaret dili öğretimi başlamışsa işaret dilini ve sözel dili birlikte kullanarak iletişim kurunuz. Uygulama sırasında jest ve mimiklerinizi yoğun bir şekilde kullanınız, konuşurken yavaş konuşunuz ve çocuğunuzun dudaklarınıza incelemesine izin veriniz.
- Fiziksel yetersizliği olan çocuk için ilk aşamada burnu temizlemek amacıyla hafifçe burnunun iki yanından sıkarak o sırada nefes vermesini isteyebilirsiniz.
- Otizm spektrum bozukluğu ya da riski olan çocuk için öncelikle sümürmenin yapılabileceği ortamları/bağlantıları ifade etmelisiniz. Çocuğunuza yalnızca sizleyken, evde ya da lavabodayken sümürmesi için öyküler yazabilir ya da çocuğunuz yalnızca uygun ortamlarda sümürdüğünde onu ödüllendirebilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuza gün içinde ağız/burun silme ile ilgili şarkılar dinletebilir, videolar izletebilir ve bunlar hakkında konuşabilirsiniz.
- Çocuğunuz ile oyun oynarken oyuncak bebeğin ağızına, burnuna su damlatarak "A! Bebeğin burnu aktı, hemen silelim." diyerek oyunlar üretebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz yardımla mendil kullanarak sümürüyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde yardımla mendil kullanarak sümürüyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Çocuğunuzu yıkmaya vücudunu ıslatarak başlayınız. Kullanıyorsanız katı sabunu life sürerek yoksa şampuanı life dökerek çocuğunuza veriniz. Ardından “Haydi vücudunu köpürt.” deyiniz.



2 Eğer lifi kullanarak vücudunu köpürtmekte zorlanırsa sizi rahat görebileceği şekilde karşısına geçip “Böyle yap.” diyerek elinizde lif varmış gibi vücudunuza sürünüz.

3 Çocuğunuz hâlen zorlanırsa lifi tuttuğu elinin üzerinden tutarak lifi vücudunda gezdiriniz.



31-36
AY

KAZANIM: KBB 2.13. Banyo yaptırılırken lif veya sabunu vücuduna sürerek iş birliği yapar.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- KBB 2.7. Banyo yaptırılırken taburede oturarak ya da ayakta sabit durarak yetişkinle iş birliği yapar.
- KBB 2.11. Banyo yaptırılırken, sabunlanmış vücut bölümlerini elleri ile ovarak banyo davranışlarını taklit eder.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz banyo yaptırılırken sabunlanmış lif veya sabunu vücuduna sürerek iş birliği yapıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde banyo yaptırılırken lif veya sabunu vücuduna sürerek iş birliği yapıyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Çocuğunuzun banyo malzemeleri.

UYGULAMA

Banyo saatlerinde çocuğunuzu gözlemleyiniz. Çocuğunuz ile banyo saatinde eğer ayakta durmayı tercih ediyorsa ayakta durmasını, oturmayı tercih ediyorsa boyuna uygun bir banyo taburesinde oturmasını isteyiniz. Çocuğunuzun yıkamaya vücudunu ıslatarak başlayınız. Kullanıyorsanız katı sabunu life sürerek yoksa şampuanı life dökerek çocuğunuza veriniz. Ardından "Haydi vücudunu köpürt." deyiniz. Çocuğunuz lifi alıp gövdesini, kollarını ve bacaklarını köpürtürse "Harikasin, köpük köpük oldu. Tertemiz." diyebilirsiniz. Eğer lifi kullanarak vücudunu köpürtmekte zorlanırsa sizi rahat görebileceği şekilde karşısına geçip "Böyle yap." diyerek elinizde lif varmış gibi vücudunuza sürünüz. Çocuğunuz hâlen zorlanırsa lifi tuttuğu elinin üzerinden tutarak lifi vücudunda gezdiriniz. Zamanla çocuğunuz lifi vücuduna sürmeye başladıkça yardımlarınızı sonlandırınız.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi çocuğunuzun uykusunu aldığından, karnının doyduğundan emin olunuz.
- Uygulama öncesi banyo ortamının ve su sıcaklığının çocuğunuz için uygun ve güvenli olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzun dikkatinin sizin üzerinizde olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulama sonrası, uygulamayı her banyo zamanında sık sık tekrarlayınız.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- İşitme yetersizliği olan çocuk için işaret dili öğretimi başlamışsa işaret dilini ve sözel dili birlikte kullanarak iletişim kurunuz. Uygulama sırasında jest ve mimiklerinizi yoğun bir şekilde kullanınız, konuşurken yavaş konuşunuz ve çocuğunuzun dudaklarınıza incelemesine izin veriniz.
- Görme yetersizliği olan çocuk için çocuğunuza banyoda yaptığınız ve yaptığınız eylemleri betimleyebilirsiniz. "Şimdi lifi tuttuk. Göbeğine sürüyorsun, kollarına sürüyorsun. A! Kolların köpük köpük oldu." diyebilirsiniz.
- Otizm spektrum bozukluğu ya da riski olan çocuk için banyo yapma, banyoda vücudunu lifle ovalama ile ilgili küçük öyküler yazıp ya da videolar hazırlayıp çocuğunuza banyo öncesi bunları sunarak destek sağlayabilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuza gün içinde banyo ile ilgili şarkılar dinletebilir, videolar izletebilir ve bunlar hakkında konuşabilirsiniz.
- Çocuğunuza banyo yapma ile ilgili kitaplar alabilir ya da kendiniz kısa öyküler hazırlayıp çocuğunuza anlatarak banyo sırasında sizinle nasıl iş birliği kuracağını ona anlatmayı deneyebilirsiniz.
- Çocuğunuzla sevdiği bir oyuncak bebeği yıkama oyunları oynayabilirsiniz. Bu sırada kullanılan bir lif ya da bez parçası ile bebeğin göbeğini, kollarını ve bacaklarını ovalamasını isteyebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz banyo yaptırılırken sabunlanmış lif veya sabunu vücuduna sürerek iş birliği yapıyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde banyo yaptırılırken lif veya sabunu vücuduna sürerek iş birliği yapıyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Çocuğunuzun tuvalet gereksinimi olduğunda onunla birlikte tuvalete gidiniz.



2 Tuvalete geldiğinizde çocuğunuzdan adaptörlü klozetin önündeki basamağa çıkmasını isteyiniz.

3 Çocuğunuzdan pantolonunu indirmesini isteyiniz.



31-36
AY

KAZANIM: TB 4.6. Tuvalette pantolonunu indirir.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- TB 4.4. İşaretle ve sözlerle çişinin ve kakasının geldiğini belli eder.
- TB 4.5. Adaptörlü klozete oturur.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz tuvalette pantolonunu indiriyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde tuvalette pantolonunu indiriyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Beli lastikli pantolon.
- Klozet adaptörü.
- Basamak.

UYGULAMA

Gün içinde çocuğunuzu gözlemleyiniz. Çocuğunuz tuvalet gereksinimini işaretle ya da sözel olarak bekletmeden "Aferin, çok güzel söyledin. Haydi tuvalete gidelim." deyiniz. Çocuğunuz ile birlikte tuvalete geçiniz. Çocuğunuzdan klozet adaptörünün önündeki basamağa çıkmasını isteyiniz. Çocuğunuz basamağa çıktığında "Haydi pantolonunu indir." deyiniz. Bu sırada üzerinde kemerli ya da düğmeli olmayan, kolay çıkarılabilir bol lastikli bir pantolon olmasına özen gösteriniz. Çocuğunuz pantolonunu belinden tutup aşağı doğru çekiştirince "Aferin, çok güzel indirdin." diyebilirsiniz. Eğer çocuğunuz pantolonunu indirmekte zorlanırsa karşısında sizi izlediğinde emin olarak pantolonunuzun belinin iki yanından tutup "Bak, şimdi aynısı yap." diyerek pantolonunuzu bir miktar aşağı çekiniz. Çocuğunuz sizi izledikten sonra da pantolonunu indirmekte zorlanırsa çocuğunuzun arkasına geçip ellerinin üzerinden ellerinizi rehber yaparak pantolonun belinin sağ ve sol yanından tutmasını sağlayınız. Pantolonun belini tuttuktan sonra elleriniz ile rehber olmaya devam ederek pantolonunu aşağı doğru indiriniz. Bu sırada çocuğunuza "Pantolonu indirelim. Belinden tuttuk. Hop, diye indirdik! İndi bile." diyerek yaptığınız işlemleri eğlenceli biçimde ifade edebilirsiniz. Bu denemeleri her tuvalet gereksinimi olduğunda gerçekleştiriniz. Çocuğunuz pantolonunu indirmeye başladıkça yardımlarınızı sonlandırınız.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi çocuğunuzun üzerindeki pantolonun kemerli, tokalı veya düğmeli olmamasına, bunun yerine kolay indirilebilecek şekilde beli lastikli olmasına dikkat ediniz.
- Uygulama öncesi tuvaletin ıslak/kaygan olmamasına, klozetin önünde basamağın dengeli ve güvenli olmasına dikkat ediniz.
- Uygulama sırasında ses tonunuzun yumuşak, eğlenceli olmasına özen gösteriniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuz pantolonunu indirmeden altını kirletirse çocuğunuza kesinlikle olumsuz ifadeler ve cezalandırıcı tavırlarda bulunmayınız.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Görme yetersizliği olan çocuk için pantolonunun tutulması gereken bel kısmının sağ ve sol yanına düğme dikerek belirginleştirebilirsiniz. Bu sayede çocuğunuz pantolonun neresinden kavraması gerektiğini daha rahat belirleyebilir.
- Otizm spektrum bozukluğu ya da riski olan çocuk için tuvalette görebileceği bir yere pantolonu indirme ile ilgili basamakları içeren görseller asarak yapması gereken basamakları hatırlatabilirsiniz.
- Otizm spektrum bozukluğu ya da riski olan çocuk için pantolonun yalnızca güvenilir bir yetişkinin yanında ve uygun bağlamda (tuvalet, banyo, giyinme, soyunma vb.) indirilmesi gerektiğini öğretmek için kısa öyküler hazırlayıp çocuğunuza okuyabilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuz ile oyun oynarken çocuğunuzun sevdiği oyuncaklardan uygun olanlara pantolon giydirebilir, daha sonra oyuncağın tuvaleti gelmiş gibi yaparak oyuncak üzerinde, pantolon indirme çalışması yapabilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapıyor mu?

Çocuğunuz tuvalette pantolonunu indiriyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde tuvalette pantolonunu indiriyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Beslenme saatinde çocuğunuzun önüne bir tabak, bir kaşık ve bir çatal koyunuz.



2 Çocuğunuzun tabağına, kaşıkla yiyebileceği kadar yiyecek koyunuz.

3 Çocuğunuzun çatalı almasını ve çatalı batırarak yiyeceği ağızına götürmesini bekleyiniz.



31-36
AY

KAZANIM: YİB 1.21. Kaşık ve çatalı yemeğe uygun kullanarak bağımsız yemek yer.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- YİB 1.16. Yetişkinlerin yediği yiyecekleri yer.
- YİB 1.19. Dökerek de olsa bağımsız olarak kaşıkla yemek yemeye çalışır.
- YİB 1.20. Kaşıkla dökmeden yemek yer.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz kaşık ve çatalı yemeğe uygun kullanarak bağımsız yemek yiyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde kaşık ve çatalı yemeğe uygun kullanarak bağımsız yemek yiyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Çocuğunuza uygun yiyecekler.
- Çocuğunuza uygun tabak, kaşık, çatal.
- Mama sandalyesi.

UYGULAMA

Beslenme saatinde çocuğunuzu sizin de yemek yediğiniz masaya, mama sandalyesi ile oturtunuz. Önüne bir tabak, bir kaşık ve bir çatal koyunuz. Çocuğunuzun önündeki tabağa kaşıkla yiyebileceği kadar yiyecek koyunuz. (Bir kaşık yoğurt gibi). Çocuğunuzun yiyeceği yemek için kaşığı almasını ve kaşıkla yemesini bekleyiniz. Ardından önündeki tabağa çatala yenecek miktarda yiyecek koyunuz (bir küçük karpuz/elma parçası gibi). Çocuğunuzun çatalı almasını ve çatalı batırarak yiyeceği ağızına götürmesini bekleyiniz. Çocuğunuz yiyeceğe uygun kaşık ve çatal kullanmakta zorlanıyorsa önüne çatala yenecek bir yiyecek koyduktan sonra işaret parmağınızla ona çatalı göstererek ipucu veriniz. Aynısını kaşıkla yenecek yiyecekler için de gerçekleştiriniz. Çocuğunuz yiyeceğe uygun olarak kaşık-çatal seçmeye başladıkça yardımlarınızı sonlandırınız.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi seçtiğiniz kaşık, çatal ve tabağın çocuğunuzun beslenmesine uygun olduğundan emin olunuz.
- Uygulama öncesi çocuğunuzun beslenme vaktinin geldiğinden, karnının acıkmış olduğundan emin olunuz.
- Uygulama öncesi çocuğunuza verdiğiniz yemeğin çok sıcak ya da soğuk olmamasına dikkat ediniz.
- Uygulama sırasında çocuğunuzu verdiğiniz yiyeceği yerken soluk borusuna takılmaması için onu sürekli gözlemleyiniz.
- Uygulama sonrası kaşıkla/çatalla çok güzel yediğini söyleyerek sevdiği bir şarkı ya da etkinlik ile onu ödüllendiriniz.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Fiziksel yetersizliği olan çocuk için bu beceriyi gerçekleştirirken yiyecekleri öğütmede, yutmakta zorlanıyorsa onun gelişimine göre daha çok püre tarzı yiyecekler tercih edebilirsiniz.
- Görme yetersizliği olan çocuk için yediği yemek hakkında konuşarak betimlemeler yapabilirsiniz. "Şimdi meyve püresi yedin, içinde elma ve muz var, tadı tatlı." diyebilirsiniz.
- Az gören çocuk için hazırladığınız yiyeceğe zıt renkte bir tabak ya da zemin seçerek yiyeceği seçmesini, kaşığını ve çatalını rahat alabilmesini sağlayabilirsiniz. Örneğin yoğurdu kırmızı ya da siyah renk bir kâseye koyabilirsiniz. Kaşığı ve çatalı rahat ayırt etmesi için zemin ile zıt renkte kaşık/çatal seçebilir ya da çocuğunuzun dokunarak el yordamıyla kaşığı ve çatalı ayırt etmesi için onu teşvik edebilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuzun gün içinde acıktığı her ânı öğretim denemesi için fırsat kabul edebilirsiniz.
- Çocuğunuz ile bu beceriyi çalışırken oyun saatlerinde, oyuncak kaşık/çatal ile oyuncaklarına yemek yedirme oyunları oynayabilirsiniz.
- Çocuğunuz ile bu beceriyi çalışırken farklı renklerde ve tatlarda yiyecekler kullanarak onun beceriyi daha hızlı genellemesine yardımcı olabilirsiniz.
- Bu hedefi çalışırken ilk aşamada en sevdiği yiyecekleri tercih edebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz kaşık ve çatalı yemeğe uygun kullanarak bağımsız yemek yiyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde kaşık ve çatalı yemeğe uygun kullanarak bağımsız yemek yiyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.





1 Masanın üzerine su dolu bir sürahi ve boş bir bardak koyunuz. Çocuğunuzun tam karşına oturunuz.



3 Ardından çocuğunuzun arkasına geçip elinin üzerinden tutarak sürahiyi kaldırmasını sağlayınız.



2 Çocuğunuzun dikkati sizin üzerinizdeyken sürahiyi sapından tutup hafif eğerek bardağa suyu aktarınız.



4 Ardından diğer eliyle bardağı tutmasını ve sürahiyi bardağa doğru eğerek suyun bardağa dökülmesini sağlayınız.

31-36
AY

KAZANIM: YİB 1.22. Dökerek de olsa sürahidenden bardağına su doldurur.

ÖN KOŞULLAR: Çocuğunuzun alttaki kazanımları yerine getirdiğinden emin olunuz.

- YİB 1.20. Kaşıkla dökmeden yemek yer.
- YİB 1.21. Kaşık ve çatalı yemeğe uygun kullanarak bağımsız yemek yer.

DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz dökerek de olsa sürahidenden bardağına su dolduruyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde dökerek de olsa sürahidenden bardağına su dolduruyorsa bu kazanım için artı veriniz.

ETKİNLİK

Materyaller

- Sürahi.
- Bardak.

UYGULAMA

Çocuğunuzun önüne içi yarım az doldurulmuş bir sürahi ve içi boş bir bardak koyunuz. Çocuğunuzun, sürahinin sapından tutup sürahinin ağzını bardağa doğru eğerek içindeki suyu bardağa boşaltmasını bekleyiniz. Çocuğunuz bu aşamaları gerçekleştirmekte zorlanırsa öncelikle karşısına geçerek beceriyi nasıl yapması gerektiğini gösteriniz. Bunun için çocuğunuzun görüş alanında iken karşısına geçiniz. Sürahiyi sapından tutup hafif eğerek bardağa suyu aktarınız. Ardından çocuğunuzdan yapmasını isteyiniz. Çocuğunuz beceriyi gerçekleştirmekte zorlanırsa arkasına geçiniz. Ellerinizi ellerinin üzerine koyarak onu yönlendiriniz. Öncelikle elleri ile sürahiyi tutup kaldırmasını daha sonra diğer eliniz ile bardağı tutmasını sağlayınız. Sürahiyi bardağa doğru eğerek suyun bardağa dökülmesine yardımcı olunuz. Bu yardımınızı çocuk her susadığında tekrarlayınız. Böylece çocuğunuzun beceriyi öğrenmesi konusunda ona destek olabilirsiniz. Çocuğunuz beceriyi yapmayı başardıktan sonra yardımlarınızı sonlandırınız. Bunun için ilk aşamada ellerinin üzerinden tam olarak tutup sürahidenden bardağa su doldururken ilerleyen aşamalarda bileklerinden hafifçe tutup yönlendirebilirsiniz. Daha sonra dirseklerine hafifçe dokunarak yardımlarınızı sonlandırabilirsiniz.

DİKKAT EDİLECEK KONULAR

- Uygulama öncesi seçtiğiniz sürahi ve bardağın çocuğunuz için uygun olduğundan emin olunuz. Cam/porselen gibi kırılabilir bir malzemeden yapılmamış olmasına dikkat ediniz. Plastik sürahi ve bardak tercih edebilirsiniz.
- Uygulama öncesi çocuğunuzun önüne koyduğunuz sürahinin az bir kısmının dolu olmasına ve ağır olmamasına özen gösteriniz.
- Uygulama öncesi çocuğunuzun susadığından, su ya da başka bir içecek içme gereksinimi olduğundan emin olunuz.
- Uygulama sonrası çocuğunuza çok güzel su doldurduğunu söyleyerek sevdiği bir şarkı ya da etkinlik ile onu ödüllendiriniz.

YETERSİZLİKLERE GÖRE ETKİNLİKLERDEKİ UYARLAMALAR

- Fiziksel yetersizliği olan çocuk için hafif plastik malzemeden bir sürahiyi çok az miktarda doldurarak kullanacağınız bardağın büyük ağızlı olmasını sağlayınız.
- Görme yetersizliği olan çocuk için sürahi ve bardağın altına kaydırmaz malzemeler koyabilir, çocuğunuzun elleri ile hem sürahiyi hem bardağı hissetmesini sağlayabilirsiniz.
- Az gören çocuk için kaydırmaz koyu renk bir zemin üzerine açık renk bir sürahi ve bardak kullanabilirsiniz.

ETKİNLİK ÇEŞİTLEMELERİ VE GENELLEME

- Çocuğunuz ile bu beceriyi çalışırken gün içinde masada yemek yeme anları gibi uygun zamanlarda, aile üyelerinin bardaklarına su doldurmasını isteyerek daha çok deneme ve öğrenme fırsatı yakalayabilirsiniz.
- Çocuğunuzun gün içinde susadığı, bir şeyler içeceği her ânı öğretim denemesi için fırsat kabul edebilirsiniz.
- Çocuğunuz ile bu beceriyi çalışırken oyun saatlerinde, oyuncak bardaklara su doldurma ve oyuncak ayıcılara/bebeklere su içirme gibi oyunlar türetebilirsiniz.

SON DEĞERLENDİRME

Çocuk bu beceriyi yapabiliyor mu?

Çocuğunuz dökerek de olsa sürahidenden bardağına su dolduruyor mu?

Çocuk dört denemenin üçünde dökerek de olsa sürahidenden bardağına su dolduruyorsa bu beceriyi yerine getirebiliyordur. Bir sonraki kazanıma geçebilirsiniz.



Bu kitaba sığmayan daha neler var!



Karekodu okutun, bu kitapla ilgili EBA içeriklerine ulaşın!



**BU DERS KİTABI MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINCA
ÜCRETSİZ OLARAK VERİLMİŞTİR.
PARA İLE SATILAMAZ.**

Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin Beşinci Maddesinin İkinci Fıkrası Çerçevesinde Bandrol Taşınması Zorunlu Değildir.

